

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Program obnovy venkova kraje Vysočina

Bc. Ivana Drdlová

Diplomová práce

2010

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Ivana DRDLOVÁ**
Studijní program: **N6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Ekonomika veřejného sektoru**

Název tématu: **Program obnovy venkova kraje Vysočina**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem diplomové práce je popsat Program obnovy venkova kraje Vysočina a poukázat na problémové oblasti tohoto kraje v rámci venkova.

Diplomová práce bude obsahovat:

- obecná charakteristika programu,
- porovnání s obdobným financováním ze zdrojů EU,
- analýza programu obnovy venkova kraje Vysočina,
- komparace s jiným krajem,
- vymezení problémových oblastí kraje Vysočina v rámci venkova.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

cca 50 stran

Forma zpracování diplomové práce:

tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

BINEK, J. a kol. Venkovský prostor a jeho oživení. Brno: Georgetown, 2007. 140 s.

HUDEČKOVÁ, H. a kol. Regionalistika, regionální rozvoj a rozvoj venkova. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, 2005. 193 s.

KAŠPAROVÁ, L. a kol. Rozvoj vesnice. Brno: Ústav územního rozvoje, 2005. 112 s.

KUČEROVÁ, E. a kol. Perspektivy českého venkova. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, 2006. 88 s.

REKTOŘÍK, J., ŠELEŠOVSKÝ, J. Strategie rozvoje měst, obcí, regionů a jejich organizace. Brno: Masarykova univerzita, 1999. 140 s.

WOKOUN, R. a kol. Úvod do regionálních věd a veřejné správy. Praha: CODEX BOHEMIA, s.r.o., 1998. 216 s.

Vedoucí diplomové práce:

doc. Ing. Jaroslav Pilný, CSc.
Ústav ekonomie

Datum zadání diplomové práce:

23. června 2009

Termín odevzdání diplomové práce:

30. dubna 2010

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.
děkanka

L.S.

doc. Ing. Jolana Volejníková, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 16. července 2009

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 28. 4. 2010

Bc. Ivana Drdlová

Poděkování:

Chtěla bych touto cestou poděkovat svému vedoucímu práce doc. Ing. Jaroslavu Pilnému, CSc., který mi umožnil toto téma zpracovat a také za jeho odbornou pomoc, rady a ochotu při samotném psaní diplomové práce.

Další moje díky směřují panu Vladimíru Dobiášovi, který je pracovníkem odboru regionálního rozvoje, územního plánování a stavebního řádu Městského úřadu v Novém Městě na Moravě, za jeho pomoc a rady při zpracování tohoto tématu. A také Mgr. Dušan Vichr, vedoucí oddělení strategického plánování, odboru regionálního rozvoje na Krajském úřadu kraje Vysočina, má nárok na moje díky za poskytnutí velice potřebných a užitečných materiálů k této problematice.

ANOTACE

Práce je zaměřena na problematiku obnovy venkova, která se v České republice realizuje prostřednictvím Programu obnovy venkova. Zabývá se popisem tohoto programu a jeho analýzou v kraji Vysočina. Dalším aspektem je komparace Programu obnovy venkova v kraji Vysočina a v Pardubickém kraji. Práce poukazuje na současné problémy kraje Vysočina v rámci venkova.

KLÍČOVÁ SLOVA

regionální politika; venkov; Program obnovy venkova; Program rozvoje venkova; kraj Vysočina

TITLE

The Rural Regeneration Programme of the Vysočina Region

ANNOTATION

This diploma thesis is focused on a rural regeneration problem which is being implemented by Rural Renewal Programme in the Czech Republic. The thesis is also dealing with description of this programme and its analysis in the Region of Vysočina. Another aspect is a comparison of the Rural Renewal Programme in the Regions of Vysočina and Pardubice. The thesis is also pointing out the current problems of Vysočina Region within the rural areas.

KEYWORDS

Regional Politics; Rural Area; Rural Regeneration Programme; Rural Development Programme; Vysočina Region

OBSAH

ÚVOD.....	8
OBECNÁ ČÁST.....	9
1 OBECNÁ CHARAKTERISTIKA PROGRAMU OBNOVY VENKOVA.....	9
1.1 Základní pojmy a jejich vymezení.....	9
1.2 Soustava dokumentů, které ovlivňují rozvoj obce.....	13
1.3 Historie Programu obnovy venkova.....	15
1.4 Program obnovy venkova.....	18
1.4.1 Centrální úroveň - Program Podpora obnovy venkova.....	18
1.4.2 Krajská úroveň – Program obnovy venkova.....	21
1.4.3 Místní úroveň - Místní program obnovy vesnice.....	23
1.5 Vesnice roku.....	24
2 PROGRAM ROZVOJE VENKOVA ČR NA OBDOBÍ 2007 - 2013.....	26
2.1 Politika rozvoje venkova v ČR.....	26
2.2 Program rozvoje venkova.....	27
2.2.1 OSA I: Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví.....	29
2.2.2 OSA II: Zlepšování životního prostředí a krajiny.....	30
2.2.3 OSA III: Kvalita života ve venkovských oblastech.....	31
2.2.4 OSA IV: Leader.....	35
2.3 Shrnutí obecné části.....	36
PRAKTICKÁ ČÁST.....	38
3 ANALÝZA PROGRAMU OBNOVY VENKOVA VYSOČINY.....	38
3.1 Charakteristika kraje Vysočina.....	38
3.2 Program obnovy venkova Vysočiny.....	40
3.3 Program obnovy venkova Vysočiny v roce 2009.....	41
3.3.1 Zásady pro poskytování dotací z POVV pro rok 2009.....	41
3.3.2 Analýza Programu obnovy venkova Vysočiny v roce 2009.....	46
3.4 Analýza Programu obnovy venkova v letech 2004 – 2009.....	50
3.5 Program obnovy venkova Vysočiny na rok 2010.....	53
3.6 Program obnovy venkova a konkrétní obec.....	54
3.7 Shrnutí výsledků analýzy Programu obnovy venkova Vysočiny.....	56
4 KOMPARACE PROGRAMU OBNOVY VENKOVA V PARDUBICKÉM KRAJI A V KRAJI VYSOČINA.....	58
4.1 Dotační tituly Programu obnovy venkova Pardubického kraje.....	60
4.2 Program obnovy venkova v Pardubickém kraji v roce 2009.....	64
4.3 Program obnovy venkova v komparovaných krajích.....	65
4.3.1 Analýza objemu žádostí a jejich úspěšnost v Programu obnovy venkova.....	65
4.3.2 Analýza objemu poskytovaných dotací na POV v komparovaných krajích.....	66
4.4 Shrnutí výsledků komparace.....	68
5 VYMEZENÍ PROBLÉMOVÝCH OBLASTÍ KRAJE VYSOČINA V RÁMCI VENKOVA.....	69
5.1 SWOT analýza místních komunikací.....	70
5.2 Shrnutí problémových oblastí kraje Vysočina.....	72
ZÁVĚR.....	73
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	75
SEZNAM TABULEK, GRAFŮ A OBRÁZKŮ.....	79
SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK.....	81
PŘÍLOHY.....	82

ÚVOD

Program obnovy venkova se realizuje na národní, krajské a místní úrovni. Tématem diplomové práce je Program obnovy venkova kraje Vysočina.

Malé obce v celé České republice poukazují na velmi nerovnoměrné přerozdělování rozpočtového určení daní mezi obcemi a městy. Proto je třeba využívat fungujících nástrojů, a tím zabránit vylidňování venkova. Jedním z takových nástrojů je **Program obnovy venkova**, který je od roku 2004 v gesci jednotlivých krajů. Tento program napomáhá malým obcím v jejich rozvoji a obnově. Jiným způsobem, jak obce mohou financovat svoje potřeby, je například využití Programu rozvoje venkova, ve kterém se rozdělují finanční prostředky EU.

Cílem této diplomové práce je pomocí analýzy a komparace dat zpracovat problematiku Programu obnovy venkova Vysočiny a poukázat na problémové oblasti venkova v tomto kraji. Využitím výsledků SWOT analýzy navrhnout jak posílit silné stránky a jak eliminovat slabé stránky u nejvíce problematické oblasti venkova kraje Vysočina.

Obecná část diplomové práce definuje základní pojmy, které s tímto tématem souvisí. Zahrnuje historii Programu obnovy venkova a charakterizuje jeho současnou podobu, tedy jeho fungování na národní, krajské a místní úrovni.

V praktické části je charakterizován Program obnovy venkova již pro konkrétní kraj a to pro kraj Vysočina. Je zde provedena analýza tohoto programu v roce 2009 a také v průběhu let, kdy je tento program v gesci krajů, tedy v letech 2004 – 2009. Sledovány jsou především typy podporovaných projektů a objem finančních prostředků, které kraj Vysočina uvolňuje na tyto účely.

Dalším úkolem praktické části je pomocí komparace upozornit na rozdíly Programu obnovy venkova v jednotlivých krajích. Každý kraj má ve své kompetenci tvorbu podmínek pro poskytování účelových dotací v rámci tohoto programu, což přináší řadu rozdílů. Samotná komparace je zpracována pro kraj Vysočina a Pardubický kraj.

V poslední kapitole jsou zobecněny výsledky analýzy Programu obnovy venkova v kraji Vysočina. Protože se jedná o účelové dotace, získané výsledky analýzy a následné syntézy přinesou zjištění, které problematické oblasti řeší venkovské obce na Vysočině. Využitím výsledků SWOT analýzy se identifikují silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby v oblasti, která působí obcím největší problémy. Výsledky SWOT analýzy se stanou doporučením pro malé obce v analyzovaném kraji, jak mohou eliminovat tyto nežádoucí situace.

OBECNÁ ČÁST

1 OBECNÁ CHARAKTERISTIKA PROGRAMU OBNOVY VENKOVA

1.1 Základní pojmy a jejich vymezení

Nejdříve, než přejdeme k samotné problematice diplomové práce, je třeba si přiblížit různé pojmy a spojitosti, které s problematikou obnovy venkova souvisí.

Ve výkladovém slovníku „Dictionary of Human Geography“¹ je **regionální politika** definována jako součást státní politiky, která ovlivňuje rozmístění hlavních ekonomických zdrojů a aktivit na celém území státu nebo v jeho části. Regionální politika zahrnuje opatření napomáhající jednak růstu stupně ekonomické aktivity v území, kde je vysoká nezaměstnanost a malé naděje na přirozený ekonomický růst, a na druhé straně opatření sloužící kontrole ekonomických aktivit v územích s nadměrným růstem.

Velmi obecně lze regionální politiku definovat jako soubor cílů, opatření a nástrojů vedoucích ke snižování příliš velkých rozdílů v socioekonomické úrovni jednotlivých regionů. Regionální politika se tedy pokouší napravit určité prostorové důsledky volné tržní ekonomiky ve smyslu dosažení dvou vzájemně závislých cílů: ekonomického růstu a zlepšení sociálního rozdělení.²

Motivy existence regionální politiky³

- Ekonomické motivy – plné využití všech výrobních faktorů, zejména pracovní síly.
- Ekologické motivy regionální politiky – se týkají problematiky životního prostředí. Regionální politika se provádí nejen v zájmu obyvatel méně rozvinutých regionů, ale také v zájmu lidí žijících ve stále více přelidněných aglomeracích.
- Sociální motivy regionální politiky – důležitým argumentem je zde důvod plné zaměstnanosti, dalším je regionální rozdělení příjmů a také sem patří úvaha o obecném blahu.
- Posledním motivem jsou politické motivy.

¹ GOODALL, B. *The Penquin dictionary of human geography*. London: Penquin Books, 1987. 509 s.

² MATES, P., WOKOUN, R. *Malá encyklopedie regionalistiky a veřejné správy*. Praha: Prospektrum, 2001. s. 115

³ WOKOUN, R. a kol. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. Praha: Codex Bohemia, 1998. s. 77 - 80

Nezbytným předpokladem úspěšného naplňování regionální politiky je i odpovídající rozdělení kompetencí mezi centrálními, regionálními a lokálními institucemi veřejné správy respektující politický koncept decentralizace resp. subsidiarity.⁴

Vesnici⁵ lze charakterizovat jako relativně kompaktní venkovské sídlo, které charakterem zástavby, strukturou ploch, velikostí staveb a jejich funkčním využitím, a také skladbou obyvatelstva a jeho počtem se výrazně odlišuje od znaků města.

Negativní znaky současné vesnice jsou:

- celková degradace ekologické a estetické kvality krajiny,
- chátrání některých historických objektů,
- snížená úroveň dopravní a technické obsluhy,
- často nedostatečné občanské vybavení,
- a další.

Venkovský prostor, zjednodušeně **označovaný jako venkov**, je území tvořené mozaikou sídel a krajiny mezi nimi. Svou prostorovou strukturou a charakterem hospodářství a společnosti je specifickou částí socioekonomické sféry, která pro podporu rozvoje vyžaduje také specifický přístup.

Definice venkovských oblastí jsou rozmanité a čas od času se mění. Tradiční definice venkovské oblasti je taková, že se jedná o místo s maximálně 2 500 obyvateli. Městské oblasti jsou tradičně definovány jako oblasti, které mají více než 2 500 obyvatel a metropolitní oblasti mají více než 50 000 obyvatel. Toto je jedna z nejjednodušších definic.⁶

Existují i jiné, konkrétně si **přiblížme dvě definice**⁷ pro vymezení hranice mezi městem a venkovem. Jsou využívány v západní Evropě a jsou postavené především na socioekonomických kritériích. Vedle nich však jednotlivé státy EU disponují vlastními definicemi venkovského prostoru, které však nelze použít univerzálně.

- **Definice OECD** používá jako jediné kritérium hustotu zalidnění. Na místní úrovni označuje jako venkovské ty oblasti, jejichž hustota zalidnění je nižší než 150 obyvatel/km². Na úrovni regionu rozlišuje tři základní kategorie podle podílu

⁴ VITURKA, M. *Regionální ekonomie II*. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2000. s. 77

⁵ BRYCHTOVÁ, Š. *Úvod do regionalistiky*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2006. s. 81 - 88

⁶ GINSBERG, LEON H. *Social work in rural communities – 4th Edition*. Virginia: Council on Social Work Education, 2005. s. 5

⁷ BINEK, J. a kol. *Venkovský prostor a jeho oživení*. Brno: Georgetown, 2007. s. 19 - 21

obyvatelstva regionu žijícího ve venkovských obcích (výrazně venkovské oblasti s více než 50 % obyvatelstva žijícího ve venkovských obcích, venkovské oblasti s 15 až 50% obyvatelstva žijícího ve venkovských obcích a výrazně městské oblasti s méně než 15% obyvateli žijícími ve venkovských obcích). Pro aplikaci této definice na území ČR byla hraniční hodnota hustoty zalidnění snížena na 100 obyvatel/km².

- **Definice statistické úřadu EU (EUROSTATU)** používá vedle kritéria hustoty zalidnění také absolutní počet obyvatel. Podle získaného údaje o stupni urbanizace lze regiony opět rozdělit na tři kategorie. Jedná se o hustě obydlené zóny s hustotou zalidnění nad 500 obyvatel/km² a počtem obyvatel alespoň 50 000. Přechodné zóny s hustotou zalidnění větší než 100 obyvatel/km² a počtem obyvatel alespoň 50 000, které nespádají do první kategorie. Nakonec ještě řídké obydlené zóny, které zahrnují všechny ostatní obce a seskupení obcí, které nesplňují výše uvedená kritéria.

V České republice se obvykle pro analytické a regionální účely za venkovské obce označují ty obce, které mají počet obyvatel menší než 2 000. Pro potřeby různých analytických studií se také dost často využívá hranice do 3 000 tisíc obyvatel.

Pod pojmem obnova venkova si lze představit a také dohledat řadu definic, jedna z nich zní následovně. **Obnova venkova**⁸ není návrat zpět k nějakému datu, ale návrat k základnímu principu bytí venkova, k tomu, že venkov se děje především neustálým obnovováním sebe sama. Obnova ve venkovském smyslu je tím lépe provedena, čím méně je k ní potřeba nějakých přizvaných specialistů na obnovování a čím víc se jí ujímá sám eko-sociální systém (což není jenom příroda, ale příroda takřkajíc s lidskou spoluúčastí).

Vývoj venkova⁹ je koncept, jev, strategie a také vědní disciplína. Vývoj venkova je ústředním zájmem v rozvinutých, ale i v rozvojových zemích. Jádrem je podporovat celkový vývoj ve venkovských oblastech s cílem zlepšit kvalitu života obyvatel venkova. Velice důležitým cílem v této oblasti je vytváření a poskytování pracovních míst ve venkovských oblastech. Rozvoj venkova využívá především dvou zdrojů pro jeho uskutečnění a to zdrojů přírodních a lidských.

⁸ BLAŽEK, B. *Venkovy: anamnéza, diagnóza, terapie*. Brno: ERA group spol. s r. o., 2004. s. 161

⁹ UGRA MOHA JHA, NARESH JHA. Economics of Rural Development. *International Journal of Rural studies* [online]. 2009-12-11. Dostupný z WWW: <<http://www.ivcs.org.uk/IJRS/>>. ISSN 1023–2001.

Modely pro rozvoj venkova¹⁰

Jednotlivé země v rámci celého světa přijaly v této souvislosti různé strategie pro splnění svých rozvojových cílů.

Klasický liberální pohled na vývoj poukazuje na to, že jádrem všeho je trh – tržní model. Občanská společnost je nezávislá na státu a má potenciál pro dosažení maximálního přínosu pro všechny.

Velmi důležitým modelem, který vzniká koncem 19. století, je model, který se snaží sladit zájmy jednotlivce se zájmy celé společnosti. Jestliže lze považovat za otce tržního modelu Adama Smitha, tak otec tohoto modelu je J. M. Keynes. V tomto modelu byly pravomoci státu rozšířeny, ale stále se jedná o tržní hospodářství.

Dalším modelem je socialistický model. Snaží se nalézt rovnováhu mezi individualistickými a kolektivními nápady týkající se rozvoje. Tento model je založen na veřejném vlastnictví a na centralizaci všech odvětví hospodářství. V rámci tohoto modelu existuje několik škol. Jednou z nich je například Marxistický model.

V posledních 50 letech byly podrobeny obce a venkovské krajiny obrovským změnám. Ve věstníku Společenství pro rozvoj venkova (JRCD) se popisují dvě možné situace, které vznikají během současného vývoje venkovských oblastí. Jedním z trendů je využívání venkova jako místa pro rezidenční bydlení, druhou záležitostí je využívání venkova pro rekreaci ve volné přírodě. Avšak tyto současné trendy velmi často narážejí na odpor ochránců přírody a životního prostředí.¹¹

Územní rozvoj je takový proces v území, při němž dochází k jeho zhodnocení, a to změnou funkčního využití území nebo k zásadní změně intenzity využívání území. Územní rozvoj je důsledkem investiční činnosti v území.¹²

Ještě základní pojmy doplníme o **rozdělení příjmů územních rozpočtů**¹³, kam patří i účelové dotace, což je forma, jakou jsou vypláceny finanční prostředky z Programu obnovy venkova.

¹⁰ UGRA MOHA JHA, NARESH JHA. Economics of Rural Development. *International Journal of Rural studies* [online][. 2009-12-11]. Dostupný z WWW: <<http://www.ivcs.org.uk/IJRS/>>. ISSN 1023–2001.

¹¹ CARSTEN M., JEANNEAUX P. Two Approaches for Understanding Land-Use Conflict to Improve Rural Planning and Management. *Journal of Rural and Community Development* [online]. 2009, vol. 4, no. 1 [cit. 2010-01-03]. Dostupný na WWW: <<http://www.jrcd.ca/viewissue.php?id=8>>. ISSN 1712-8277.

¹² MAIER K., ŘEZÁČ V. *Ekonomika v území – Urbanistická ekonomika a územní rozvoj*. Praha: České vysoké učení technické v Praze, 2006. s. 8

Rámcově lze definovat čtyři skupiny zdrojů příjmů územních rozpočtů: daňové příjmy, transfery a dotace, nedaňové příjmy a úvěry či půjčky. První tři kategorie příjmů tvoří tzv. nenávratné příjmy, které jsou nejdůležitějším zdrojem financování potřeb lokálního a regionálního veřejného sektoru. Představují finanční vztahy tvorby územních rozpočtů na principu nenávratnosti, neekvivalence a nedobrovolnosti.

Rozlišujeme dvě základní formy dotací.

- Specifické účelové, které jsou poskytovány na předem stanovený účel. Obec je zodpovědná poskytovateli za jejich užití k danému účelu.
- Všeobecné neúčelové dotace, které obec nebo kraj obdrží také na základě stanoveného kritéria, ale jejich užití je zcela v jejich kompetenci.

Oba typy dotací mohou být používány na financování jak běžných tak kapitálových výdajů.

1.2 Soustava dokumentů, které ovlivňují rozvoj obce¹⁴

S obnovou venkova také souvisí soustava dokumentů, které obec vytváří, kterými se řídí a které ovlivňují její rozvoj.

Dokumenty pořizované obcí

Reálné fungování místních samospráv prokázalo, že rozvoj a prosperita každé obce závisí na schopnosti místních zastupitelstev analyzovat problémy a rozhodovat s uvážením všech rizik v dlouhodobém horizontu. To usnadňují koncepční dokumenty, které v delším časovém horizontu určují základní „strategii“ rozvoje obce.

Malé obce však mají pouze omezené schopnosti a prostředky zajišťovat dlouhodobý a programově orientovaný rozvoj. Jednotlivé aktivity jsou i přes vypracované strategické dokumenty nebo rozvojové programy spíše nahodilé podle aktuálních dotačních možností a informovanosti.¹⁵

V naší legislativě jsou zakotveny následující významné dokumenty.

¹³ PROVAZNIKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů – teorie a praxe*. Praha: GRADA Publishing, 2007. s. 73 - 85

¹⁴ KAŠPAROVÁ, L. a kol. *Rozvoj vesnice*. Brno: Ústav územního rozvoje, 2005. s. 9 - 12

¹⁵ PERLÍN, R. The co-operation of rural municipalities – chance or condition of achievement . *Agricultural Economics* [online]. 2006, 6, [cit. 2010-01-29]. Dostupný z WWW: <<http://www.cazv.cz/default.asp?ch=54&typ=1&val=48796&ids=3050>>.

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, v platném znění, ukládá obcím pečovat o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a uspokojování potřeb svých občanů, především potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku. V § 84 odst. 2 písm. a) pak tento zákon uvádí na prvním místě ve výčtu samostatných působností obce schvalování **Programu rozvoje obce**, který nemá závazný obsah ani vymezený vztah k územnímu plánování.

Program rozvoje obce by měl sloužit především jako podklad pro:¹⁶

- zpracování konkrétních investičních záměrů realizovaných v obci,
- sestavování obecního rozpočtu,
- práce na novelizaci územního plánu obce nebo případné vypracování územního plánu obce,
- posuzování regionálních plánů a programů z pohledu obce.

Ve venkovských obcích je jako rozvojový dokument nejčastěji pořizován **Místní program obnovy vesnice**. Poprvé byl definován v roce 1991 ve vládním dokumentu „Program obnovy vesnice“ novelizovaném usnesením vlády dne 11. 11. 1999 jako „Program obnovy venkova“.

Místní program obnovy vesnice se liší od Programu rozvoje obce ve třech základních rysech.

1. Má definovaný obsah a minimální období, pro které musí být zpracován.
2. Má vymezený vztah k územnímu plánování.
3. Jeho pořízení a schválení je předpokladem a podmínkou zapojení obce do „Programu obnovy venkova“ a využívání jeho účelových dotací.

Dalšími dokumenty jsou **územní plán obce a regulační plán**, které jsou základními dokumenty územního plánování a upravuje je zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, v platném znění.

Aby byl výčet těchto dokumentů kompletní, je třeba sem zahrnout i **strategické rozvojové dokumenty**, které obce, sdružené do mikroregionů, zpracovávají pro společný přístup k této problematice.

¹⁶ REKTOŘÍK, J., ŠELESOVSKÝ J. *Strategie rozvoje měst, obcí, regionů a jejich organizací*. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 1999. s. 17

Dokumenty pořizované jinými subjekty

Na rozvoj obcí mají vliv i rozvojové záměry z dokumentů pořizovaných jinými subjekty, a to z těchto důvodů.

- Podle platné legislativy musí být rozvoj obce v souladu s jinými plány (např. územní systémy ekologické stability).
- Územní plán obce i regulační plán obce musí ze zákona respektovat závaznou část územního plánu velkého územního celku.
- Do rozvojových dokumentů je vhodné využít poznatků oborových generelů, dílčích studií, plánu komplexních pozemkových úprav, atd.

Správní rozhodnutí

Rozvoj obce je usměrňován i správními rozhodnutími. Správní rozhodnutí omezují využití území. Např. vyhlášení národního parku ve svých důsledcích upravuje režim využití území v obcích.

1.3 Historie Programu obnovy venkova

Program obnovy venkova byl předložený ministrem životního prostředí, ministrem zemědělství a ministrem pro hospodářskou politiku a rozvoj. Přijat byl vládou České republiky dne 29. května 1991. Nejdříve byl program pouze určitým metodickým podkladem pro přípravu místních programů obnovy venkova v jednotlivých venkovských sídlech.

Hlavním koordinátorem se stalo v roce 1996 nově zřízené Ministerstvo pro místní rozvoj ČR (MMR ČR), které realizovalo program jako součást regionální politiky. Tento program se dříve týkal především participace obyvatelstva i duchovního rozměru obnovy vesnice, rozvoje podnikání ve venkovských regionech, vlastní stavební obnovy vesnice a péče o krajinu. Novela tohoto programu byla schválena usnesením vlády č. 730 z 11. 11. 1998.¹⁷

Hlavním důvodem novelizace Programu obnovy venkova bylo zapojení problematiky obnovy a rozvoje venkova do kontextu regionální politiky České republiky i regionální strukturální politiky EU. Původní princip programu, který byl založen na podpoře vlastní iniciativy obcí, zůstal zachován i v programu novelizovaném.¹⁸

¹⁷ *Informační systém o území* [online]. 2002-01-04 [cit. 2009-11-20]. Program obnovy venkova. Dostupné z WWW: <<http://www.isu.cz/pov/clanek.asp?id=1>>.

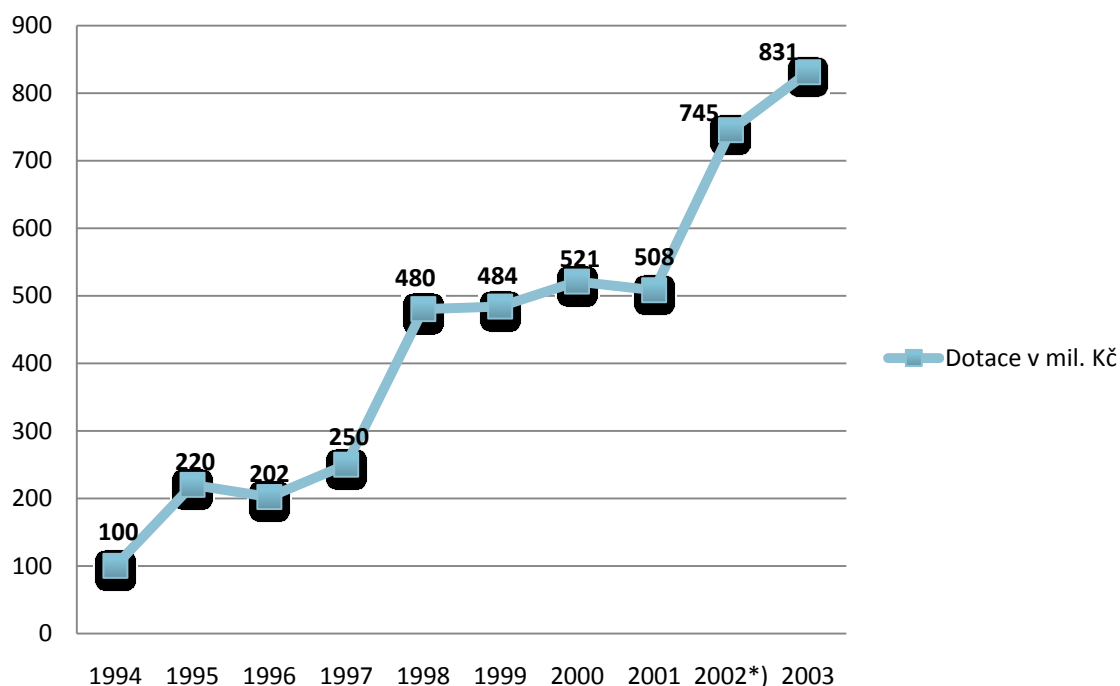
¹⁸ *Škola vesnice* [online]. 2010 [cit. 2010-04-20]. Program obnovy venkova - novela. Dostupné z WWW: <<http://www.venkov.cz/venkov/program-obnovy-venkova.html>>.

Novelizovaný program předpokládá vícezdrojové¹⁹ financování, zásadně je však požadována finanční spoluúčast obcí. Podmínky státní finanční podpory Programu obnovy venkova z rozpočtové kapitoly MMR ČR stanoví v Zásadách MMR po projednání v komisi a s Ministerstvem financí České republiky a to v závislosti na aktuálních podmínkách. Zde budou také vymezeny jednotlivé dotační tituly. V této době existují tři úrovně tohoto programu a to úroveň obcí, venkovských regionů a celostátní úroveň.

V roce 2000 byl přijat zákon 359/2000 Sb., o použití části příjmů k realizaci Programu obnovy venkova, který stanovil pravidla pro poskytování dotace. Dotace se poskytovala pouze obcím do 1 000 obyvatel. A mohla činit nejvýše 70 % nákladů realizovaných žadatelem pro tento účel v roce 2000.

Následující graf znázorňuje vývoj výše dotace v letech, kdy byl tento program ještě gesci Ministerstva pro místní rozvoj ČR. Je vidět, že s jednotlivými léty rostla výše poskytovaných dotací, s postupem času nabýval tento program na svém významu.

Graf 1 Výše dotace z Programu obnovy venkova v letech 1994 – 2003 (v mil. Kč)

Zdroj: <http://www.spov.org/aktuality>

*) od roku 2002 včetně odstraňování povodňových škod

¹⁹ Za vícezdrojové financování je zde považována spoluúčast obcí a krajů na krytí celkových nákladů projektů v Programu obnovy venkova.

Dalším důležitým rokem pro tento program je rok 2004, kdy veškerá agenda Programu obnovy venkova (dále POV) přešla do rukou krajů a poprvé zde bylo o dotacích rozhodováno a to v rámci globální dotace z českého rozpočtu. Od roku 2005 (po novele zákona o rozpočtovém určení daní) se vyčleňují prostředky pro POV v rámci rozpočtů jednotlivých krajů.²⁰

Výše dotací v letech, když už byl Program obnovy venkova v gesci krajských úřadů, je znázorněn v Tabulce 1.

Z tabulky vyplývá, že v roce 2008 téměř ve všech krajích dosahuje výše dotací nejvyšších hodnot. V roce 2009 se ve většině krajů tyto hodnoty ještě navýšily, mimo Středočeského a Libereckého kraje. Celkově však dochází v letech 2009 a 2010 k poklesu. Tento pokles dotací je opodstatňován přetrvávající ekonomickou krizí.

Tabulka 1 Výše dotací po převzetí dotací krajskými úřady (v tis. Kč)

KRAJ	Výpočet MF pro RUD	Dotace 2004 skutečnost	2008	2009	Výhled 2010
Středočeský	101 637	93 744	110 000	50 000	50 000
Jihočeský	55 210	54 775	67 000	70 000	70 000
Plzeňský*)	43 813	42 192	65 000	65 000	52 000
Karlovarský	9 202	15 167	20 500	23 300	15 500
Ústecký	27 814	28 712	30 000	33 000	25 000
Liberecký	16 730	15 247	21 539	11 000	11 000
Královéhradecký	39 316	39 074	45 000	50 000	25 000
Pardubický	40 048	38 048	53 393	54 500	53 000
Vysočina	69 431	68 475	69 000	80 000	69 000
Jihomoravský	50 086	49 813	65 000	75 000	80 000
Olomoucký	28 964	28 974	45 000	45 000	45 000
Zlínský	21 645	30 117	52 750	52 750	20 000
Moravskoslezský**)	16 104	16 037	27 634	35 651	32 000
Celkem	520 000	520 375	671 816	645 201	547 500

Zdroj: <http://www.spov.org/aktuality>

*) dalších 16 000 tis. Kč bylo v roce 2004 použito pro venkov z vlastního programu kraje

***) dalších 22 877 tis. Kč bylo v roce 2004 použito pro venkov z vlastního programu kraje

²⁰ Spolek pro obnovu venkova [online]. 2009-10-20 [cit. 2010-02-11]. Předseda Spolku děkuje hejtmanům za podporu POV a žádá dodržení dohody a navýšení potřebných prostředků. Dostupné z WWW: <<http://www.spov.org/aktuality/predseda-spolku-dekuje-hejtmanum-kraju-za-podporu-pov-a-nektere-z-nich-zada-o-navyseni-potrebnych-prostredku.aspx>>.

1.4 Program obnovy venkova

Program obnovy venkova v současné době rozlišuje **úroveň: centrální, krajskou a místní**. Většina činností, které se původně odehrávaly na celostátní úrovni a které byly zaměřené především na osvětu, vzdělávání, poradenství a dotování projektů, se týkaly obnovy vesnice a rozvoje venkova, byly po změně administrativně správního uspořádání České republiky svěřeny nově ustanoveným krajům. Finanční prostředky na realizaci Programu obnovy venkova byly zákonem č. 1/2005 Sb., kterým se mění zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), převedeny do rozpočtů krajů.

Předmětem Programu obnovy venkova je příprava a realizace programů obnovy vesnic, integrovaných projektů venkovských mikroregionů a osvětová, poradenská a vzdělávací činnost.

Cíl Programu obnovy venkova je formulován následovně.

Vytvořit organizační a ekonomické podmínky k podnícení a k podpoře obyvatel venkova a samospráv venkovských obcí a k tomu, aby se vlastními silami snažili o harmonický rozvoj zdravého životního prostředí, udržování přírodních a kulturních hodnot venkovské krajiny a rozvoj ekologicky nezávadného hospodářství.²¹

1.4.1 Centrální úroveň - Program Podpora obnovy venkova²²

Cílem programu je podporovat obnovu venkova v souladu s usnesením vlády ČR č. 730 ze dne 11. listopadu 1998. Program předpokládá zapojení obyvatel obcí, občanských spolků a sdružení při obnově obce s důrazem na místní tradice. Tento dlouhodobý cíl je od roku 2004 realizován Ministerstvem pro místní rozvoj ČR ve spolupráci s jednotlivými kraji. Program Podpora obnovy venkova je doplňován specifickými dotačními tituly, které jsou ponechány na centrální úrovni. Podpora se poskytuje v pěti dotačních titulech v roce 2009. Příjemcem podpory je obec nebo svazek obcí. Podpora je poskytována jako investiční nebo neinvestiční dotace na akce, které směřují na obnovu a rekonstrukci venkovské zástavby a infrastruktury obcí. Současně jsou podporovány akce na úpravu veřejných prostranství a obnovu případně i výstavbu zařízení určených pro volný čas mládeže.

²¹ Hudečková, H. a kol., *Regionalistka, regionální rozvoj a rozvoj venkova*, Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, 2005, s. 160

²² *Vláda České republiky* [online]. 2008-07-04 [cit. 2009-12-17]. MMR obdrželo žádosti na obnovu venkova za 17 mil. Kč. Dostupné z WWW: <<http://www.vlada.cz/scripts/detail.php?id=37770>>.

Dotační tituly schválené v zásadách Ministerstva pro místní rozvoj ČR v roce 2009²³

Dotační titul č. 1 – Podpora vítězů soutěže Vesnice roku

Budou podporovány akce zaměřené na:

- obnovu a údržbu venkovské zástavby a občanské vybavenosti (např. radnice, školy, předškolní zařízení, kulturní zařízení, hasičské zbrojnice, sakrální stavby, hřbitovy, drobné stavby) s výjimkou bytového fondu ve vlastnictví obce, komplexní úpravu veřejných prostranství,
- obnovu a zřizování veřejné zeleně,
- rekonstrukci a výstavbu místních komunikací, stezek a veřejného osvětlení,
- přípravu a realizaci propagačních materiálů obce v souvislosti s umístěním v soutěži Vesnice roku.

Dotační titul č. 2 – Podpora zapojení dětí a mládeže do komunitního života v obci

Budou podporovány akce s výstupy sloužícími převážně dětem a mládeži, na jejichž výběru a přípravě (resp. realizaci) se děti a mládež prokazatelně podílely (resp. budou podílet), a které jsou zaměřené na:

- obnovu a údržbu venkovské zástavby a občanské vybavenosti (např. školy, předškolní zařízení, kulturní zařízení),
- úpravu veřejných prostranství,
- obnovu a zřizování veřejné zeleně,
- rekonstrukci nebo vybudování zařízení pro volnočasové aktivity (hřiště, klubovny, cyklostezky, bruslařské dráhy, naučné stezky apod.).

Dotační titul č. 3 – Podpora spolupráce obcí na obnově a rozvoji venkova

Budou podporovány akce nadregionálního významu zaměřené na:

- prezentaci úspěšných projektů zaměřených na obnovu a rozvoj venkova,
- výměnu zkušeností při přípravě projektů zaměřených na obnovu a rozvoj venkova,
- podporu spolupráce a odborného vzdělávání zástupců obcí zaměřeného na obnovu a rozvoj venkova.

²³ *Ministerstvo pro místní rozvoj* [online]. 2008-11-28 [cit. 2009-12-06]. Podpora obnovy venkova - Zásady programu pro poskytování dotací v roce 2009. Dostupné z WWW: <<http://www.mmr.cz/Regionalni-politika/Programy-Dotace/Podpora-regionalniho-rozvoje-v-roce-2009/Podpora-obnovy-venkova>>.

Dotační titul č. 4 – Podpora obnovy drobných sakrálních staveb v obci

Budou podporovány akce zaměřené na obnovu drobných sakrálních staveb nalézajících se v katastrálním území obce, které nejsou prohlášeny kulturním památkou a jsou v majetku obce. Jedná se zejména o obnovu staveb jako:

- kaple, kaplička,
- socha, boží muka, kříž,
- úprava prostranství v okolí drobných sakrálních staveb.

Dotační titul č. 5 – Podpora zapojení romské komunity do života obce a společnosti

Budou podporovány akce s výstupy rovněž sloužícími romské komunitě (sociálně vyloučeným osobám), které jsou zaměřené na:

- obnovu a údržbu občanské vybavenosti (školy, předškolní zařízení, kulturní zařízení),
- rekonstrukci nebo vybudování zařízení pro volnočasové aktivity (klubovny, hřiště, apod.),
- vybudování nebo rekonstrukce infrastruktury obce u objektů sloužících převážně romské komunitě.

Jednotlivé dotační tituly jsou shrnuty v Tabulce 2. Je zde také zachyceno, kteří žadatelé smí žádat o dotace a jaká je výše podpory u jednotlivých titulů.

Tabulka 2 Výše podpory u jednotlivých dotačních titulů v roce 2009

Dotační titul	Žadatelé	Výše podpory
Podpora vítězů soutěže vesnice roku	Obce, které se umístily na 1. – 3. místě v soutěži	80 % skutečně vynaložených uznatelných nákladů akce.
Zapojení dětí a mládeže do komunitního života v obci	Obce do 3 000 obyvatel nebo dobrovolné svazky obcí (DSO)	70 % skutečně vynaložených uznatelných nákladů akce. Od 50 do 300 tisíc Kč.
Podpora spolupráce obcí na obnově a rozvoji venkova	Obce do 3 000 obyvatel nebo DSO	70 % skutečně vynaložených uznatelných nákladů akce. Do 200 tisíc Kč.
Podpora obnovy drobných sakrálních staveb	Obce do 3 000 obyvatel nebo DSO	70 % celkové výše skutečně vynaložených uznatelných nákladů akce. Od 50 do 400 tisíc Kč.
Podpora zapojení romské komunity do života obce a společnosti	Obec do 3000 obyvatel, která má v katastru minimálně 4 % obyvatel romského etnika	70 % celkové výše skutečně vynaložených uznatelných nákladů akce. Od 50 do 500 tisíc Kč.

Zdroj: Zpravodaj Spolku pro obnovu venkova, č. 01/2009, zpracování vlastní

1.4.2 Krajská úroveň – Program obnovy venkova

Program na této úrovni funguje od roku 2004, kdy přešel na krajské úřady z Ministerstva pro místní rozvoj ČR. Kraj si na tento program vyčlenil finanční prostředky ze svého rozpočtu, které získal z RUD.

Každý kraj si sám vytváří podmínky pro tento program. Schvalování Zásad pro poskytování účelových dotací z rozpočtu kraje v rámci Programu obnovy venkova (dále jen Zásad) je v kompetenci zastupitelstva kraje. Tyto Zásady jsou schvalovány většinou koncem roku a platí pro následující rok a musí být v souladu se zákonem č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů.

V Zásadách kraje se většinou uvádějí obecné podmínky pro poskytování dotací. Příklady takovýchto podmínek jsou vyjmenovány níže.

- Na poskytnutí dotace není právní nárok.
- Dotace je přísně účelová a poskytuje se zálohově nejpozději do 30 dnů po podpisu smlouvy.
- Dotace se poskytuje do výše maximálního podílu nákladů.
- Z dotovaných projektů jsou vyloučeny ty, které jsou dotovány současně z jiných dotačních programů.
- Použití dotace podléhá kontrole orgánů kraje v souladu se zákonem o finanční kontrole.
- Projekt musí být zahájen a dokončen v jednom kalendářním roce, ke kterému se vztahuje.
- V případě, že obec byla v průběhu roku postižena povodněmi nebo jinou živelnou pohromou, může požádat o změnu účelu použití dotace.

Dále jsou v Zásadách vyjmenovány dotační tituly a typy podporovaných projektů. To je pro jednotlivé kraje různé, některé kraje mají několik dotačních titulů a jiné pouze jeden. Samozřejmě jsou zde uvedena také kritéria pro poskytování dotace a pro samotné podávání žádostí. V některých krajích může obec podat pouze jednu žádost a jinde jich může podat více v jednom roce a seřadí je dle významnosti. Je zde stanovena i výše dotace a podíl příjemce.

Tabulka 3 Krajské POV v roce 2009

Porovnání krajských Programů obnovy venkova									
Kraj	Počet obcí celkem	Počet obcí do 2 000 obyvatel	Výše příspěvku z POV MMR po RUD (tis. Kč)	Údaje o administraci POV v roce 2009					
				Současná alokace finančních prostředků do POV (tis. Kč)	Max. výše podpory (tis. Kč)	Počet podaných žádostí celkem	Počet podpořených žádostí celkem	Spolupráce s ORP při administraci POV (ano/ne)	Počet oblastí podpory (dot. titulů) celkem
Středočeský	1 146	1 056	101 060	50 000	200	937	308	ano	2
Karlovarský	132	107	9 200	23 300	Není stanovena	150	102	ne	4
Plzeňský	501	459	43 800	65 000	500/1000/300	431	365	ne	3
Jihočeský	622	572	55 210	70 000	200/1000	638	584	ano	4
Ústecký	354	301	27 800	33 000	300	239	146	ne	6
Liberecký	215	185	16 700	11 000	1 000	209	47	ne	7
Královéhradecký	448	405	39 300	50 000	1 000	300	201	ano	5
Pardubický	451	421	40 000	54 500	1 000	691	398	ne	9
Vysočina	704	673	69 000	80 000	140	620	620	ano	1
Jihomoravský	673	593	50 000	75 000	100/200/300	547	525	ne	8
Zlínský	304	251	21 600	52 750	300/500/1 000	178	111	ne	4
Olomoucký	397	350	28 900	45 000	500	289	136	ano	3
Moravskoslezský	299	227	16 104	35 651	500	124	94	ne	2

Zdroj: Zpravidaj SPOV, říjen 2009, zpracování vlastní

V Tabulce 3 jsou znázorněny údaje z jednotlivých krajských Programů obnovy venkova v roce 2009. Je zde vidět, že jednotlivé kraje, mají různé počty obcí a také se liší výše příspěvků z Programu obnovy venkova Ministerstva pro místní rozvoj ČR po rozpočtovém určení daní. Největší objem finančních prostředků na tento program získal v roce 2009 Středočeský kraj, za ním je s velkým odstupem kraj Vysočina.

Za povšimnutí stojí také to, že pouze kraj Vysočina má shodný počet podaných a podpořených žádostí. Je to dáno tím, že výběr projektů neprobíhá formou soutěže. Obec, která splní podmínky dané v Zásadách, má nárok na dotaci z Programu obnovy venkova Vysočiny.

1.4.3 Místní úroveň - Místní program obnovy vesnice²⁴

Vládní dokument Program obnovy venkova vytyčuje jako hlavní cíl podporu obyvatel venkova a samospráv venkovských obcí vytvořením organizačních a ekonomických podmínek pro celkovou obnovu venkovského prostoru a rozvoj zdravého životního prostředí, zachování a rozvíjení přírodních a kulturních hodnot venkova. Pro naplnění tohoto cíle Program obnovy venkova definuje sedm základních okruhů priorit, které by jednotlivé místní programy obcí měly naplňovat.

1. Udržení, obnova a rozvoj místních kulturních a společenských tradic, životního stylu, pospolitosti obyvatel obce a vědomí vlastní odpovědnosti za obnovu a rozvoj obce.
2. Rozvíjení partnerských vztahů se sousedícími obcemi i městy, se sousedícími mikroregiony a se spřátelenými obcemi za hranicí ČR.
3. Rozvoj hospodářství, které využívá zejména místních hmotných zdrojů a které zaměstnává místní obyvatele, rozvoj podnikání zemědělského i nezemědělského, služeb, cestovního ruchu apod., rozvoj místního marketingu, klientely a distribučních sítí místních výrobků.
4. Zachování a obnova vlastního obrazu obcí, jejich sepětí s krajinou, zachování a obnova specifického rázu venkovské zástavy, jeho přirozené a jedinečné působivosti v místě a v krajině, obnova kulturních památek na venkově.
5. Úprava veřejných prostorů a staveb, zlepšení občanské vybavenosti a technické infrastruktury, včetně technických zařízení zajišťujících ochranu životního prostředí.
6. Udržení, obnova a účelné využití produkčního potenciálu okolní zemědělsky využívané krajiny v návaznosti na vhodnou organizaci a využití pozemků při zachování a rozvíjení jejich přírodní, obytné a estetické hodnoty.
7. Převzetí spoluodpovědnosti za udržování a rozvoj regenerační, rekreační a terapeutické funkce venkovského prostoru.

²⁴ KAŠPAROVÁ., L. a kol. *Rozvoj vesnice*. Brno: Ústav územního rozvoje, 2005. 112 s.

Zásady pro přípravu Místního programu obnovy vesnice

Místní program obnovy vesnice (dále MPOV) obec zpracovává nejméně pro jedno volební období. Pokud má obec:

- schválený územní plán obce (regulační plán),
- schválené souborné stanovisko ke konceptu řešení tohoto dokumentu,
- případně projednanou urbanistickou studii,

musí MPOV na tento dokument věcně navazovat. Pokud není k dispozici, musí být před přijetím přihlášky do Programu obnovy venkova alespoň zpracována a projednána urbanistická studie. Důvodem tohoto opatření je nezbytnost prokázat územní plánovací dokumentací jasnou koncepci rozvoje obce pro delší období, zejména v oblasti využití území, infrastruktury a širších vazeb obce a zajistit hladký průběh budoucí realizace MPOV.

Další podmínkou účasti obce v programu je ustanovení pracovní skupiny pro obnovu vesnice, která je složená ze zástupců samosprávy, občanských sdružení, spolků, organizací, zemědělských družstev a místních podniků, vlastníků a uživatelů nemovitostí a místních občanů. Pokud zpracováváný MPOV má být skutečně kvalitní, nesmí být pracovní skupina ustanovena pouze formálně, ale všichni účastníci musí skutečně aktivně spolupracovat na jeho tvorbě. Význam činnosti pracovní skupiny však nekončí přípravou místního programu, ale je důležitá i při realizaci jednotlivých záměrů a projektů místního programu.

Místní program obnovy vesnice si může zpracovávat obec sama nebo může jeho zpracování zadat vybranému zpracovateli. Ve druhém případě je potřeba se starat, aby dobře fungovala průběžná spolupráce zpracovatele nejen se starostou obce, ale s celým zastupitelstvem a také s pracovní skupinou a další veřejností.

1.5 Vesnice roku²⁵

Součástí regionální politiky Ministerstva pro místní rozvoj ČR je v širším smyslu také podpora oživení ve venkovských oblastech prostřednictvím soutěže Vesnice roku, kterou MMR ČR ve spolupráci s dalšími partnery pravidelně organizačně připravuje a zabezpečuje.

Cílem soutěže Vesnice roku je snaha vyzdvihnout aktivity obcí, jejich představitelů a občanů, kteří se snaží nejen zvelebovat svůj domov, ale rozvíjejí i místní tradice a zapojují se do společenského života v obci.

²⁵ *Vesnice roku v Programu obnovy venkova* [online]. 2010 [cit. 2010-02-03]. Soutěž Vesnice roku. Dostupné z WWW: <<http://www.vesniceroku.cz/>>.

Soutěž je organizována ve dvou kolech – v krajském a celostátním. Všechny přihlášené obce jsou nejprve hodnoceny v krajském kole na základě předem schválených podmínek soutěže. Do celostátního kola postupuje za každý kraj vždy maximálně jedna obec, které bylo v krajském kole soutěže uděleno ocenění Zlatá stuha. V rámci celostátního kola jsou vyhodnocena první tři místa. Vítěz celostátního kola, resp. vítěz soutěže se stává nositelem titulu „Vesnice roku 2009“.

Výsledky krajských kol soutěže

V roce 2009 se do soutěže přihlásilo celkem 325 obcí z celé České republiky. Jednotlivá krajská kola proběhla, byla vyhodnocena a uzavřena do 30. června 2009. U obcí oceněných čestným uznáním v rámci soutěže Vesnice roku dle protokolu z jednání krajské komise bude dotace z Programu obnovy venkova poskytnuta v požadované výši v následujícím roce. Tedy v roce 2009 byly takto odměněny ty obce, které získaly čestné uznání v roce 2008.

Do celostátního kola postoupilo 13 vítězných obcí z jednotlivých krajských kol soutěže. Tyto obce tedy mohou v roce 2010 získat dotace v požadované výši. Celostátní kolo se uskutečnilo v termínu od 31. srpna do 6. září 2009. Výsledky celostátního kola soutěže Vesnice roku 2009 oznámil ministr pro místní rozvoj v Luhačovicích dne 12. září 2009.

Vítězem soutěže a nositelem titulu "Vesnice roku 2009" se stala obec *Tučín* z Olomouckého kraje. Na druhém místě se umístila obec *Lány* ze Středočeského kraje a třetí místo získala obec *Žernov* z Královéhradeckého kraje.

Obrázek 1 Nositel titulu Vesnice roku 2009 – obec Tučín

Zdroj: Oficiální stránky soutěže Vesnice roku

2 PROGRAM ROZVOJE VENKOVA ČESKÉ REPUBLIKY NA OBDOBÍ 2007 - 2013²⁶

Program se vztahuje na území České republiky a **určuje politiku rozvoje venkova ČR** v období 2007 – 2013. Samotná politika rozvoje venkova ČR je velmi obsáhlým tématem, proto je představena jen krátce pro účely této práce, protože právě díky tomuto programu, mohou obce získat další finanční prostředky na obnovu a rozvoj venkova. Je to tedy určitá alternativa, jak financovat rozvoj obce, mimo využití prostředků z Programu obnovy venkova a tím zefektivnit a zrychlit jejich rozvoj.

2.1 Politika rozvoje venkova v ČR

Problematika venkova je důležitou součástí společných politik EU. Je to dáno především tím, že venkovské oblasti v 27 členských státech tvoří 91 % jejich území a žije zde více než 56 % obyvatel EU. Tato politika je však stále do značné míry řízena jednotlivými státy a regiony.

Politika je částečně financována z centrálního rozpočtu EU a částečně ze státních a regionálních rozpočtů jednotlivých členských států.²⁷ Základní pravidla politiky rozvoje venkova na období 2007 až 2013 a také opatření pro členské státy a regiony stanoví nařízení Rady (ES) č. 1698/2005.²⁸

Podle výše zmíněného nařízení je politika rozvoje venkova na období 2007 – 2013 rozdělena do tří os, kterým se říká „tematické osy“.

1. Zlepšování konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví.
2. Zlepšování životního prostředí a krajiny.
3. Zlepšování kvality a života ve venkovských oblastech a povzbuzení diverzifikace hospodářské činnosti.

Za účelem zajištění vyváženého přístupu k politice musí členské státy a regiony rozdělit prostředky na rozvoj venkova mezi všechny tři tematické osy.

²⁶ *Ministerstvo zemědělství České republiky* [online]. 2009 [cit. 2009-12-19]. Program rozvoje venkova ČR na období 2007 – 2013. Dostupné z WWW: <<http://eagri.cz/public/eagri/venkov/program-rozvoje-venkova/>>.

²⁷ *Evropská komise* [online]. 2008-04-15 [cit. 2009-12-19]. Politika rozvoje venkova v období 2007-2013. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/agriculture/rurdev/index_cs.htm>.

²⁸ *EUR-lex* [online]. 2005-09-20 [cit. 2009-12-19]. Nařízení Rady (ES) č 1698/2005. Dostupné z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32005R1698:CS:NOT>>.

2.2 Program rozvoje venkova

V této části přejdeme k samotnému Programu rozvoje venkova (PRV). Pro venkov znamená další možnost financování svých potřeb a svého rozvoje, jak bylo uvedeno na začátku této kapitoly. V této části tedy popíšeme jednotlivé osy a především se zaměříme na třetí osu, která je nejbližší Programu obnovy venkova, který je hlavním tématem diplomové práce.

Program rozvoje venkova, který zajišťuje působení Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova, blíže specifikuje v souladu s nařízením Rady (ES) 1698/2005 čl. 15 strategie v jednotlivých osách stanovených Národním strategickým plánem rozvoje venkova do prováděcí úrovně a zajišťuje tak jeho efektivní realizaci.²⁹

Opatření Programu rozvoje venkova by mělo přispět k naplňování cílů Lisabonské strategie. Mezi tyto cíle patří:

- společnost založená na znalostech,
- vnitřní trh a podnikatelské prostředí,
- trh práce a udržitelný rozvoj.

Fond pro podporu venkova a výše finanční podpory pro Českou republiku

Od roku 2007 se rozdělil fond EAGGF na fondy dva: *European Agricultural Fund for Rural Development* (EAFRD), (Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova), který bude financovat opatření směřující k podpoře rozvoje venkova a *European Agricultural Guarantee Fund* (EAGF), jehož zaměření bude odpovídat záruční sekci dnešního EAGGF. Právě ve vztahu k EAFRD je připraven Program rozvoje venkova České republiky na období 2007 – 2013).³⁰

Pro český Program rozvoje venkova na období 2007 – 2013 bylo alokováno 3 615 mil. €. Z toho 2 815 milionů poskytuje Evropská unie, což představuje 78 %. Výše alokace do jednotlivých os je znázorněna Tabulce 4. Největší podíl připadá na druhou osu s názvem Zlepšování životního prostředí a krajiny. Na první osu připadá 22,39 % finančních prostředků a nese název Zlepšování konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví. Třetí osa nese 16,93 % finančních prostředků a zbytek připadá na Leader a technickou pomoc.

²⁹ Ministerstvo zemědělství České republiky [online]. 2009 [cit. 2010-02-26]. Program rozvoje venkova - Osa III. Dostupné z WWW: <<http://eagri.cz/public/eagri/venkov/program-rozvoje-venkova/opatreni-osy-iii/>>.

³⁰ Hudečková, H. a kol., *Regionalistka, regionální rozvoj a rozvoj venkova*, Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, 2005. s. 149

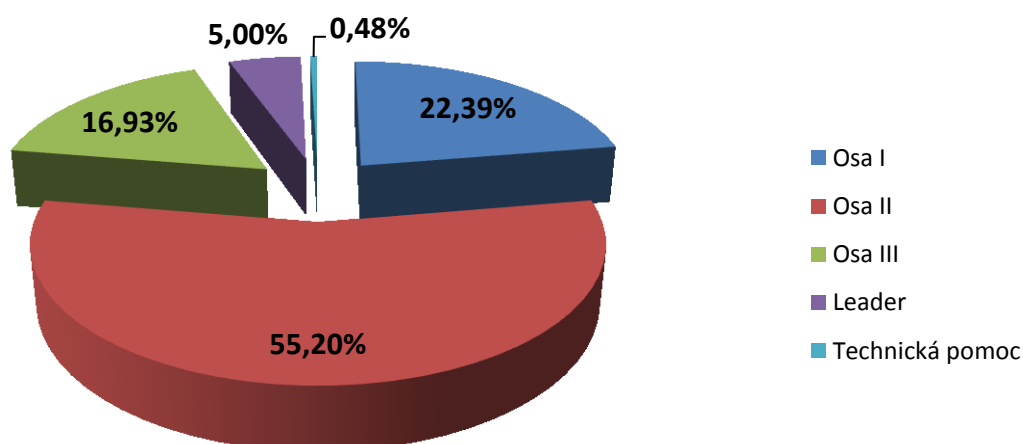
Tabulka 4 Rozdělení finančních prostředků z fondu EAFRD na PRV

Osy	Celkové veřejné výdaje (v mil. €)	% příspěvku EAFRD	EAFRD* (v milionech €)	Podíl v %
Osa I	840	75	630	22,39
Osa II	1 945	79, 88	1 554	55,20
Osa III	635	75	477	16,93
Leader	175	80	140	5,00
Technická pomoc	18	75	13	0,48
Celkem	3 615	77, 87	2 815	100

Zdroj: Oficiální internetové stránky Evropské komise, zpracování vlastní

Pozn.: EAFRD* - Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova

Graf 2 Podíly jednotlivých os PRV na celkové finanční alokaci z EAFRD³¹

Zdroj: Zpracování vlastní

Na koláčovém grafu je zachycen procentní podíl jednotlivých os na celkové finanční alokaci prostředků z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova. Je patrné, že největší část připadá druhé ose, což je na Zlepšování životního prostředí a krajiny, což bylo zmíněno výše.

Pro potřeby této diplomové práce, je nejdůležitější třetí osa tohoto programu, která má název **Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova**. Z výše uvedeného grafu vyplývá, že na tuto osu připadá 16, 93 % finančních prostředků z EAFRD. Právě způsob financování tohoto programu je odlišný od financování Programu obnovy venkova, který je financován výhradně z finančních prostředků ČR.

Dále budou okrajově představeny jednotlivé osy tohoto programu.

³¹ *Evropská komise* [online]. 2007-05-25 [cit. 2009-12-21]. První Programy rozvoje venkova pro období 2007-2013 odsouhlaseny: Česká republika a Švédsko. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/ceskarepublika/press/press_releases/070525_a_cs.htm>.

2.2.1 OSA I: Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví³²

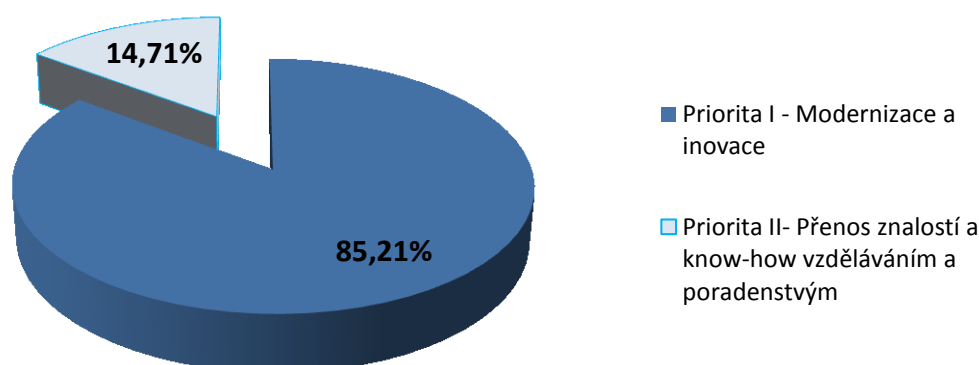
Priorita 1.1 Modernizace, inovace a kvalita

- zahrnuje skupiny opatření na podporu zemědělských podniků a jejich činnosti, zlepšování kvality a přidávání hodnoty zemědělských a potravinářských produktů, lesního hospodářství a posílení přizpůsobivosti a rozvoje venkovských oblastí.

Priorita 1.2 Přenos znalostí

- zahrnuje skupiny opatření na podporu odborného vzdělávání a využívání poradenských služeb subjektů podnikajících v zemědělství, potravinářství a lesnictví a dále opatření na podporu mladých zemědělců a předčasného ukončení zemědělské činnosti.

Graf 3 Rozdělení finančních prostředků na jednotlivé priority osy 1

Zdroj: Zpracování vlastní

Graf 3 výstižně ukazuje, že velká část finančních prostředků směřuje pouze na Prioritu I – Modernizace a inovace, ta má tedy stěžejní význam pro tuto osu Programu rozvoje venkova.

Celkové veřejné výdaje na tuto osu tvoří 840 mil. € a právě 85, 21 % z těchto prostředků připadá na Prioritu I.

³²Ministerstvo zemědělství České republiky [online]. 2009 [cit. 2009-12-19]. Program rozvoje venkova ČR na období 2007 – 2013. Dostupné z WWW: <<http://eagri.cz/public/eagri/venkov/program-rozvoje-venkova/>>.

2.2.2 OSA II: Zlepšování životního prostředí a krajiny³³

Priorita 2.1 Biologická rozmanitost, zachování a rozvoj zemědělských a lesnických systémů s vysokou přidanou hodnotou a tradičních zemědělských krajín

- podporuje zvyšování biodiverzity v krajině a jsou zaměřena na ochranu přírodních zdrojů.

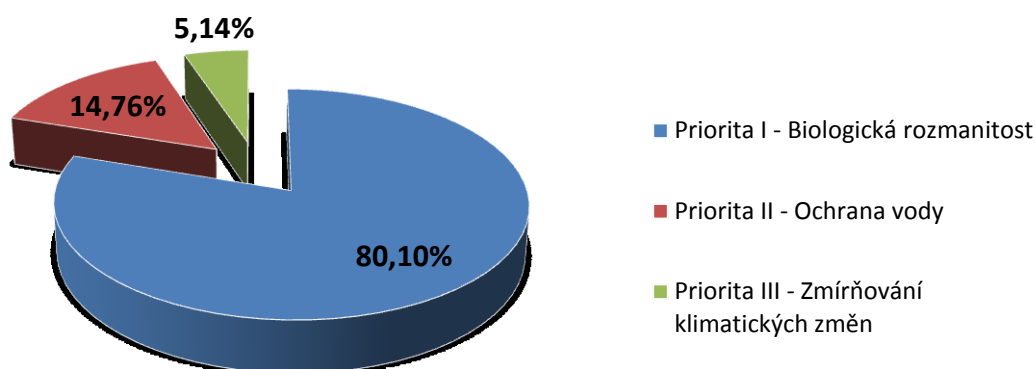
Priorita 2.2 Ochrana vody a půdy

- podporuje zejména zachování kvalitního přirozeného vodního režimu v krajině pomocí vhodných zemědělských systémů.

Priorita 2.3 Zmírňování klimatických změn

- podporuje snižování emisí skleníkových plynů a zachování funkce lesů.

Graf 4 Rozdělení finančních prostředků na jednotlivé priority osy 2

Zdroj: Zpracování vlastní

Na tuto osu připadá celkově největší část finančních prostředků. Celkové veřejné výdaje zde činí 1 945 mil. €. Největší část této sumy náleží prioritě, která se stará o Biologickou rozmanitost, zachování a rozvoj zemědělských a lesnických systémů s vysokou přidanou hodnotou a tradičních zemědělských krajín, tedy náleží Prioritě I, viz Graf 4.

³³ Ministerstvo zemědělství České republiky [online]. 2009 [cit. 2009-12-19]. Program rozvoje venkova ČR na období 2007 – 2013. Dostupné z WWW: <<http://eagri.cz/public/eagri/venkov/program-rozvoje-venkova/>>.

2.2.3 OSA III: Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova³⁴

V Tabulce 5 jsou přehledně znázorněny jednotlivé priority, cíle a opatření včetně jejich procentních podílů na celkových výdajích. První dvě priority mají téměř stejný podíl na celkových veřejných výdajích. Zbývající třetí priorita s názvem Vzdělání pokrývá pouze 2 % celkových výdajů.

Tabulka 5 Rozdělení třetí osy podle priorit a cílů

Priorita	Tvorba pracovních příležitostí a podpora využívání obnovitelných zdrojů energie	
Cíl	Vytvořit pracovní místa a zajistit vyšší příjmovou úroveň obyvatel venkova rozvojem a diverzifikací aktivit na venkově a podporou venkovské turistiky, zajistit naplnění závazků ČR v oblasti využití obnovitelných zdrojů energie (OZE)	50 % celkových výdajů
Opatření	Diverzifikace činností nezemědělské povahy	22, 5 %
	Podpora základních podniků a jejich rozvoje	15 %
	Podpora cestovního ruchu	12, 5
Priorita	Podmínky růstu a kvality života na venkově	
Cíl	Vytvořit podmínky růstu ve venkovských oblastech. Zlepšit vybavení a vzhled vesnic a veřejných prostranství a posílit sounáležitost obyvatel s místním prostředím a dědictvím venkova. Zabezpečit rozvoj venkovské infrastruktury s cílem rozvoje malého a středního podnikání a zlepšení životního prostředí venkovských sídel.	48 % celkových výdajů
Opatření	Obnova a rozvoj vesnic, občanské vybavení a služby	39 %
	Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova	9 %
Priorita	Vzdělání	
Cíl	Přispět k vyšší úrovni vzdělanosti a uplatnění na trhu práce venkovských obyvatel rozvojem poradenství a vzdělávání a zvýšit používání informačních a komunikačních technologií.	2 % celkových výdajů
Opatření	Vzdělání a informace	2 %

Zdroj: Zpracování vlastní

Priorita 3.1 Tvorba pracovních příležitostí a podpora využívání obnovitelných zdrojů energie

- U této osy bude hlavní důraz kladen na diverzifikaci zemědělských aktivit, podporu zakládání podniků a podporu cestovního ruchu. Priorita je orientována na zajištění náhrady za očekávané úbytky pracovních příležitostí v zemědělství a potravinářském sektoru, a tím naplnění cílů Lisabonské strategie.

³⁴ Ministerstvo zemědělství České republiky [online]. 2009 [cit. 2009-12-19]. Program rozvoje venkova ČR na období 2007 – 2013. Dostupné z WWW: <<http://eagri.cz/public/eagri/venkov/program-rozvoje-venkova/>>.

Opatření: Diverzifikace činností nezemědělské povahy

Pro venkov je aktuálním problémem řešení stabilizace venkovského obyvatelstva prostřednictvím diverzifikace (rozdružení) činností zemědělských podniků směrem k nezemědělským činnostem.

Opatření: Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje

Oblastí podpory je zejména drobná výroba a řemesla (např.: truhlářství, tesařství, kovářství, výroba keramiky, pletení košíků, sklářská výroba, rukodělné práce, zednické práce, zámečnictví, čalounictví apod.), služby pro hospodářství (např.: opravy strojů a zařízení) a maloobchod.

Pro obě výše zmíněná opatření první osy platí.

- Projekt může být realizován v obci do 2 000 obyvatel na území České republiky.
- V případě zpracování a využití obnovitelných zdrojů energie lze projekt realizovat na území celé ČR kromě hlavního města Prahy.

V případě projektů zaměřených na výstavbu decentralizovaných zařízení pro zpracování a využití obnovitelných zdrojů energie nemůže být příjemcem pomoci mikropodnik, definovaný v souladu s doporučení Komise č. 2003/361/ES, o definici mikropodniků, malých a středních podniků.³⁵

Dotace na tyto záměry je přímá a nenávratná. Její maximální výše je vyjádřena procentuálně podle regionů a podle velikosti podniku. Pohybuje se mezi 40 – 60 %. Minimální celkové výdaje na projekt jsou stanoveny na 50 000 Kč. Příspěvek EU činí 75 % a příspěvek ČR je 25 % veřejných zdrojů.

Opatření: Podpora cestovního ruchu

V České republice doposud není plně rozvinuta venkovská turistika a není využit potenciál zemědělských farem v oblasti agroturistiky. Cestovní ruch přitom vykazuje nejdynamičtější růst a poskytuje mnoho pracovních příležitostí i pro nekvalifikované pracovní síly. Zvyšuje odbytky místních specialit a řemesel.

Projekt může být realizován v obci do 2 000 obyvatel na území České republiky.

³⁵Podnik, který zaměstnává méně než 10 zaměstnanců a jehož roční obrat a/nebo roční celková účetní rozvaha nepřekračují 2 mil. €.

Příjemcem podpory může být zemědělský podnikatel - fyzická i právnická osoba. Nezemědělský podnikatel pouze tehdy, pokud činnost zahajuje, nebo má kratší než dvouletou historii a neziskové organizace (včetně zájmových sdružení a spolků) s právní subjektivitou.

Podpora proběhne formou přímé nenávratné dotace. Maximální výše podpory činí 90 %. Minimální celkové způsobilé výdaje na projekt jsou 50 000 Kč. Příspěvek EU činí 75 % veřejných zdrojů a příspěvek ČR činí 25 % veřejných zdrojů.

Priorita 3.2 Podmínky růstu a kvalita života na venkově

- Priorita je orientována na zlepšení podmínek růstu a kvality života ve venkovských oblastech (infrastruktura, čistota vody v obcích, vybavenost kulturní a sociální infrastrukturou). Tato priorita se nejvíce shoduje s náplní Programu obnovy venkova.

Opatření: Obnova a rozvoj vesnic, občanské vybavení a služby

Pro venkov je charakteristická rozdílná úroveň vybavenosti, rozsahu a dostupnosti základní infrastruktury. Na veřejný vodovod je napojeno cca 81 % obcí do 2 000 obyvatel, a na veřejnou kanalizaci je napojeno pouze 66 % obcí do 2 000 obyvatel, na kanalizaci s čistírnou odpadních vod přitom pouze asi 26 %.

Opatření by mělo zajistit zvýšení kvality života obyvatelstva venkova prostřednictvím zlepšení místního občanského vybavení a služeb v obcích do 500 obyvatel.

Podopatření: Obnova a rozvoj vesnic

Podpořeny budou investice do základní vodohospodářské infrastruktury obcí (vodovody, kanalizace, ČOV) a ostatní technické infrastruktury. Dále bude podpořeno budování a obnova místních komunikací (dopravní infrastruktura), zlepšení vzhledu obcí – úprava veřejných prostranství a pořízení územně plánovací dokumentace.

Maximální výše podpory činí 90 %. Minimální celkové způsobilé výdaje na projekt jsou 50 000 Kč. Příspěvek EU činí 75 % veřejných zdrojů. Příspěvek ČR činí 25 % veřejných zdrojů. Forma podpory je přímá nenávratná dotace.

Podopatření: Občanské vybavení a služby

Podpora bude zaměřena na zajištění chybějícího občanského vybavení a služeb. Podpora bude poskytnuta také na zřizování integrovaných informačních a školicích center s využíváním ICT, využití ICT iniciativ pro lepší dostupnost služeb a práce.

Projekt může být realizován v obci do 500 obyvatel na území České republiky.

Formou podpory je přímá nenávratná dotace. Projekty nezakládají veřejnou podporu dle čl. 87 Smlouvy. Maximální výše podpory činí 90 %. Minimální celkové způsobilé výdaje na projekt jsou 50 000 Kč. Příspěvek EU činí 75 % veřejných zdrojů. Příspěvek ČR činí 25 % veřejných zdrojů.

Opatření: Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova

Opatření by mělo umožnit především architektonický a urbanistický rozvoj českých a moravských vesnic v souladu s požadavky na zachování a posílení jejich charakteristického vzhledu a hodnot a zároveň zvýšení identity a pospolitosti místních obyvatel. Opatření je zaměřeno na činnosti týkající se zlepšení kvality života zvýšením povědomí o kulturních hodnotách prostředí a jejich obnovou a rehabilitací.

Projekt může být realizován v obci do 500 obyvatel na území České republiky.

Příjemce podpory jsou opět obce, sdružení obcí, neziskové organizace s právní subjektivitou včetně církví a jejich organizací, zájmová sdružení právnických osob.

Formou podpory je opět přímá nenávratná dotace. Maximální výše podpory činí 90 %. Minimální celkové způsobilé výdaje na projekt jsou 50 000 Kč. Příspěvek EU činí 75 % veřejných zdrojů. Příspěvek ČR činí 25 % veřejných zdrojů.

Priorita 3.3 Vzdělávání

- Priorita je zacílena na vzdělávání a informování hospodářských subjektů, na něž se vztahuje osa III.

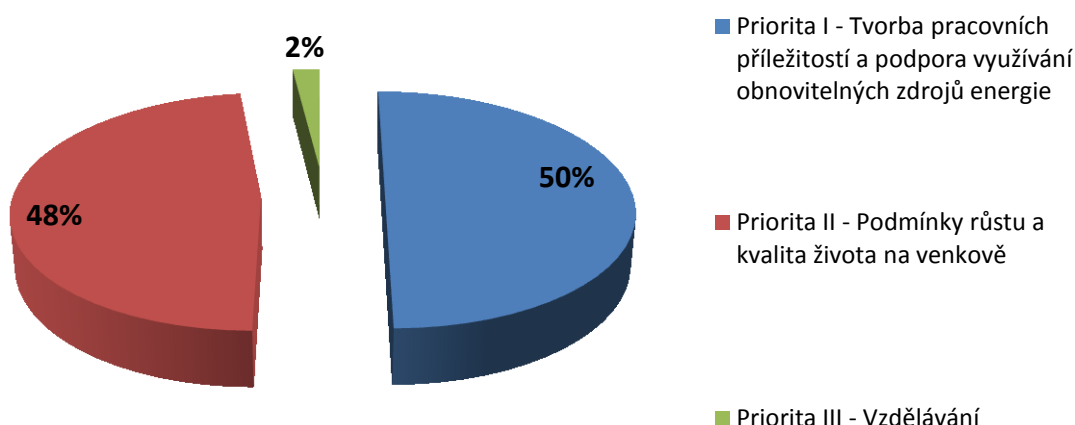
Opatření: Vzdělávání a informace

Úspěšná implementace opatření ke zlepšení kvality života na venkově a diverzifikaci hospodářství na venkově vyžaduje rychlejší a dokonalejší přístup k aktuálním informacím a doplnění potřebného vzdělání a kvalifikace hospodářských subjektů.

Evropský sociální fond (ESF) bude navazovat na EZFRD podporami pro obecnou vzdělanost na venkově, začleňováním skupin obyvatelstva, rekvalifikačními kurzy a využíváním internetových sítí.

Dotace je poskytována formou přímé nenávratné dotace. Maximální výše podpory činí 100 % celkových způsobilých nákladů. Minimální celkové způsobilé výdaje na projekt jsou 50 000 Kč. Projekty nezakládají veřejnou podporu dle čl. 87 Smlouvy. Příspěvek EU činí 75 % veřejných zdrojů a s příspěvkem ČR činí 25 % veřejných zdrojů.

Graf 5 Rozdělení finančních prostředků na jednotlivé priority osy 3

Zdroj: Zpracování vlastní

Celkové veřejné výdaje na tuto osu tvoří 635 v mil. €. Polovina těchto finančních prostředků je alokována do první priority (Tvorba pracovních příležitostí a podpora využívání obnovitelných zdrojů energie), 48 % finančních prostředků náleží prioritě druhé (Podmínky růstu a kvalita života na venkově) a zbývající 2% třetí prioritě (Vzdělávání), viz. Graf 5.

2.2.4 OSA IV: Leader³⁶

Účelem osy je především zlepšení kvality života ve venkovských oblastech, posílení ekonomického potenciálu a zhodnocení přírodního a kulturního dědictví venkova, spolu s posílením řídicích a administrativních schopností na venkově.

Principy Leaderu jsou pro rozvoj venkova zvlášť dobrou metodou, neboť vedou k pozitivním efektům, plynoucím ze spojení různých subjektů, které ve venkovském prostoru působí.

Významné jsou mnohaleté zkušenosti obcí, svazků obcí a místních akčních skupin s programováním rozvoje a s přípravou a realizací projektů (POV, SAPARD, LEADER ČR, OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství).

Rozvojová osa zahrnuje jednu prioritu (Zlepšení řízení a mobilizace vnitřního rozvojového potenciálu venkova), jež se podílí 5 % na finanční alokaci EAFRD. Celkové veřejné výdaje na tuto osu tvoří 175 mil. €.

³⁶ Ministerstvo zemědělství České republiky [online]. 2009 [cit. 2009-12-19]. Program rozvoje venkova ČR na období 2007 – 2013. Dostupné z WWW: <<http://eagri.cz/public/eagri/venkov/program-rozvoje-venkova/>>.

Provádění přístupu Leader³⁷

Leader je spíše metoda než seznam opatření, může být použita na kterékoli ostatní tři osy. Jeho charakteristické rysy by měly být prováděny jako soubor. Leader je zvláště vhodný pro inovace, protože jednotlivá opatření nejsou předdefinována, ale je jim ponechán čas pro jejich vhodné provedení.

Diverzifikace venkovského hospodářství a zlepšování kvality života na venkově prostřednictvím programu Leader, přináší tyto klíčové faktory:

- poskytuje příznivější prostředí pro zemědělce,
- usnadňuje hospodářskou a sociální udržitelnost,
- podporuje venkovské oblasti,
- snižuje emigraci z venkovských oblastí v důsledku nízké nabídky práce,
- vytváří příležitosti pro inovace ve všech odvětvích.

2.3 Shrnutí obecné části

V první kapitole byly definovány jednotlivé pojmy, které se týkají problematiky venkova, jako je regionální politika, venkovský prostor, obnova venkova, vývoj venkova a modely pro rozvoj venkova.

Tyto základní informace byly doplněny o soustavu dokumentů, které ovlivňují rozvoj obce. Jednalo se o dokumenty pořizované obcí, kam patří Program rozvoje obce, Místní program obnovy venkova, územní plán obce, regulační plán a další strategické dokumenty. Dalšími jsou dokumenty pořizované jinými subjekty a správní rozhodnutí.

Další část je zaměřena na samotný Program obnovy venkova včetně jeho historie. Byl předložený ministrem životního prostředí, ministrem zemědělství a ministrem pro hospodářskou politiku a rozvoj. Vládou České republiky byl přijat dne 29. května 1991. Hlavním koordinátorem se stalo v roce 1996 nově zřízené Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, které realizovalo program jako součást regionální politiky. Novela tohoto programu byla schválena usnesením vlády č. 730 z 11. 11. 1998. Novelizovaný program předpokládá finanční spoluúčast obcí.

³⁷*Evropská komise* [online]. 2005 [cit. 2010-01-29]. Rural Development 2007 - 13 . Dostupné z WWW: <<http://ec.europa.eu/agriculture/capreform/rdguidelines/presentations/axis3.pdf>>.

Důležitým rokem pro tento program je rok 2004, kdy veškerá agenda Programu obnovy venkova přešla do rukou krajů a poprvé zde bylo o dotacích rozhodováno a to v rámci globální dotace ze státního rozpočtu. Od roku 2005 (po novele zákona o rozpočtovém určení daní) se vyčleňují prostředky pro POV v rámci rozpočtů jednotlivých krajů.

V této části je také charakterizován Program obnovy venkova na všech jeho úrovních a to na místní, krajské a na národní úrovni. Na národní úrovni se uskutečňuje tento program prostřednictvím Podpory obnovy venkova. Na této úrovni je vypsáno pro rok 2009 5 dotačních titulů, kam obce mohou podávat své žádosti. O dotaci mohou žádat obce, které se umístily na 1. až 3. místě v soutěži Vesnice roku, dále obce do 3 000 obyvatel a dobrovolné svazky obcí. Podpora se pohybuje mezi 70 – 90 % skutečně vynaložených nákladů.

Krajský Program obnovy venkova se v jednotlivých krajích liší. Každý kraj si sám vytváří podmínky pro spravování tohoto programu podle svých možností, zohledňuje rozlohu, velikostní strukturu obcí v kraji, stav majetku obcí a svoji technickou infrastrukturu.

Místní program obnovy venkova obec zpracovává nejméně pro jedno volební období. Pokud má obec schválený územní plán obce (regulační plán), schválené souborné stanovisko ke konceptu řešení tohoto dokumentu a případně projednanou urbanistickou studii, musí MPOV na tento dokument věcně navazovat. Pokud není k dispozici, musí být před přijetím přihlášky do Programu obnovy venkova alespoň zpracována a projednána urbanistická studie. Důvodem tohoto opatření je nezbytnost prokázat územní plánovací dokumentací jasnou koncepci rozvoje obce pro delší období, zejména v oblasti využití území, infrastruktury a širších vazeb obce a zajistit hladký průběh budoucí realizace MPOV.

Součástí regionální politiky Ministerstva pro místní rozvoj ČR je v širším smyslu také podpora oživení ve venkovských oblastech prostřednictvím soutěže Vesnice roku. Soutěž je organizována ve dvou kolech – v krajském a celostátním. Všechny přihlášené obce jsou nejprve hodnoceny v krajském kole na základě předem schválených podmínek soutěže. Do celostátního kola postupuje za každý kraj vždy maximálně jedna obec, které bylo v krajském kole soutěže uděleno ocenění Zlatá stuha.

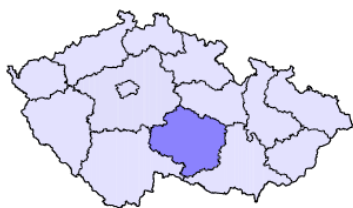
V druhé kapitole teoretické části je charakterizován Program rozvoje venkova, jedná se o možnou alternativu, jak obce mohou financovat své potřeby z prostředků EU a tím mohou ještě zefektivnit svůj rozvoj a obnovu.

PRAKTICKÁ ČÁST

3 ANALÝZA PROGRAMU OBNOVY VENKOVA VYSOČINY

3.1 Charakteristika kraje Vysočina

Název kraje Vysočina souvisí se skutečností, že se tento správní celek rozkládá na podstatné části Českomoravské vrchoviny mezi oběma historickými zeměmi České republiky. Dosahuje nadmořské výšky přes osm set metrů ve dvou výrazných masivech, Žďárských

vrších na severu kraje a Jihlavských vrších na jihozápadě. Zvlněná vrchovina, rozčleněná táhlými kopci a údolními, byla původně pokryta neprostupným pralesem. Generace lidí tuto část země proměnily v harmonickou kulturní krajinu, v níž se nachází množství lesů a hájů ale i pole, louky a pastviny.

Přírodní podmínky rozptýlily obyvatele Vysočiny do více než tisíce sídel, která jsou propojena hustou sítí silnic. Pro Vysočinu jsou charakteristické malé vesnice nepříliš vzdálené od místního centra, jímž bývá klidné malé město se třemi až deseti tisíci obyvatel. Pouze ve čtyřech městech žije více než dvacet tisíc obyvatel, krajské město Jihlava dosahuje počtu padesáti tisíc. Jihlava je označována jako nejstarší horní město českých zemí, které patřilo ve středověku k nejbohatším městům českého království, a to především díky těžbě stříbra. Rozkládá se po obou stranách bývalé zemské hranice mezi Čechami a Moravou.

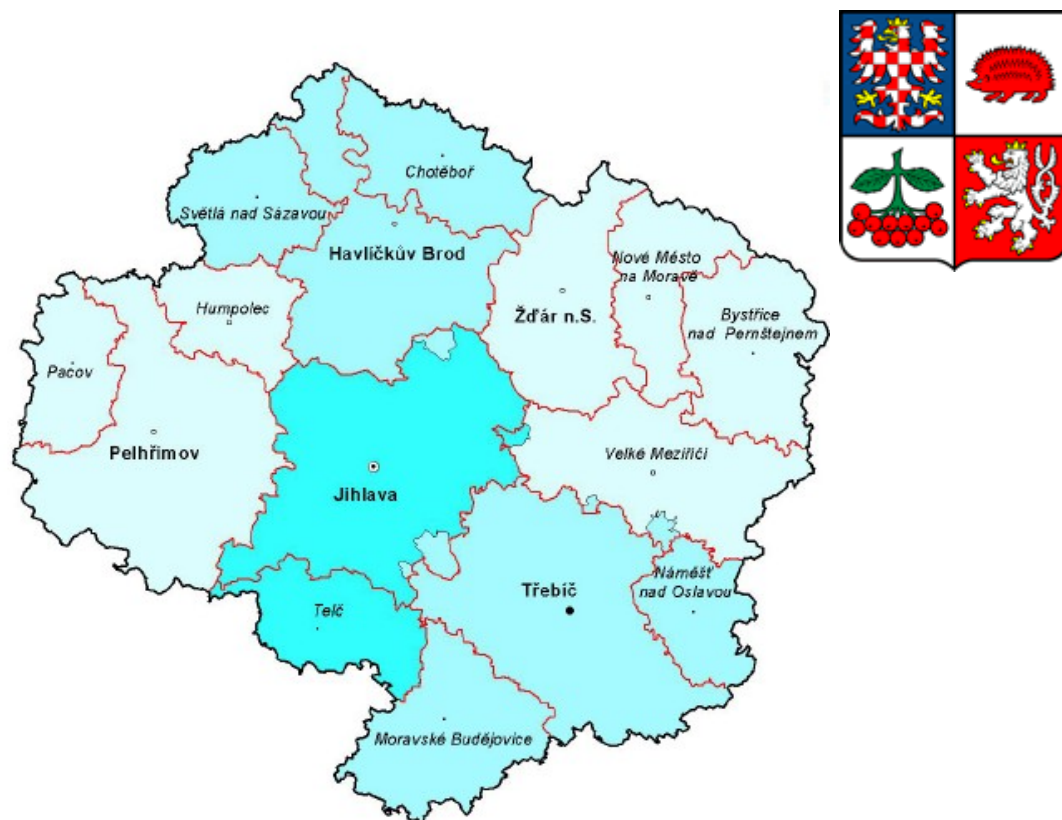
Kraj je umístěn v dopravním i populačním středu země. Vysočinou prochází hlavní dopravní tepna České republiky dálnice D1. Ekonomika východní části kraje je ovlivněna sousedící brněnskou aglomerací, severozápadní část kraje je již spádovou oblastí hlavního města Prahy. Strategická poloha Vysočiny proto v posledních letech přilákala řadu zahraničních investorů, kteří sem soustřeďují nejen výrobní kapacity, ale rovněž výzkum a vývoj. Souhrn silných stránek kraje Vysočina viz. Příloha č. 2.

Historie zanechala na Vysočině množství památek, z nichž tři – historické centrum Telče, poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené Hoře u Žďáru nad Sázavou, Židovské město a bazilika sv. Prokopa v Třebíči – jsou zařazeny mezi světové kulturní dědictví UNESCO. Stopy dějin doplňují dílo člověka v krajině a dotvářejí krásu tohoto kraje.³⁸

³⁸ *Kraj Vysočina* [online]. 2008-06-11 [cit. 2010-01-29]. O kraji Vysočina. Dostupné z WWW: <http://www.kr-vysocina.cz/vismo5/dokumenty2.asp?id_org=450008&id=4000086&p1=1205>.

Vysočina je jedním ze tří vnitrostátních administrativně správních regionů odpovídajících úrovni NUTS 3 v České republice. Tvoří jej území okresů Jihlava, Havlíčkův Brod, Pelhřimov, Třebíč a Žďár nad Sázavou. Geografické podmínky regionu významně přispěly k utváření profilu hospodářské činnosti v něm. Dalším faktorem, který významně ovlivnil rozvoj kraje Vysočina, byl proces privatizace a s ní spojená restrukturalizace hospodářství, jež měla rozhodující vliv na změny v odvětvové struktuře a zaměření krajské ekonomiky.³⁹

Obrázek 2 Mapa a znak kraje Vysočina

Zdroj: Oficiální internetové stránky kraje Vysočina

V Tabulce 6 jsou zachyceny základní údaje o kraji Vysočina. Tyto údaje jsou dostupné na oficiálních internetových stránkách kraje Vysočina, kde probíhá také jejich aktualizace.

Kraj Vysočina zaujímá rozlohou 5. místo mezi 14 českými kraji, to je asi 9 % z celkové rozlohy České republiky. V tomto kraji se nachází velký počet malých obcí, je to dáno jak historickým vývojem, tak i geografickými podmínkami daného území.

³⁹ Český statistický úřad [online]. 2003 [cit. 2009-12-24]. Regionální národní účty - kraj Vysočina. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/csu/2003ediciplan.nsf/publ/1371-03-za_rok_2002>.

Tabulka 6 Stručná charakteristika kraje Vysočina v číslech

Počet obyvatel:	515 402 (9/2009)
Rozloha:	6 795.73 (km ² , 2007)
Počet obcí:	704 (aktuální) ⁴⁰
Hustota zalidnění	75 lidí na km ²
Nezaměstnanost:	9,26 (% , 9/2009)
Počet ekonomických subjektů	103 321 (10/2009)
Průměrná mzda:	19 332 (Kč, 9/2009)
Nejvyšší vrchol	Javořice 837 m. n. m.
Statutární město	Jihlava
Kraj Vysočina tvoří spolu s Jihomoravským krajem územní jednotku NUTS II, která je partnerem EU při financování ze strukturálních fondů.	

Zdroj: Analytické a statistické služby kraje Vysočina, zpracování vlastní

Po stručném představení kraje Vysočina přejdeme v další části této kapitoly k charakteristice Programu obnovy venkova Vysočiny. Charakteristika a analýza je zaměřena na tento program v roce 2009 a také je zde Program obnovy venkova hodnocen za období 2004 – 2009, po které je jeho správa v kompetenci krajů.

3.2 Program obnovy venkova Vysočiny

Program obnovy venkova kraje Vysočina je jedním z nástrojů regionálního rozvoje tohoto kraje. Od roku 2004 je správa a zajištění tohoto programu v kompetenci krajského úřadu, který jej převzal od Ministerstva pro místní rozvoj ČR.

Kraj Vysočina je možné hodnotit jako venkovský region s polycentrickou sídelní strukturou. Statutární město Jihlava je nejmenším krajským městem České republiky a se svým řídko osídleným zázemím nepatří mezi území typu aglomerace, jako je tomu v případě většiny ostatních krajských měst.⁴¹

Vysočina je regionem s nejmenší průměrnou velikostí obcí a také rozdrobenost sídelní struktury je pro tento kraj charakteristická. Ochrana rázovosti venkova Vysočiny a jeho nesporných kulturních hodnot vyžaduje systematickou podporu ze strany krajské samosprávy. Základní nástroj této politiky představuje Program obnovy venkova Vysočiny (POVV), jež

⁴⁰ Tento počet představuje druhý nejvyšší počet obcí mezi kraji.

⁴¹ KUČEROVÁ, E. a kol. *Perspektivy českého venkova*. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, 2006. s. 15

historicky navazuje na Program obnovy venkova (POV), který byl do roku 2003 zajišťovaný v působnosti Ministerstva pro místní rozvoj ČR jako součást regionální politiky státu. Program obnovy venkova plnil úlohu nástroje pro realizaci Programu obnovy vesnice, přijatého Vládou ČR v květnu 1991.

Finanční prostředky z Programu obnovy venkova Vysočiny jsou obcím rozdělovány na základě předem daných parametrů obsažených v dokumentu pod názvem „Zásady Zastupitelstva kraje Vysočina pro poskytování účelových dotací z rozpočtu kraje Vysočina v rámci Programu obnovy venkova Vysočiny“ (dále jen „Zásady“).

3.3 Program obnovy venkova Vysočiny v roce 2009

V každém roce Zastupitelstvo kraje Vysočina vydává Zásady pro poskytování dotací z rozpočtu kraje Vysočina v rámci tohoto programu (viz. Příloha č. 3). Zásady jsou zveřejněny na internetových stránkách kraje. Obce, které chtějí získat dotaci z Programu obnovy venkova Vysočiny, se musí těmito Zásadami řídit. V tomto kraji není ustanovena výběrová komise programu, a proto každý, kdo splní podmínky dané Zásadami, má nárok na poskytnutí účelové dotace z tohoto programu.

3.3.1 Zásady pro poskytování dotací z POVV pro rok 2009

Oficiální název zní: Zásady Zastupitelstva kraje Vysočina pro poskytování účelových dotací z rozpočtu kraje Vysočina v rámci Programu obnovy venkova Vysočiny pro rok 2009.⁴²

Zastupitelstvo kraje je schvaluje na konci roku a platí pro rok následující. Zásady pro rok 2009 byly schváleny dne 17. 12. 2008.

Vznik, cíle a řízení Programu obnovy venkova Vysočiny

Program obnovy venkova Vysočiny (dále jen „POVV“) věcně navazuje na Program obnovy vesnice, projednaný Vládou České republiky dne 29. května 1991 a usnesení Vlády České republiky ze dne 11. listopadu 1998 č. 730, kterým byl novelizován Program obnovy venkova.

⁴²Kraj Vysočina [online]. 2008 [cit. 2010-01-12]. Program obnovy venkova 2009. Dostupné z WWW: <http://www.kr-vysocina.cz/vismo5/zobraz_dok.asp?id_org=450008&id_ktg=301241&archiv=0>.

Obecné podmínky pro poskytnutí dotace

- Na poskytnutí dotace není právní nárok.
- Dotace je přísně účelová a její čerpání je vázáno jen na financování projektu, na který byla poskytnuta.
- Dotace se poskytuje do výše maximálního podílu nákladů daného roku stanoveného těmito Zásadami.
- Z dotovaných projektů jsou vyloučeny ty projekty, které jsou dotovány současně z jiných dotačních programů kraje Vysočina. Rovněž se vylučuje souběh podpory s dotacemi z fondů EU.
- Dotovaným projektem musí být pořizován nebo zhodnocován výlučně majetek obce.
- Podíl žadatele může být tvořen dodávkou vlastního materiálu a dobrovolnou bezplatnou prací občanů maximálně z 50 %.
- Použití dotace podléhá kontrole orgánů kraje v souladu se zákonem o finanční kontrole.
- Projekt musí být zahájen a dokončen v tom kalendářním roce, ve kterém byla dotace přidělena.
- V případě, že obec byla v průběhu roku 2009 postižena povodněmi nebo jinou živelní pohromou, může požádat o změnu účelu použití dotace přidělené v souladu s těmito Zásadami.

Kritéria pro poskytnutí dotace

Dotaci obdrží každá obec, která předloží žádost v souladu se Zásadami. V případě převisu požadovaných podpor nad objemem alokovaných prostředků se smí maximální poskytnutá dotace snížit, ne však pod garantovanou výši dle čl. 8 těchto Zásad. U obcí oceněných čestným uznáním v rámci soutěže Vesnici roku 2008 bude dle protokolu z jednání krajské komise dotace poskytnuta v požadované výši v roce následujícím.

Příjemci podpory

Obec do 1 500 obyvatel.

Pro určení počtu obyvatel je rozhodující údaj dle ČSÚ k 1. 1. 2008.

Typy podporovaných projektů

V rámci těchto Zásad jsou podporovány tyto typy projektů.

1. radnice
2. mateřské a základní školy
3. tělovýchovná zařízení
4. kulturní zařízení
5. zdravotnická zařízení
6. zařízení sociální péče
7. obytné budovy
8. hasičské zbrojnice včetně hasičské techniky a zásahových kompletů
9. požární nádrže a obecní rybníky
10. sakrální stavby
11. hřbitovy
12. čekárny na zastávkách hromadné dopravy
13. drobná architektura
14. místní rozhlas (případně další komunikační prostředky)
15. úpravy veřejných prostranství
16. obnova a zřizování veřejné zeleně
17. místní komunikace
18. pěší stezky a chodníky
19. veřejné osvětlení
20. veřejná kanalizace včetně čistíren odpadních vod
21. veřejný vodovod včetně vodojemů a úpraven vody
22. ostatní objekty v majetku obce, u nichž poskytnutím dotace nedojde k porušení zákazu poskytování veřejné podpory podle čl. 87 a násl. Smlouvy o založení Evropského společenství

Podávání žádostí

Dotace se poskytuje na základě žádosti, kterou obec podá písemně prostřednictvím územně příslušného obecního úřadu obce s rozšířenou působností na předepsaném formuláři (viz Příloha č. 4). Pro rok 2009 byl stanoven termín od 1. ledna 2009 do 31. ledna 2009. V případě, že je žádost poslána poštou, je rozhodující datum poštovního razítka.

Jedna obec může podat pouze 1 žádost.

K žádosti obec doloží kopii dokladu o vlastnictví dotčené nemovitosti a souvisejících pozemků – výpis z katastru nemovitostí nesmi být starší 90 - ti dnů od podání žádosti a snímek pozemkové (katastrální) mapy s vyznačením pozemků a objektů, kterých se projekt týká (u snímku pozemkové mapy postačí i prostá kopie). Tento doklad se nepředkládá, pokud je předmětem žádosti pouze nákup hasičské techniky a zásahových kompletů, ústředny pro bezdrátový rozhlas nebo výměna jednotlivých komponentů u veřejného osvětlení.

Tabulka 7 Stanovení výše dotace a podílu příjemce dle Zásad v roce 2009

Velikostní kategorie obce	Minimální podíl příjemce	Maximální výše dotace
do 300 obyvatel	40 % nákladů projektu v běžném roce	60 % nákladů projektu v běžném roce
od 301 do 1 500 obyvatel	50 % nákladů projektu v běžném roce	50 % nákladů projektu v běžném roce

Minimální výše požadované dotace na jednu žádost: 30 000,- Kč

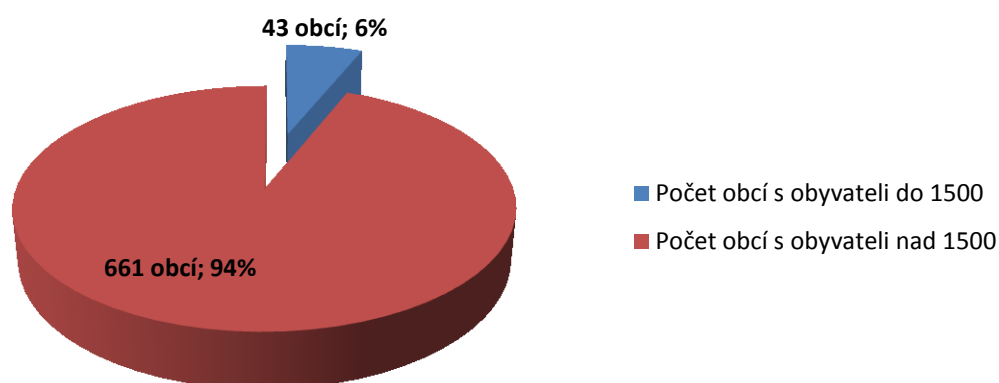
Maximální výše požadované dotace na jednu žádost: 150 000,- Kč

Garantovaná výše dotace na jednu žádost: 120 000,- Kč

V této části je ještě třeba uvést údaj o rozdělení obcí do kategorie do 1 500 obyvatel. Je to proto, že tato hranice je významná právě pro Program obnovy venkova v kraji Vysočina, kde příjemcem podpory jsou právě tyto obce.

Kraj Vysočina má celkem 704 obcí a z toho se 661 obcí vejde do této velikostní kategorie, tedy má tento požadovaný počet obyvatel (viz. Graf 6). Počet obcí do 1500 obyvatel v kraji Vysočina tedy tvoří 94 % z celkového počtu obcí v kraji. Zde je vidět význam tohoto programu pro kraj Vysočina, kde se soustřeďuje mnoho malých obcí, pro které jsou tyto finanční prostředky velice významnou pomocí při realizaci svých projektových záměrů.

Graf 6 Počet obcí, které mohou žádat o dotace z POVV

Zdroj: Český statistický úřad – Vysočina, zpracování vlastní

Návrh na rozdělení dotací v rámci Programu obnovy venkova Vysočiny 2009

Tento návrh vzešel z jednání zastupitelstva kraje č. 2/2009 dne 10. 3. 2009.

V roce 2009 bylo přijato celkem 620 žádostí (618 v roce předchozím) – všechny jsou administrativně v souladu se Zásadami. Celkové požadavky na dotace u všech žádostí jsou ve výši 88 463 000 Kč. V kapitole odboru regionálního rozvoje pro tento účel vyčlenili celkem 80 mil. Kč a ještě tuto částku navýšili o 1 830 000 Kč, které zůstaly nerozděleny z loňského roku. Pro rok 2009 byla stanovena částka maximální přidělené podpory na 134 000 Kč (v roce 2008 to bylo 116 000 Kč).

Zásady i návrh na rozdělení dotací každoročně schvaluje zastupitelstvo kraje. Tyto skutečnosti jsou předem dány, proto je pouze na obcích, jak svědomitě vypracují přihlášky a doloží veškeré materiály. Obec smí v jednom kalendářním roce podat pouze jednu žádost do tohoto programu, proto obce realizují záměry, které jsou pro ně v konkrétní době zásadní. Každá obec v kraji Vysočina, která plní podmínky dané Zásadami, má možnost získat peníze z tohoto programu. U projektů se schválenou podporou bude následně provedena příslušnou obcí s rozšířenou působností tzv. kontrola připravenosti akce a po kladném výsledku této kontroly bude se žadatelem podepsána smlouva o poskytnutí podpory a dotace bude následně převedena na účet obce.⁴³

⁴³ Kraj Vysočina. Program obnovy venkova 2010. *Zpravodaj Spolku pro obnovu venkova ČR*. Prosinec 2009 [cit. 2010-01-12]. Dostupný na WWW: <<http://www.spov.org/zpravodaj-1/default.aspx>>.

3.3.2 Analýza Programu obnovy venkova Vysočiny v roce 2009

Veškerá data, která jsou v této části použita, byla získána z oficiálních internetových stránek kraje Vysočina a na jejich internetových stránkách poskytující analytické a statistické služby. Prostřednictvím výpočtů a filtrace dat jsou prezentovány následující výsledky.

Přehled podaných žádostí v roce 2009 je znázorněn v Tabulce 8. Žádosti jsou rozděleny podle typu podporovaných projektů. Z tabulky vyplývá, že obce mají největší zájem o podporu projektu na opravu nebo údržbu místních komunikací v obci. V roce 2009 bylo podáno na opravy místních komunikací 159 žádostí o celkové výši nákladů 52 192 000 Kč.

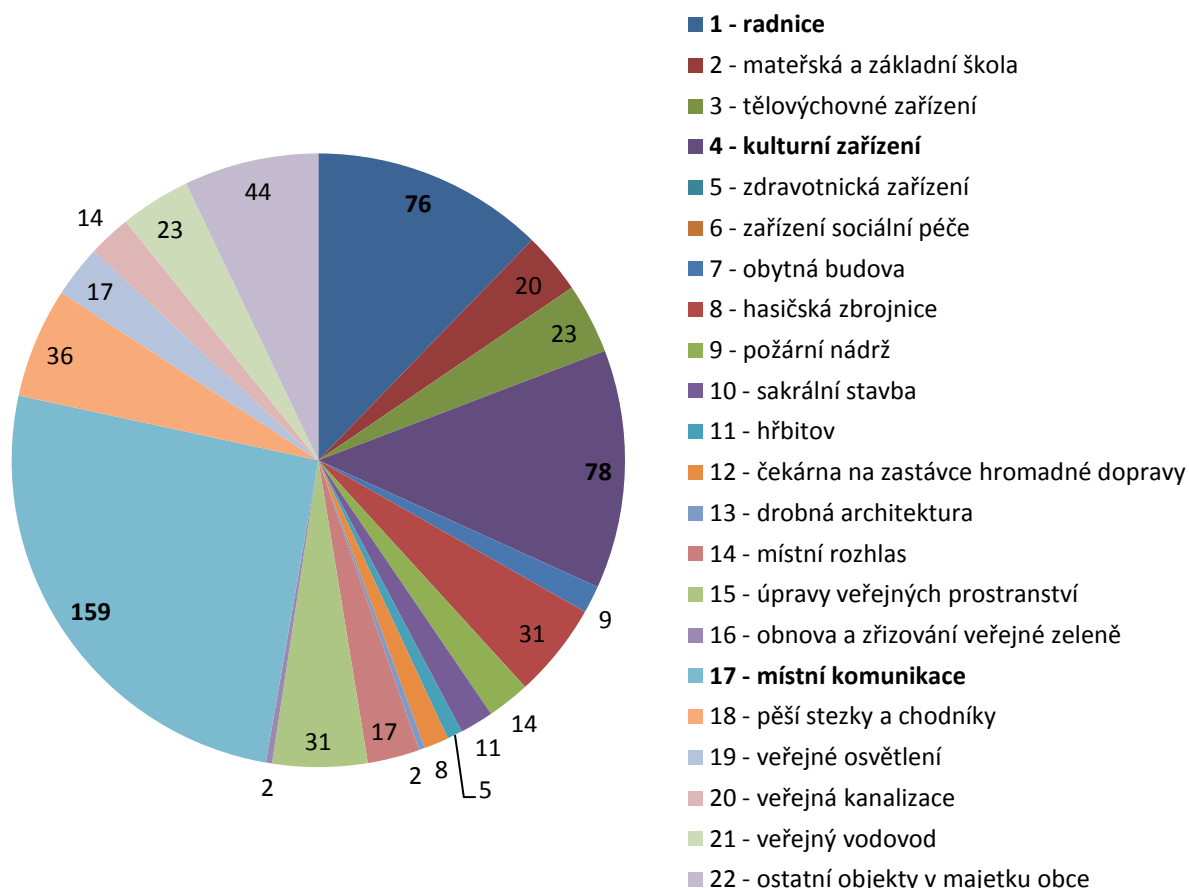
Tabulka 8 Přehled podaných žádostí podle typů podporovaných projektů v roce 2009

Typy podporovaných projektů	Počet obcí	Navrhované dotace (v Kč)	Celkové náklady (v Kč)
1 - radnice	76	10 106 000	21 439 000
2 - mateřská a základní škola	20	2 652 000	6 774 000
3 - tělovýchovné zařízení	23	3 060 000	6 116 000
4 - kulturní zařízení	78	10 205 000	21 728 000
5 - zdravotnická zařízení			
6 - zařízení sociální péče			
7 - obytná budova	9	1 194 000	3 029 000
8 - hasičská zbrojnice	31	4 007 000	8 364 000
9 - požární nádrž	14	1 830 000	5 164 000
10 - sakrální stavba	11	1 387 000	3 275 000
11 - hřbitov	5	688 000	1 490 000
12 - čekárna na zastávce hromadné dopravy	8	916 000	1 750 000
13 - drobná architektura	2	268 000	530 000
14 - místní rozhlas	17	2 138 000	4 413 000
15 - úpravy veřejných prostranství	31	4 061 000	8 716 000
16 - obnova a zřizování veřejné zeleně	2	268 000	700 000
17 - místní komunikace	159	21 008 000	52 192 000
18 - pěší stezky a chodníky	36	4 610 000	10 885 000
19 - veřejné osvětlení	17	2 167 000	4 897 000
20 - veřejná kanalizace	14	1 876 000	4 345 000
21 - veřejný vodovod	23	2 927 000	6 525 000
22 - ostatní objekty v majetku obce	44	5 752 000	13 088 000
Celkem	620	81 120 000	185 420 000

Zdroj: Analytické a statistické služby kraje Vysočina, zpracování vlastní

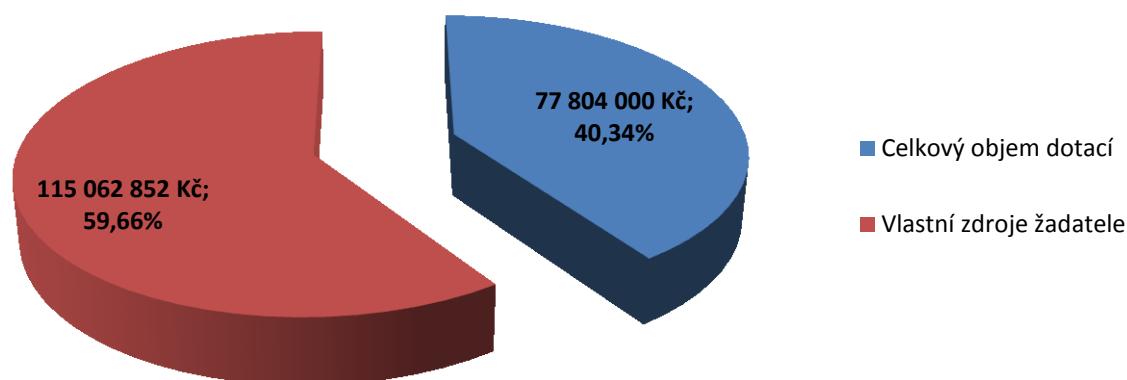
Graf 7 přehledně zobrazuje data obsažená v předcházející tabulce. V grafickém vyjádření je ještě více patrné, že v roce 2009 bylo podáno nejvíce žádostí na projekt typu místní komunikace, navrhované dotace na tento typ projektu činily celkem 21 008 000 Kč. Dalšími velice žádanými typy projektů jsou radnice a kulturní dům. Na každý z těchto typů projektů bylo podáno bezmála 80 žádostí.

Graf 7 Přehled podaných žádostí podle typů podporovaných projektů v roce 2009

Podíly spoluúčasti dle velikostní kategorie obce jsou uvedeny v samotných Zásadách tohoto programu, kde je uveden také minimální podíl příjemce a maximální výše dotace na celkových nákladech a to 60 % u žadatele do 300 obyvatel a 50 % u žadatele 301 – 1 500 obyvatel (viz. Tabulka 7). Podíl dotací a vlastních zdrojů v Programu obnovy venkova Vysočiny v roce 2009 je zachycen v Grafu 8. V roce 2009 činil objem dotací z krajského rozpočtu na tento program 77 804 000 Kč a celkové náklady byly 192 866 852 Kč. Potom objem dotací tvořil 40 % celkových nákladů a vlastní zdroje zaujímali 60 % podíl na celkových nákladech všech schválených projektů. (viz. Graf 8)

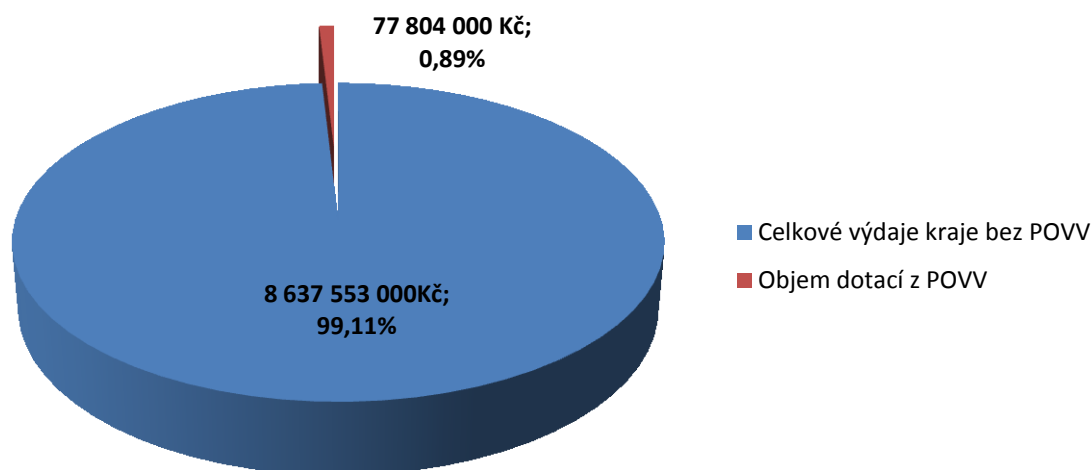
Graf 8 Porovnání objemu dotací a vlastních zdrojů na POVV v roce 2009

Zdroj: Zpracováno dle analytických a statistických služeb kraje Vysočina

Podíl dotací z Programu obnovy venkova kraje Vysočina na celkových rozpočtových výdajích kraje v roce 2009 činil necelé jedno procento, nejinak tomu bylo v předchozích letech (viz. Příloha č. 1). Objem celkových výdajů kraje Vysočina byl pro rok 2009 předpokládán ve výši 8 715 357 000 Kč. Může se zdát, že se jedná o nevýznamnou sumu vzhledem k celkovým výdajům, ale hodnota objemu dotací byla téměř 78 milionů a tento obnos velice pomohl malým obcím při uskutečňování svých projektových záměrů na obnovu a rozvoj venkova.

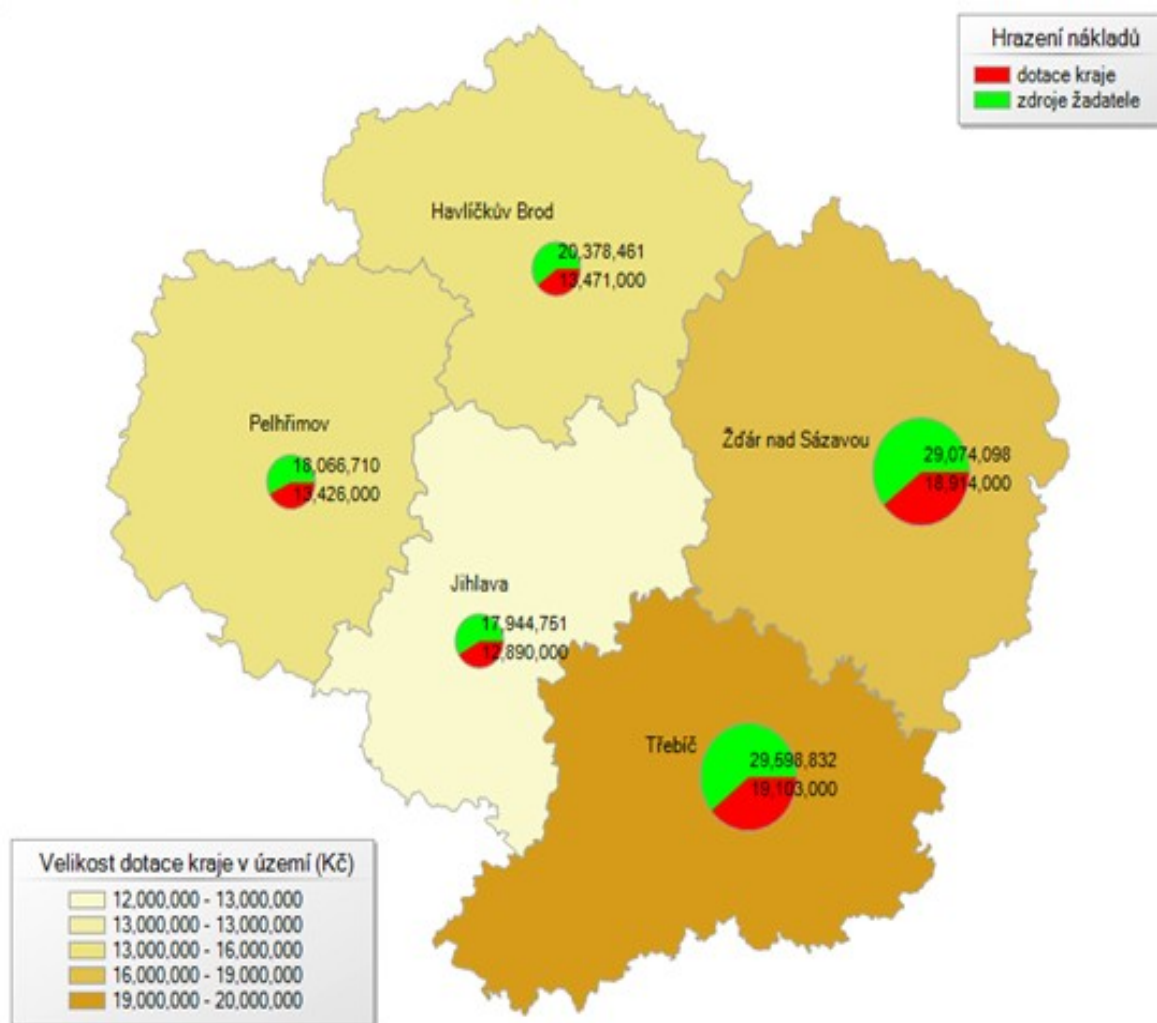
Graf 9 Podíl dotací z POVV na celkových výdajích kraje Vysočina v roce 2009

Zdroj: Oficiální internetové stránky kraje Vysočina, zpracování vlastní

Následující obrázek výstižně zachycuje objem dotace z POVV a objem zdrojů žadatele na celkových nákladech projektu v jednotlivých okresech v roce 2009. Je patrné, že podíly dotací jsou v jednotlivých okresech srovnatelné. Největší podíl má okres Pelhřimov a to 41,8 %. Nejmenší podíl dotací na celkových nákladech vykazuje okres Třebíč a to 39,22 %. Je tedy patrné, že rozdíly podílů dotací na celkových výdajích projektu jsou v jednotlivých okresech kraje Vysočina minimální. Rozdíly jsou dány především tím, do jaké velikostní kategorie spadají obce daných okresů a také jednotlivými projektovými záměry obcí.

Obrázek 3 Rozdělení dotací z POVV podle okresů v roce 2009

Zdroj: Analytické a statistické služby kraje Vysočina

V rámci následující kapitoly je provedena analýza Programu obnovy venkova Vysočiny v průběhu let 2004 – 2009, tedy za období, kdy je tento program v gesci kraje.

3.4 Analýza Programu obnovy venkova v letech 2004 – 2009

V Tabulce 9 jsou vypsány všechny dotační tituly, které poskytuje kraj Vysočina ze svého rozpočtu. Největší podíl finančních prostředků připadá právě na dotační titul s názvem Program obnovy venkova, tvoří 31,76 % ze všech finančních prostředků vyčleněných na dotační tituly v letech 2004 - 2009. Dalším finančně významným dotačním titulem je Fond Vysočina (31 %) a dotační titul s názvem Drobné vodohospodářské akce (25 %). Tyto zmíněné tři dotační tituly jsou pro kraj Vysočina velice významné, protože suma jejich podílů na celkových vyčleněných prostředcích pro dotační tituly kraje v daném období tvoří 88 %.

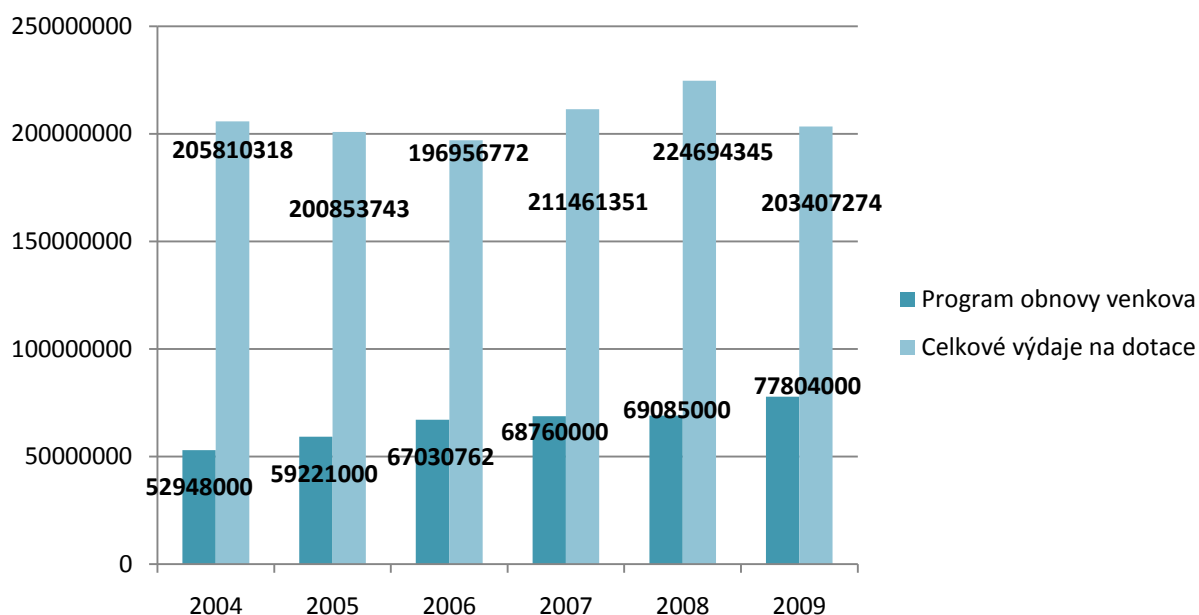
Tabulka 9 Rozdělení finančních prostředků z rozpočtu kraje Vysočina podle dotačních titulů v letech 2004 – 2009 (v Kč)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	celkem
Drobné vodohosp. akce	45416209	50698476	44698476	44935218	52956533	66700000	305404912
Fond Vysočiny	75438016	66774266	61827853	56200005	66264806	58802274	385307220
Obce s vysokým podílem dětí	415000	274000	72000	74000	80000	101000	1016000
Ochrana obecního majetku	3276344	954448	1209422	1407862	967504		7815580
Ochrana před povodněmi			1217060	1607830	230597		3055487
Opravy a údržba vál. hrobů					1085792		1085792
Program obnovy kult. památek	24317817	17023225	15065038	17396045	17570828		91372953
Program obnovy venkova	52948000	59221000	67030762	68760000	69085000	77804000	394848762
Územní dokumentace obcí	3998932	5908328	5836161	6347491	9992860		32083772
Výstavba a obnova vodovodů				14732900	3314500		18047400
Významná výročí obcí					3145925		3145925

Zdroj: Zpracováno dle analytických a statistických služeb kraje Vysočina

Celkové výdaje kraje Vysočina na všechny dotační tituly, které podporuje, se v průběhu let 2004 – 2009 pohybují okolo 1, 243 miliard Kč. Největší výdaje měl kraj v roce 2008, které činily 224 694 345 Kč. Výše dotací na dotační titul Program obnovy venkova Vysočiny v průběhu daného období má rostoucí průběh, za celé toto období dosáhla suma dotací z Programu obnovy venkova hodnoty necelých 395 milionů Kč. V roce 2009 bylo na tento program uvolněno z rozpočtu kraje 77 804 000 Kč, což představuje 38 % z celkových výdajů na dotace v tomto roce. Data v jednotlivých letech jsou přehledně znázorněná v Grafu 10.

Graf 10 Celkové výdaje kraje Vysočina na dotace a POV v letech 2004 – 2009 (v Kč)

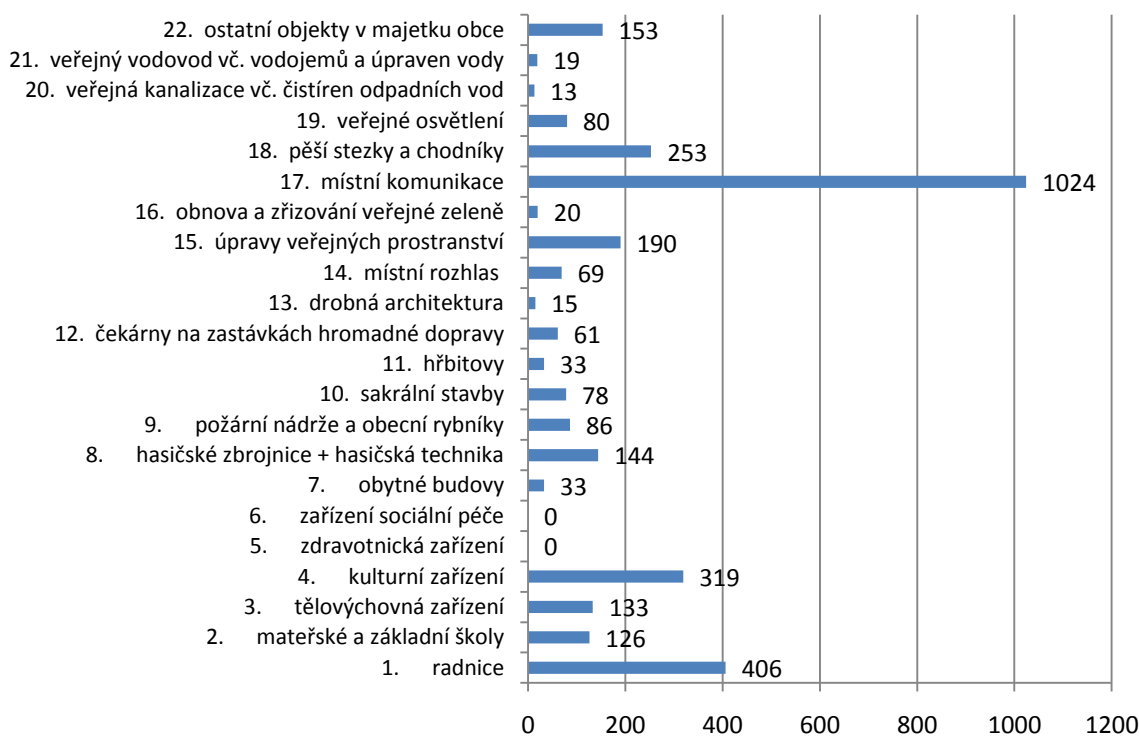

Zdroj: Zpracováno dle analytických a statistických služeb kraje Vysočina

Od roku 2004 je Program obnovy venkova spravován jednotlivými kraji, které vyčleňují ze svého rozpočtu prostředky na jeho realizaci.

Celkový přehled podporovaných projektů v letech 2004 – 2009 je znázorněn v Grafu 11 na následující straně. Je patrné, že nejvíce realizovaných projektů bylo typu místní komunikace. Suma těchto podporovaných projektů je 1 024. Dalšími nejčastěji realizovanými projekty jsou radnice (406 projektů), kulturní zařízení (319 projektů) a pěší stezky a chodníky (253 projektů). Jelikož se jedná o účelové dotace a obce v jednom roce mohou podat pouze jednu žádost, dalo by se říct, že nejpotřebnějšími projekty malých obcí v kraji Vysočina jsou právě místní komunikace, radnice a opravy kulturních zařízení.

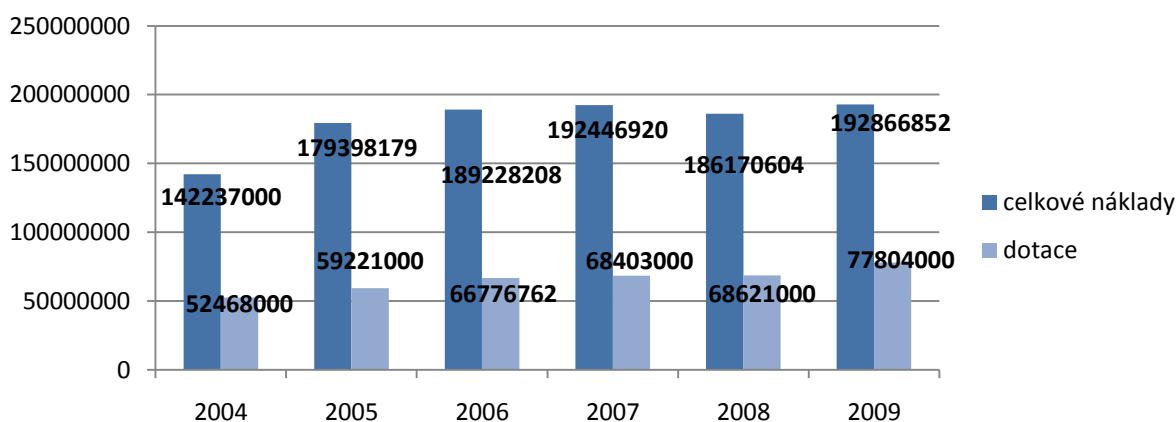
Graf 11 Celkový přehled – zatřídění projektů do POVV v letech 2004 – 2009

Zdroj: Zpracováno dle analytických a statistických služeb kraje Vysočina

Skutečně vynaložené náklady a dotace na projekty v průběhu let 2004 – 2009 jsou zachyceny v Grafu 12. Jedná se o projekty, které mají nemalé celkové náklady, například v roce 2009 byla celková suma vynaložených nákladů na projekty realizované prostřednictvím Programu obnovy venkova Vysočiny 192 866 852 Kč.

Graf 12 Náklady projektů a dotace kraje Vysočina v letech 2004 – 2009 (v Kč)

Zdroj: Zpracováno dle analytických a statistických služeb kraje Vysočina

3.5 Program obnovy venkova Vysočiny na rok 2010

Zásady Zastupitelstva kraje Vysočina pro poskytování účelových dotací z rozpočtu kraje Vysočina v rámci Programu obnovy venkova Vysočiny pro rok 2010⁴⁴

Tento dokument slouží pro správu účelových dotací z Programu obnovy venkova Vysočiny pro rok 2010. Zásady byly schváleny 15. 12. 2009 a vytvářejí se v souladu s ustanovením § 36 písm. d) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů. Garantem Zásad je Odbor regionálního rozvoje Krajského úřadu kraje Vysočina, pracoviště Žižkova 16, 587 33 Jihlava.

Opět platí, že příjemcem podpory je obec do 1 500 obyvatel. Pro určení počtu obyvatel je rozhodující údaj dle ČSÚ, v tomto případě k 1. 1. 2009. Žádosti mohou obce podávat od 1. 1. 2010 do 31. 1. 2010 a to v tištěné i elektronické formě.

Výše dotace pro rok 2010

Minimální výše požadované dotace na jednu žádost:	30 000 Kč
Maximální výše požadované dotace na jednu žádost:	140 000 Kč
Garantovaná výše dotace na jednu žádost:	104 000 Kč

Maximální výše požadované dotace se pro rok 2010 snížila z 150 000 Kč na 140 000 Kč. Garantovaná výše dotace na jednu žádost pro rok 2009 činila 120 000 Kč, pro rok 2010 je 104 000 Kč.

Dotace z krajského Programu obnovy venkova Vysočiny bude v letošním roce přiznána celkem 624 obcím do 1500 obyvatel. Kraj Vysočina tak rozdělí více než 68,5 milionů Kč. Nejvíce žádostí obce tradičně podaly na opravy místních komunikací (144), následují opravy obecních úřadů (72) a kulturních zařízení (71). Tyto tři typy tvoří téměř polovinu všech podaných žádostí. Maximálně kraj přispěje na jeden projekt částkou 111 000 Kč, což je o 23 tisíc méně než v loňském roce, ale stále se jedná o nezanedbatelnou částku v rozpočtech nejmenších obcí. Stejně jako v minulých letech dotaci získala každá obec, která předložila žádost v souladu se Zásadami Programu obnovy venkova Vysočiny.⁴⁵

⁴⁴ *Kraj Vysočina* [online]. 2009-12-18 [cit. 2010-03-02]. Zásady Programu obnovy venkova pro rok 2010. Dostupné z WWW: <http://www.kr-vysocina.cz/vismo5/dokumenty2.asp?id_org=450008&id=4024356&p1=33857>.

⁴⁵ *Kraj Vysočina* [online]. 2010-03-03 [cit. 2010-03-24]. Kraj připravuje další rozdělení dotací z Programu obnovy venkova. Dostupné z WWW: <<http://www.novytydenik.cz/rservice.php?akce=tisk&cisloclanku=2010030011>>.

3.6 Program obnovy venkova a konkrétní obec

Na závěr této kapitoly, bude uvedeno na konkrétním příkladu venkovské obce, jakou měrou přispívá právě Program obnovy venkova Vysočiny na rozvoj takové obce.

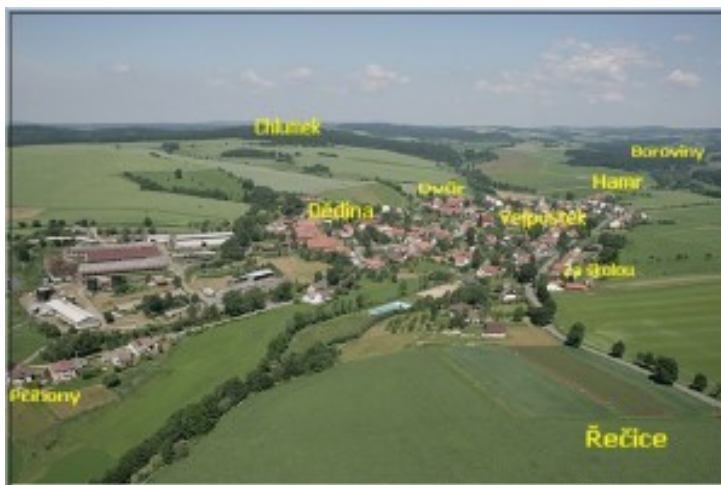
Obec Řečice

Jedná se o malou vesničku ležící asi 5 km jižně od Nového Města na Mor., v údolí Řečického potoka, v kraji Vysočina. Počet obyvatel této obce činil 471 k 31. 12. 2009.

Jde o typickou venkovskou obec. Každoročně pořádá akce, které podporují tradice na venkově. Je zde také zabezpečováno sportovní vyžití pro občany a celkově se obec snaží o zachování a udržení tradičního vzhledu venkova.

Dokonce se dodnes dochovaly a používají lidové názvy obce: Dědina, Vejpustek, Dvůr, Příhony, Bejkovec. Půdorys Dědiny je ve tvaru podkovy se selskými statky, na spodní části s kapličkou a rybníkem. Na Vejpustku stojí kulturní dům, hasičská zbrojnice s klubovnou a rybník.

Obrázek 4 Letecký snímek obce Řečice

Zdroj: Oficiální internetové stránky obce Řečice

Vzhledem k velikosti a počtu obyvatel této obce, je pro ni Program obnovy venkova velice důležitým nástrojem pro realizaci obnovy venkova a údržby obecního majetku. Obec Řečice však čerpá finanční prostředky také z jiných krajských dotačních titulů. Jedná se především o Fond Vysočiny, z kterého obec obdržela v letech 2004 – 2009 finanční prostředky ve výši 327 317 Kč.

Přehled dotačních titulů kraje Vysočina, z kterých obec Řečice čerpá finanční prostředky, je uveden v následující tabulce. Z Programu obnovy venkova tato obec v letech 2004 – 2009 získala největší objem datací a to ve výši 599 000 Kč.

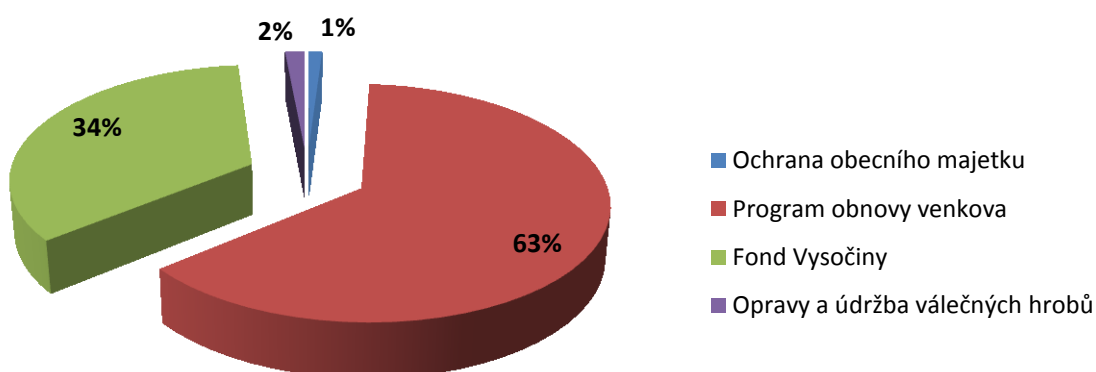
Tabulka 10 Dotace pro obec Řečice z kraje Vysočina v letech 2004 – 2009 (v Kč)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Celkem
Ochrana obecního majetku	9 071						9 701
Program obnovy venkova	120 000		110 000	119 000	116 000	134 000	599 000
Fond Vysočiny		74 100	150 000	29 131	74 086		327 317
Opravy a údržba válečných hrobů					14 029		14 029
Celkem	129 701	74 100	260 000	148 131	204 115		950 047

Zdroj: Analytické a statistické služby kraje Vysočina, zpracování vlastní

Výše uvedená souhrnná data z předchozí tabulky za období 2004 - 2009 převedená do grafické podoby jsou znázorněna v Grafu 13. Také z něj je patrný význam Programu obnovy venkova pro malé obce v tomto kraji. Objem finančních prostředků z tohoto programu jen potvrzuje jeho velký význam i pro tuto konkrétní obec při uskutečňování obnovy a údržby svého majetku.

Graf 13 Celkový objem dotací v obci Řečice v letech 2004 – 2009

Zdroj: Analytické a statistické služby kraje Vysočina, zpracování vlastní

Obec Řečice každoročně podává žádost do Programu obnovy venkova. Výjimkou byl pouze rok 2005. Projekt, který tato obec realizuje, nese název Oprava kulturního domu. Tabulka 11 uvádí detail obce Řečice v Programu obnovy venkova.

Tabulka 11 Detail obce v Programu obnovy venkova Vysočiny

Obec Řečice	Název projektu	Náklady celkem (Kč)	Dotace kraje (Kč)	Vlastní zdroje (Kč)
2004	Oprava kulturního domu	200 000	120000	80000
2005	-	-	-	-
2006	Oprava kulturního domu	220 000	110000	110000
2007	Oprava kulturního domu	238 000	119000	119000
2008	Oprava kulturního domu	232 000	116000	116000
2009	Oprava kulturního domu	268 000	134000	134000
Celkem		1 158 000	599 000	559 000

Zdroj: Analytické a statistické služby kraje Vysočina, zpracování vlastní

Obec využívá každoročně maximální výši dotací 50 % celkových nákladů projektu. Z výše uvedeného je patrné, že pro malé obce je velice významným nástrojem k realizaci svých záměrů pro obnovu a údržbu majetku obce. Má tedy svůj význam pro tyto obce a bylo by velice žádoucí, kdyby tento Program fungoval i nadále.

3.7 Shrnutí výsledků analýzy Programu obnovy venkova Vysočiny

Příjemcem podpory z Programu obnovy venkova Vysočiny jsou obce do 1 500 obyvatel. Kraj Vysočina má celkem 704 obcí a z toho 661 obcí se vejde do této velikostní kategorie, tedy má tento požadovaný počet obyvatel. Počet obcí do 1 500 obyvatel v kraji Vysočina tvoří 94 % z celkového počtu obcí. Z těchto údajů je zřejmý význam tohoto programu pro kraj Vysočina, kde je soustředěno mnoho malých obcí.

Program obnovy venkova Vysočiny v roce 2009

V roce 2009 bylo přijato celkem 620 žádostí (618 v roce předchozím) – všechny byly administrativně v souladu se Zásadami. Celkové požadavky na dotaci u všech žádostí byly ve výši 88,463 mil. Kč. Pro tento rok byla stanovena částka maximální přidělené podpory na 134 000 Kč (v roce 2008 to bylo 116 000 Kč).

V Zásadách Programu obnovy venkova Vysočiny pro rok 2009 bylo vypsáno 22 typů projektů, na které obce mohly žádat dotaci. Nejvíce žádostí bylo podáno na projekt typu

místní komunikace (159 žádostí), navrhované dotace na tento typ projektu činily celkem 21 008 000 Kč. Dalšími velice žádanými typy projektů jsou radnice a kulturní dům. Na každý z těchto typů projektů bylo podáno bezmála 80 žádostí.

Objem dotací z krajského rozpočtu na tento program činil 77 804 000 Kč pro rok 2009, což představuje 38 % z celkových výdajů na všechny dotační tituly kraje v tomto roce. Toto svědčí o velkém významu tohoto programu.

Analýza Programu obnovy venkova Vysočiny v letech 2004 - 2009

Při srovnání všech dotačních titulů, které poskytuje kraj Vysočina ze svého rozpočtu v tomto období, dospějeme k tomu, že největší podíl finančních prostředků připadá právě na dotační titul s názvem Program obnovy venkova.

Celkové výdaje kraje Vysočina na všechny dotační tituly, které podporuje, se v průběhu let 2004 – 2009 pohybují okolo 1, 243 miliard Kč. Výše dotací na dotační titul Program obnovy venkova Vysočiny v průběhu tohoto období má rostoucí průběh, za celé toto období dosáhla suma dotací hodnoty necelých 395 milionů Kč.

Během daného období, kdy je tento program v gesci kraje, bylo zrealizováno nejvíce projektů typu místní komunikace. Suma těchto podporovaných projektů je 1 024. Dalšími nejčastěji realizovanými projekty jsou radnice (406 projektů), kulturní zařízení (319 projektů) a pěší stezky a chodníky (253 projektů). Jelikož se jedná o účelové dotace a obce v jednom roce mohou podat pouze jednu žádost, dalo by se říct, že nejpotřebnějšími projekty malých obcí v kraji Vysočina jsou právě místní komunikace, radnice a opravy kulturních zařízení.

Obec Řečice

Na konkrétním příkladu venkovské obce, bylo znázorněno, jakou měrou přispívá právě Program obnovy venkova Vysočiny na rozvoj takové obce. Z Programu obnovy venkova tato obec v letech 2004 – 2009 získala největší objem dotací (vzhledem k ostatním dotačním titulům z kraje Vysočina během tohoto období) a to ve výši 599 000 Kč, což představuje 63 % podíl na celkových získaných dotacích z kraje Vysočina v tomto období.

Program obnovy venkova Vysočiny v roce 2010

Dotace bude přiznána celkem 624 obcím do 1 500 obyvatel. Kraj Vysočina tak rozdělí více než 68,5 milionů Kč. Maximálně kraj na jeden projekt přispěje v tomto roce částkou 111 000 Kč, což je o 23 000 méně než v loňském roce, ale stále se jedná o nezanedbatelnou částku v rozpočtech nejmenších obcí.

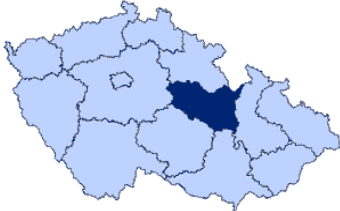
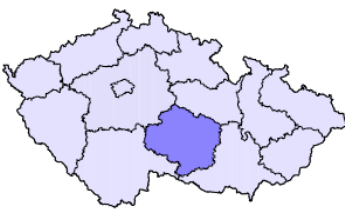
4 KOMPARACE PROGRAMU OBNOVY VENKOVA V PARDUBICKÉM KRAJI A V KRAJI VYSOČINA

Než přejdeme k samotné komparaci Programu obnovy venkova v těchto dvou krajích, je třeba si tyto kraje srovnat vzhledem k jejich základním geografickým i ekonomickým ukazatelům, což je znázorněno v Tabulce 12.

Počtem obyvatel se tyto dva kraje skoro shodují. Pardubický kraj má menší rozlohu a také má o 253 obcí méně než kraj Vysočina. Hustota zalidnění je v Pardubickém kraji 112 obyvatel na km², v kraji Vysočina je to pouhých 75 obyvatel na km².

Vše výše uvedené vypovídá o velkém počtu malých obcí s nízkým počtem obyvatel na území kraje Vysočina. Toto je jeden z důvodů, proč je Program obnovy venkova v kraji Vysočina tak potřebnou záležitostí pro rozvoj a obnovu venkovských obcí. Pro tyto obce znamená vcelku snadnou cestu k získání velmi potřebných prostředků pro své účely.

Tabulka 12 Srovnání základních informací komparovaných krajů

KRAJ	PARDUBICKÝ KRAJ	KRAJ VYSOČINA
MAPA		
Počet obyvatel	516 150 (9/2009)	515 349 (9/2009)
Rozloha	4 519 (km ²)	6 795.73 (km ² , 2007)
Počet obcí	451 (aktuální)	704 (aktuální)
Hustota zalidnění	112 lidí na km ²	75 lidí na km ²
Nezaměstnanost	9,58 (% , 12/2009)	10,25 (% , 12/2009)
Počet ekonomických subjektů	109 449 (12/2009)	100 954 (12/2009)
Průměrná mzda	19 596 (Kč, 1.- 3. čtvrtl. 2009)	19 774 (Kč, 1.-3. čtvrtletí 2009)
Nejvyšší vrchol	Kralický Sněžník 1423 m n.m.	Javořice 837 m n.m.
Statutární město	Pardubice	Jihlava

Zdroj: Aktuální informace o krajích z Českého statistického úřadu, zpracování vlastní

Každý kraj, má ve své kompetenci vytvoření zásad pro Program obnovy venkova dle svých podmínek a potřeb. Program obnovy venkova má dokonce v různých krajích různé názvy. Srovnání informací obsažených v Zásadách komparovaných krajů, je zachyceno v Tabulce 13.

Tabulka 13 Srovnání Zásad v komparovaných krajích v roce 2009

	PARDUBICKÝ KRAJ	KRAJ VYSOČINA
Poskytování dotací	Zabezpečuje Pardubický kraj v rámci svého rozpočtu po projednání v Radě Pardubického kraje a schválení v zastupitelstvu. Jako poradní orgán slouží Komise pro Program obnovy venkova. Rozhodnutí o přidělení dotací provádí zastupitelstvo.	Zabezpečuje kraj Vysočina v rámci svého rozpočtu po projednání v Radě kraje Vysočina a schválení v zastupitelstvu. Rozhodnutí o přidělení dotací provádí zastupitelstvo.
Způsob výběru projektu	Jedná se o soutěž mezi projekty . Ustanoví se Komise pro Program obnovy venkova a ta rozhodne o tom, na které projekty půjde podpora.	Podpora všech obcí , které si požádají o podporu. Podmínkou je pouze to, že žádost musí plnit veškeré náležitosti dané v Zásadách.
Počet dotačních titulů	Program obnovy venkova je rozdělen do 9 dotačních titulů .	Jeden dotační titul , který podporuje 22 typů projektů.
Příjemce podpory	Obec do 2 000 obyvatel. Pouze u dotačního titulu 8 obce do 5 000, u dotačního titulu 9 obce do 500 obyvatel. Svazky obcí a místní akční skupiny (MAS) ⁴⁶ .	Obec do 1 500 obyvatel. Obce a svazky obcí.

Zdroj: Zpracováno podle Zásad v jednotlivých krajích.

⁴⁶ MAS (místní akční skupina) je zcela nový typ trojstranné vzájemné spolupráce veřejné správy (starostů a zástupců obcí), podnikatelské sféry (podnikatelé, živnostníci, zemědělci) a neziskového sektoru (místní spolky, sdružení a neziskové organizace). Místní akční skupinu musí zastřešit občanské sdružení, nebo obecně prospěšná společnost.

Typy podporovaných projektů v Programu obnovy venkova kraje Vysočina jsou uvedeny v předcházející kapitole. Jedná se o jeden dotační titul, který v sobě zahrnuje 22 typů projektů, které kraj Vysočina podporuje. Jak jsem již zachytila v předchozí tabulce, Pardubický kraj má devět dotačních titulů, které jsou vyjmenovány níže. Jde o dotační tituly, které odpovídají stavu pro rok 2009.

4.1 Dotační tituly Programu obnovy venkova Pardubického kraje⁴⁷

a) Dotace na akce programů obnovy venkova

Dotační titul 1

Výstavba, rekonstrukce, oprava, obnova a údržba venkovské zástavby a občanské vybavenosti, pořízení obecního majetku - týká se následujících druhů staveb: radnice, školy, mateřské školy, tělovýchovná zařízení, hřiště, kulturní zařízení, hasičské zbrojnice, požární nádrže, sakrální stavby, hřbitovy, čekárny na zastávkách hromadné dopravy, drobná architektura, zdravotnická zařízení, zařízení sociální péče, obytné budovy, ostatní.

V rámci tohoto dotačního titulu lze poskytnout dotaci ve výši: maximálně 50 % nákladů akce v běžném roce.

Dotační titul 2

- 1) Komplexní úprava veřejných prostranství.
- 2) Zřizování, obnova a údržba veřejné zeleně.

Dotační titul 3

- 1) Oprava, rekonstrukce a výstavba veřejného osvětlení.
- 2) Oprava, rekonstrukce a výstavba veřejného rozhlasu.

Dotační titul 4

- 1) Výstavba, rekonstrukce a oprava místních komunikací, chodníků, parkovišť a odstavných ploch.
- 2) Výstavba, rekonstrukce a oprava cyklistických a pěších stezek.

⁴⁷ *Pardubický kraj* [online]. 2008 [cit. 2010-02-28]. Zásady pro poskytování dotací z rozpočtových prostředků Pardubického kraje v rámci Programu obnovy venkova. Dostupné z WWW: <<http://www.pardubickykraj.cz/viewDocument.asp?document=14840>>.

Dotační titul 5

Zřízení sběrného místa nebo dvora pro odkládání odpadů produkovaných fyzickými osobami, včetně nebezpečných složek komunálního odpadu shromažďovaných v souladu s právními předpisy v oblasti nakládání s odpady.

Podmínky a kritéria pro poskytnutí dotací podle dotačních titulů 1 až 5

V rámci těchto dotačních titulů lze poskytnout dotaci ve výši maximálně 50 % nákladů akce v běžném roce. Dotovanou akci je pořizován a udržován výlučně majetek obce s nejvýše 2 000 obyvateli.

Je nutné doložit doklad, že dotovanou akci je pořizován a udržován výlučně majetek obce, tj. doložení listu vlastnictví (postačí výpis z dálkového přístupu do katastru nemovitostí), případně doložení smlouvy, kde bude prokázáno budoucí vlastnické právo obce.

Mohou být podávány v běžném roce maximálně 2 žádosti rozlišené pořadím naléhavosti.

Minimální výše dotace na jednu akci činí 25 000 Kč a maximální výše dotace na všechny akce jednoho žadatele činí nejvýše 1 000 000 Kč v běžném roce.

Je vyloučeno požadovat dotaci na akce, které jsou dotovány z jiných dotačních titulů (programů) státního rozpočtu nebo státních fondů nebo grantových programů Pardubického kraje.

b) Dotace na podporu vzdělávání a poradenství

Dotační titul 6

Projekty obcí, svazků obcí a MAS na vzdělávání a poradenství v oblasti rozvoje a obnovy venkova.

Podmínky a kritéria pro poskytnutí dotací podle dotačního titulu 6

V rámci tohoto dotačního titulu lze poskytnout dotaci ve výši maximálně 50 % nákladů projektů v běžném roce.

O dotaci v rámci dotačního titulu 6 žádá obec, svazek obcí nebo MAS. Obce mají zpracovaný územní plán (nebo koncept územního plánu, územní studii). Svazek obcí má zpracovanou rozvojovou strategii. MAS má zpracovanou rozvojovou strategii.

Minimální výše dotace na jednu akci činí 25 000 Kč a maximální výše dotace na všechny akce jednoho žadatele činí nejvýše 1 000 000 Kč v běžném roce.

c) Dotace na zpracování integrovaných projektů venkovských mikroregionů, MAS

Dotační titul 7

- 1) Integrované projekty venkovských mikroregionů.
- 2) Zpracování strategií pro MAS.

Podmínky a kritéria pro poskytnutí dotací podle dotačního titulu 7

V rámci tohoto dotačního titulu lze poskytnout dotaci ve výši maximálně 70 % nákladů projektů v běžném roce.

O dotaci v rámci dotačního titulu 7 žádá obec, svazek obcí nebo MAS. Mohou být podávány v běžném roce maximálně 2 žádosti rozlišené pořadím naléhavosti. Minimální výše dotace na jednu akci činí 25 000 Kč a maximální výše dotace na všechny akce jednoho žadatele činí nejvýše 1 000 000 Kč v běžném roce.

d) Dotace úroků z úvěrů

Dotační titul 8

Projekty k rozvoji infrastruktury.

Podmínky a kritéria pro poskytnutí dotací podle dotačního titulu 8

V rámci tohoto dotačního titulu lze poskytnout obci, MAS v běžném roce finanční dotaci nejvýše 70 % roční splátky úroků z úvěru, kterou je obec, MAS zavázána v tomto roce splatit bankovnímu ústavu, určeného na realizaci daných projektů. O dotaci může požádat obec do 5 000 obyvatel a MAS. Dotovat lze i úvěr poskytnutý na nákup pozemků a objektů nezbytných pro realizaci projektu dle dotačního titulu 8.

Opět mohou být podávány v běžném roce maximálně 2 žádosti rozlišené pořadím naléhavosti. Minimální výše dotace na jednu akci činí 25 000 Kč a maximální výše dotace na všechny akce jednoho žadatele činí nejvýše 1 000 000 Kč v běžném roce.

e) Dotace na podporu provozu obchodů a pojízdných prodejen

Dotační titul 9

- 1) Dotace pro obchody.
- 2) Dotace pro pojízdné prodejny.

Podmínky a kritéria pro poskytnutí dotací podle dotačního titulu 9

V rámci tohoto dotačního titulu lze poskytnout dotaci ve výši 50 % nákladů v běžném roce, maximálně ve výši 100 000 Kč. Žádost podává obec s nejvýše 500 obyvateli. U dotačního titulu 9 může být podána v běžném roce maximálně 1 žádost. Minimální výše dotace na jednu akci činí 5 000 Kč a maximální výše dotace na všechny akce jednoho žadatele činí nejvýše 1 000 000 Kč v běžném roce.

Vyčíslení možných žadatelů (obcí) na konkrétní dotační tituly

Ještě než přejdeme k samotnému Programu obnovy venkova v Pardubickém kraji, je třeba doplnit tyto informace o to, kolik obcí v tomto kraji může podat žádost podle výše zmíněných dotačních titulů.

Pro obce, jako příjemce dotace, je stanoveno omezení podle počtu obyvatel v dané obci. Následující tabulka znázorňuje tyto počty podle dat z Českého statistického úřadu a dává tedy přehled o tom, kolik je možných žadatelů (obcí) na jednotlivé dotační tituly. Jak již bylo uvedeno v předchozím, žadatelé mohou být také svazky obcí a místní akční skupiny.

Tabulka 14 Počty obcí, které se mohou stát žadatelé podle konkrétního dotačního titulu

Počet obyvatel v obci	Počet takových obcí v Pardubickém kraji	O jaký dotační titul mohou žádat
0 - 500	285	Dotační titul 9
0 - 2000	418	Dotační tituly 1 - 7
0 - 5000	433	Dotační titul 8

Zdroj: Velikostní skupiny obcí podle krajů - Český statistický úřad, zpracování vlastní

4.2 Program obnovy venkova v Pardubickém kraji v roce 2009

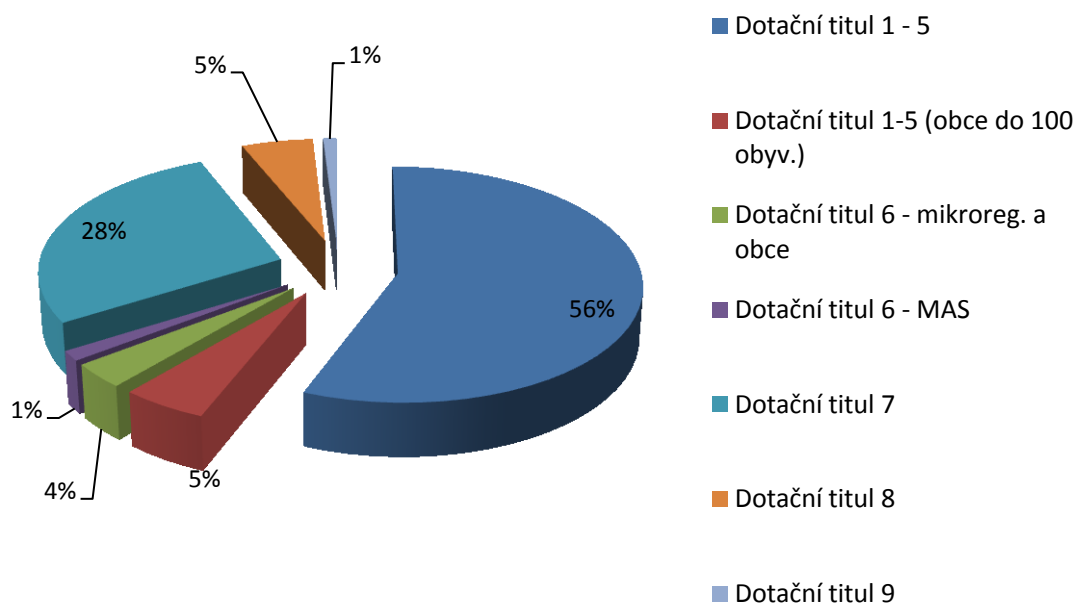
Od 1. července 2008 bylo možné podávat žádosti o dotaci z Programu obnovy venkova Pardubického kraje na rok 2009. Vše potřebné pro postup při žádání dotací, je obsaženo v Zásadách (viz Příloha č. 5).

Tyto žádosti musí být zapsány na <http://www.isu.cz/pov-pu> a originály žádostí o dotaci zaslané písemně na Krajský úřad Pardubického kraje, Odbor životního prostředí a zemědělství, do 30. září 2008.

V roce 2009 bylo v Pardubickém kraji podáno 502 žádostí do Programu obnovy venkova, celková suma požadovaných dotací činila 99 938 000 Kč. Vyhověno bylo 397 žádostem a schválené dotace dosáhly výše 54 577 000 Kč pro tento rok.

Rozdělení jednotlivých titulů je zachyceno v předchozím textu, v Grafu 14 je znázorněno, jak se celková výše poskytovaných dotací rozděluje na jednotlivé schválené dotační tituly v roce 2009. Největší objem finančních prostředků (56 %) je uvolňován na dotační tituly 1 – 5, tedy na akce programů obnovy venkova jako jsou například rekonstrukce a obnova obecního majetku v obcích s maximálním počtem 2 000 obyvatel. Dalším významným dotačním titulem podle objemu finančních prostředků (28 %) je dotační titul 7 s názvem Dotace na zpracování integrovaných projektů venkovských mikroregionů, MAS.

Graf 14 Rozdělení schválených dotací POV podle dotačních titulů v roce 2009

Zdroj: Oficiální stránky Pardubického kraje, zpracování vlastní

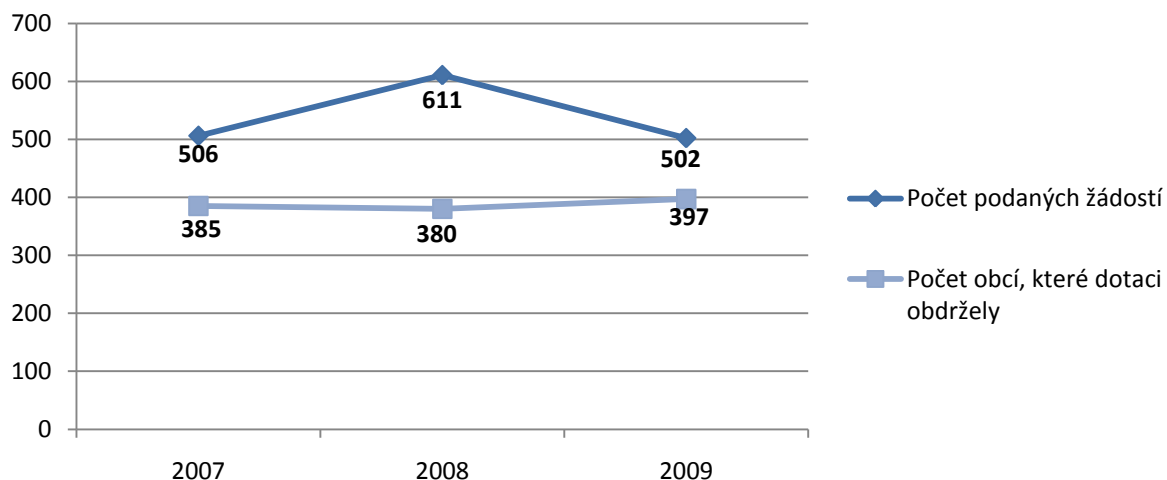
4.3 Program obnovy venkova v komparovaných krajích

Tato část je zaměřena na srovnání tohoto programu v konkrétních dvou krajích. Porovnány jsou počty podaných žádostí a jejich úspěšnost v komparovaných krajích a objemy poskytovaných dotací. Na závěr budou porovnány tyto hodnoty vzhledem k rozloze a počtu obyvatel. Data sloužící ke komparaci jsou čerpána především z Výročních zpráv Pardubického kraje.

4.3.1 Analýza objemu žádostí a jejich úspěšnost v Programu obnovy venkova

V kraji Vysočina obdrží dotaci všichni, kdo plní podmínky dané v Zásadách a správně doloží veškeré náležitosti. Proto se počet podaných žádostí skoro neliší od počtu schválených žádostí. V Pardubickém kraji je tomu jinak, zde se ustanovuje Komise pro Program obnovy venkova a ta vybírá z podaných žádostí ty, které Pardubický kraj v konkrétním roce podpoří. Z toho vyplývá, že zde je značný rozdíl mezi počtem podaných žádostí a počtem obcí, které dotaci obdrží (viz. Graf 15).

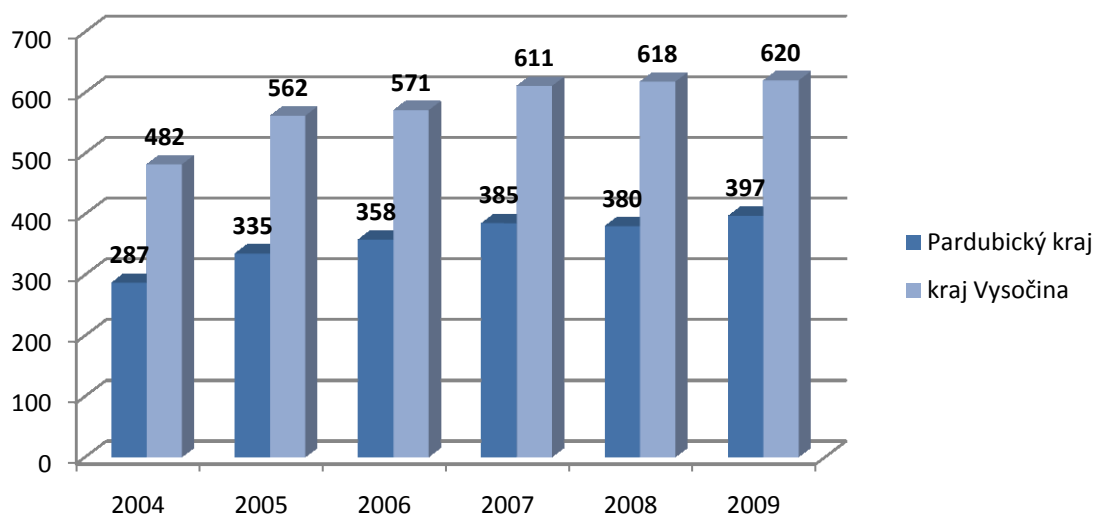
Graf 15 Podané žádosti a uspokojené žádosti v POV v Pardubickém kraji

Zdroj: Výroční zprávy Pardubického kraje, zpracování vlastní

Vývoj počtu žádostí v Programu obnovy venkova v posledních třech letech v Pardubickém kraji, je zachycen v předchozím grafu. Dále je uvedeno, jak vypadá porovnání počtu obcí, které dotaci z tohoto programu obdržely v komparovaných krajích (viz. Graf 16). Počty těchto podporovaných obcí v letech 2004 – 2009 mají rostoucí tendenci v obou krajích. Je však zřejmé, že kraj Vysočina podporuje díky tomuto programu značně více obcí, než Pardubický kraj.

Graf 16 Počet obcí, které obdržely dotaci z POV v letech 2004 – 2009 dle krajů

Zdroj: Jednotlivé krajské Programy obnovy venkova, zpracování vlastní

4.3.2 Analýza objemu poskytovaných dotací na POV v komparovaných krajích

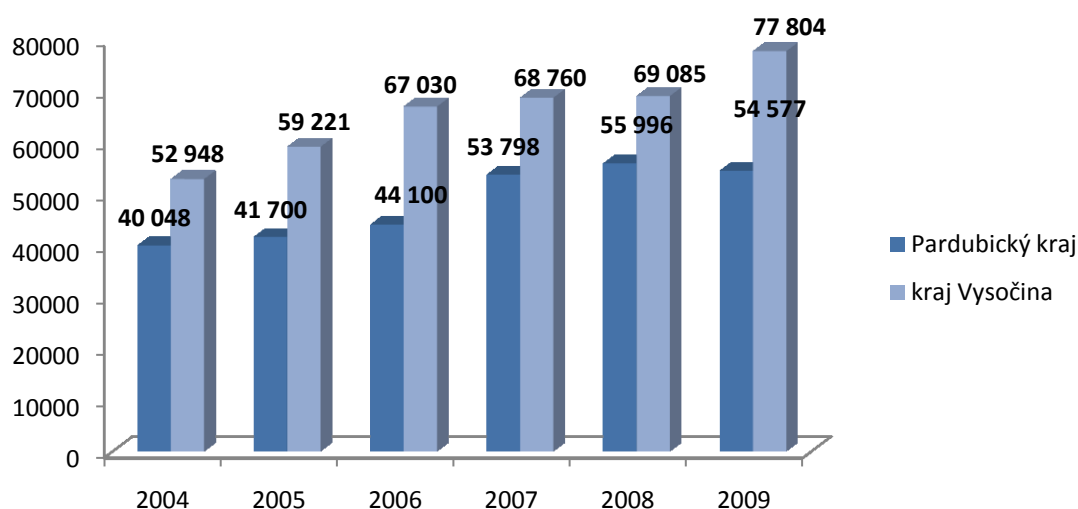
Kraj Vysočina a Pardubický kraj mají odlišný přístup k uskutečňování tohoto programu, jak je uvedeno dříve. Nejinak tomu je i u objemu poskytovaných dotací.

V roce 2004 kraje na Program obnovy venkova uvolnily nejméně finančních prostředků. Bylo to zapříčiněno také tím, že v tomto roce bylo uskutečnění Programu obnovy venkova poprvé v rukou krajů. V dalších letech tato částka neustále rostla. Je tedy patrné, že i tento program stále nabývá na svém významu v obou krajích.

Vše je přehledně znázorněno v Grafu 17. Kraj Vysočina poskytuje více finančních prostředků na tento program v průběhu celého období, kdy je tento program v jeho gesci. Je to způsobeno počtem uspokojených žádostí, kdy kraj Vysočina má téměř o třetinu více takovýchto žádostí. Kraj Vysočina je specifický velkým počtem malých obcí, a tedy je zde potřeba více finančních prostředků na jejich obnovu a údržbu.

Pardubický kraj má systém celého programu o hodně komplikovanější a rozsáhlejší než kraj Vysočina. Zde stačí splnit podmínky dané v Zásadách a doložit vše potřebné a dotaci obec obdrží. Také v tomto je shledán jeden z důvodů, že na Vysočině je o tento program takový zájem a je v něm také obsaženo takové množství peněžních prostředků. Obce se snadno orientují v Zásadách, a tedy dosáhnou na tuto dotaci.

Graf 17 Objem dotací na POV v komparovaných krajích v jednotlivých letech (v tis. Kč)

Zdroj: Oficiální stránky Pardubického kraje a kraje Vysočina, zpracování vlastní

Porovnání objemu dotací v jednotlivých krajích vzhledem k jejich rozloze a počtu obyvatel je uvedeno v následující tabulce. Počet obyvatel mají oba kraje téměř shodný. Díky tomu, že kraj Vysočina uvolňuje do tohoto programu více finančních prostředků, je výše dotace na jednoho obyvatele v tomto kraji téměř 151 Kč a v Pardubickém kraji to je necelých 106 Kč.

Při porovnání výše dotace na 1 km² dospějeme k následujícímu. Kraj Vysočina má téměř o jednu třetinu větší rozlohu než Pardubický kraj. Ovšem při výpočtu podílu objemu finančních prostředků na 1 km² nám vyjde téměř stejný objem finančních prostředků pro oba kraje. Kraj Vysočina vzhledem ke své rozloze uvolňuje více finančních prostředků, aby mohl pokrýt potřeby celého svého území. Respektuje tedy rozlohu a také velikostní kategorie obcí.

Tabulka 15 Porovnání objemu dotací v roce 2009 vzhledem k obyvatelstvu a rozloze

Ukazatelé	Pardubický kraj	kraj Vysočina
Počet obyvatel (9/2009)	516 150	515 349
Rozloha (km ²)	4519	6 795,73
Výše dotace (Kč)	54 577 000	77 804 000
Dotace (v Kč)/1 obyvatel	105,74	150,97
Dotace (v Kč)/1 km²	12 077,23	11 448,95

Zdroj: Zpracování vlastní

4.4 Shrnutí výsledků komparace

Při srovnání Programu obnovy venkova v Pardubickém kraji a v kraji Vysočina je patrná řada rozdílů.

Jedním z nich je upravení podmínek programu v závislosti na velikosti obce. Pardubický kraj má u dotačních titulů 1-5 stanovenou horní hranici počtu obyvatel obce na 2 000 obyvatel, u dotačního titulu 8 je hranice 5 000 obyvatel a u dotačního titulu 9 je hranice stanovena na 500 obyvatel. Příjemcem v Pardubickém kraji mohou být obce, svazky obcí a MAS, podle daného dotačního titulu.

Kraj Vysočina má tuto oblast podpory omezenou pouze na obce do 1 500 obyvatel, což odráží velikostní strukturu kraje s vysokým podílem malých obcí. Jako příjemce jsou definovány obce.

Při hodnocení systému dotačních titulů a podmínek přidělování dotací se zdá Program obnovy venkova Vysočiny jednodušší a průhlednější než Program obnovy venkova Pardubického kraje.

Fakt, že v kraji Vysočina mohou obce v jednom roce žádat pouze o dotaci na jeden projekt, přispívá k tomu, aby se obec zaměřila skutečně na prioritní oblast. Při takto nastaveném systému, který jsem popisovala v předchozí kapitole, mají obce v kraji Vysočina téměř jistotu, že dotaci získají.

V oblasti počtu uspokojených žádostí, je na tom lépe kraj Vysočina, neboť ten má ročně o třetinu více takovýchto žádostí. Konkrétně v roce 2009 bylo v Pardubickém kraji uspokojeno 397 žádostí a v kraji Vysočina to činilo 620 uspokojených žádostí.

Kraj Vysočina má téměř shodná čísla podaných a uspokojených žádostí za celé období, kdy má program ve své gesci. Příčinou je to, že dotaci obdrží každá obec, která splní podmínky dané v Zásadách. V Pardubickém kraji se tyto počty značně liší, neboť je to dáno především tím, že pro výběr projektu je ustanovena komise a ta vybírá projekty, které se budou realizovat.

Jsou zde i rozdíly v objemu poskytovaných dotací v těchto krajích. Například v roce 2009 Pardubický kraj poskytl dotace z tohoto programu o 23 mil. Kč nižší než kraj Vysočina. Je to zapříčiněno přístupem tohoto kraje k této problematice a také významem tohoto programu v kraji Vysočina, protože má větší rozlohu a nachází se zde větší počet malých obcí, které potřebují finanční podporu z tohoto zdroje.

5 VYMEZENÍ PROBLÉMOVÝCH OBLASTÍ KRAJE VYSOČINA V RÁMCI VENKOVA

V rámci Programu obnovy venkova dochází k poskytování účelových dotací na konkrétní projekty po podání žádosti dle stanovených podmínek.

V kraji Vysočina mohou obce do tohoto programu podat v jednom roce pouze jednu žádost. Proto se obce snaží zaměřit na své prioritní oblasti, a tedy využít tuto dotaci na projekty, které jsou pro obec v konkrétním čase aktuální.

Pokud použijeme výsledky z analýzy Programu obnovy venkova Vysočiny a zobecníme je ve smyslu, že obce využívají tyto dotace především na svoje problémové oblasti, dospějeme k následujícím závěrům.

V průběhu let 2004 – 2009 obce do 1 500 obyvatel v kraji Vysočina využily dotace z Programu obnovy venkova Vysočiny především na tyto typy projektů.

Tabulka 16 Prioritní oblasti pro obnovu venkova v obcích kraje Vysočina

Typ projektu	Počet realizací tohoto projektu
Místní komunikace	1 024
Radnice	406
Kulturní zařízení	319

Zdroj: Zpracování vlastní

Celkový počet podpořených projektů v letech 2004 – 2009 činí 3 255 projektů. Program obnovy venkova má 22 typů těchto projektů a právě tyto tři, které jsou uvedeny v Tabulce 16, zaujímají 53,7 % podíl na celkovém počtu zrealizovaných projektů v tomto období.

V posledních šesti letech počet projektů typu oprava místní komunikace, radnice a kulturní zařízení pokrývá víc jak polovinu počtu všech zrealizovaných projektů. Tato skutečnost vypovídá o tom, které oblasti považují obce za prioritní v rámci obnovy venkova.

V další části je provedena SWOT analýza místních komunikací, protože podle výsledků analýzy Programu obnovy venkova Vysočiny je tato oblast pro obce nejvíce problematická.

5.1 SWOT analýza místních komunikací

Nejprve je třeba si vymežit pojem **místní komunikace**, podle zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.

Místní komunikace je veřejně přístupná pozemní komunikace, která slouží převážně místní dopravě na území obce.

Místní komunikace se rozdělují do těchto tříd:

- místní komunikace I. třídy, kterou je zejména rychlostní komunikace,
- místní komunikace II. třídy, kterou je dopravně významná sběrná komunikace s omezením přímého připojení sousedních nemovitostí,
- místní komunikace III. třídy, kterou je obslužná komunikace a
- místní komunikace IV. třídy, kterou je komunikace, na které je umožněn smíšený provoz, například samostatné chodníky, stezky pro pěší, cyklistické stezky, cesty v chatových oblastech, podchody, lávky, schody, pěšiny, zklidněné komunikace, obytné a pěší zóny.

SWOT analýza⁴⁸

SWOT analýza je metoda, pomocí které je možné identifikovat silné (Strengths) a slabé (Weaknesses) stránky, příležitosti (Opportunities) a hrozby (Threats), spojené s určitou problematikou.

Pro orgány veřejné správy je hlavním nástrojem pro identifikaci rizik. Je předepsána pro ministerstva a některé další orgány státní správy jako povinná součást obsahu střednědobých koncepcí (viz. usnesení vlády ČR č. 10/2001). SWOT analýza je také součástí metodiky orgánů EU pro zpracování strategických dokumentů.

Na následující straně je použita tato metoda pro analýzu místních komunikací v kraji Vysočina. Jsou zde uvedeny jejich silné stránky, slabé stránky, možné příležitosti a hrozby. Tyto vlastnosti jsou bodově ohodnoceny. Před hodnocením došlo ke konzultaci s pracovníky Odboru dopravy Městského úřadu v Novém městě na Moravě. Bodová stupnice má škálu 0 až 10. Čím větší je hodnocení, tím má daný ukazatel větší váhu na stav místních komunikací.

⁴⁸ VELIČKO, J. Metodika zpracování analýzy SWOT pro orgány veřejné správy venkova. *Poradenství a poradce pro každého - vlastní cesta* [online]. 2008 [cit. 2010-04-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.vlastnicesta.cz/metody/metody-management/metodika-zpracovani-analyzy-swot-pro-organy-verejne-spravy/>>.

Tabulka 17 SWOT analýza místních komunikací v kraji Vysočina

Silné stránky	Body	Slabé stránky	Body
Hustá síť	8	Nedostatek finančních prostředků na opravy, rekonstrukci a údržbu místních komunikací	9
Nezbytné pro fungování místní infrastruktury	7	Špatný stavebně technický stav	9
Snadná domluva v malých obcích	5	Víkendová rekreační doprava	6
Nová parkovací místa	6	Časté rekonstrukce sítí – vliv na kvalitu komunikací	10
2 250 km cykloturistických tras + další nové cyklostezky	6	Objízdné trasy po těchto komunikacích	5
Postupně se zlepšující připravenost na čerpání zdrojů z EU	5	Nevyřešené majetkové poměry pozemků pod místními komunikacemi	10
Dopravní význam pro spojení obcí, místních částí a částí obce	8	Snížení bezpečnosti z důvodu zvýšeného provozu	6
		Uložení sítí v komunikacích	9
		Pro místní komunikace, na rozdíl od dálnic a silnic, nestanoví § 6 vyhlášky č. 104/1997 Sb. minimální frekvenci běžných prohlídek	7
Celkové body silných stránek	45	Celkové body slabých stránek	71
Příležitosti	Body	Hrozby	Body
Vytvoření cyklostezek – zvýšení bezpečnosti	7	Rekonstrukce inženýrských sítí až po celkových opravách místních komunikací	10
Možnost financování ze zdrojů EU	6	Volba špatné technologie	10
Možnost získání dotace ze SFDI	7	Odkládání realizace rekonstrukčních prací	9
Odkoupení pozemků od soukromých subjektů	9	Další růst individuální automobilové dopravy s dopadem na kvalitu komunikací i životního prostředí	6
Bezplatné převedení pozemku pod komunikací od Úřadu pro zastupování majetku státu	7	Růst nehodovosti	7
Najmutí služeb odborníka, který rozumí této problematice	7	Neefektivní rozhodování vedení obce	8
Zpracování a aktualizace pasportů	8	Nedostatek podpory ze strany státních orgánů a organizací	6
Soutěž Vesnice roku	3	Špatně řešené priority z hlediska majetkových vztahů a dodržování investorských práv	8
Celkové body příležitostí	54	Celkové body hrozeb	64
Celkové vyhodnocení SWOT analýzy (45 + 54) – (71 + 64) = 99 – 135 = - 36			

Zdroj: Zpracování vlastní

5.2 Shrnutí problémových oblastí kraje Vysočina

Jak bylo uvedeno na začátku této kapitoly, mezi nejčastěji realizované typy projektů v Programu obnovy venkova kraje Vysočina patří:

- místní komunikace, radnice, a kulturní zařízení.

Tedy tyto tři oblasti jsou pro malé obce v kraji Vysočina nejvíce problematické, a proto si obce na realizaci právě těchto projektů nejčastěji žádají o dotace.

Z výsledků SWOT analýzy místních komunikací kraje Vysočina (viz. Tabulka 17) je na první pohled zřejmé, že převažují slabé stránky a hrozby, je tedy patrné, že se opravdu jedná o velice problematickou oblast malých obcí.

V oblasti **silných stránek** je třeba vyzdvihnout hustou síť a dopravní význam pro spojení obcí a části obcí. Významné je také postupné zlepšování připravenosti na čerpání finančních prostředků z jiných zdrojů.

Postupem času se obce snaží dosáhnout na finanční prostředky i z jiných dotačních titulů, nebo od jiného poskytovatele, protože jsou hnány potřebou tyto komunikace opravit. Právě do **příležitostí**, jak zlepšit stav místních komunikací, patří především možnost financování ze zdrojů EU, nebo získat dotaci ze Státního fondu dopravní infrastruktury. Další příležitostí je vyřešení majetkových záležitostí odkoupením pozemků pod místními komunikacemi od soukromých osob, aby mohly obce žádat o dotace i na tyto úseky.

Slabou stránkou místních komunikací je jednoznačně jejich špatný technický stav, na kterém má velký vliv uložení inženýrských sítí v pozemcích pod místními komunikacemi a jejich rekonstrukce. Obce mají omezený rozpočet, a tedy jim na opravy těchto komunikací nezbyvají finanční prostředky. Ještě je zde třeba zmínit nevyřešené majetkové poměry pozemků pod místními komunikacemi, kdy se stává, že část těchto pozemků vlastní soukromá osoba a tudíž na ni obec neobdrží dotaci a musí opravu této části financovat ze svých zdrojů.

Mezi **hrozby**, které by mohly ještě zhoršit současný stav místních komunikací, patří rekonstrukce inženýrských sítí po celkové opravě místní komunikace, odkládání rekonstrukčních prací a také volba špatné technologie a v neposlední řadě neefektivní rozhodování vedení dané obce.

Snahou obcí by tedy mělo být maximalizovat příležitosti a tedy posilovat silné stránky místní komunikací a zároveň eliminovat uvedené hrozby.

ZÁVĚR

Tématem diplomové práce je Program obnovy venkova kraje Vysočina. Na základě stanoveného cíle byla provedena podrobná analýza Programu obnovy venkova Vysočiny (POVV) a přinesla následující výsledky. Objem výdajů na POVV v roce 2009 tvořil necelé jedno procento vzhledem k celkovým výdajům kraje. Podíl poskytovaných dotací z tohoto programu vzhledem ke všem dotačním titulům, které kraj podporoval v roce 2009, činil 38 %. Jedná se o velice významný dotační titul, na který kraj Vysočina každoročně uvolňuje větší část finančních prostředků ze svého rozpočtu.

Objem finančních prostředků, které kraj Vysočina rozděluje na obnovu a rozvoj venkova poukazuje na jeho potřebnost a velké využívání malými obcemi. Jeho význam ještě více zdůrazňuje fakt, že o dotace může žádat 94 % obcí v tomto kraji, což nasvědčuje o velikostních kategoriích obcí na Vysočině. V roce 2009 bylo nejvíce žádostí podáno na projekt typu místní komunikace, což je obvyklé pro každý rok, dalšími významnými dotačními tituly jsou opravy radnice a kulturních zařízení.

Význam Programu obnovy venkova Vysočiny je možné znázornit na konkrétním příkladu venkovské obce. Obec Řečice získala v letech 2004 – 2009 díky tomuto programu dotace ve výši 599 000 Kč, což představuje 63 % podíl na celkových získaných dotacích z kraje Vysočina v tomto období. Pro malé obce je pomoc z tohoto dotačního titulu velice významným nástrojem pro uskutečňování svých projektů na rozvoj obce. V této souvislosti je možno tento program zařadit i jako jedno z nápravných opatření, která mají za úkol vyrovnávat daňový propad obecních rozpočtů (RUD) na jednoho obyvatele oproti městům s vyšší aglomerací.

Při komparaci Programu obnovy venkova v Pardubickém kraji a v kraji Vysočina pro rok 2009 se dospělo k následujícím výsledkům. Samotný přístup jednotlivých krajů k této problematice přináší řadu rozdílů. Kraj Vysočina zohledňuje svoji rozlohu a velikost obcí. Má vypsaný jeden dotační titul v Programu obnovy venkova Vysočiny a podporuje všechny projekty, které plní stanovené podmínky. Příjemcem podpory jsou pouze obce do 1 500 obyvatel. Pardubický kraj má v tomto programu vypsané 9 dotačních titulů a má stanoveny tři různé hranice počtu obyvatel obcí, které mohou podávat žádosti. Výběr projektů se provádí formou soutěže. O dotaci mohou žádat také svazky obcí a místní akční skupiny.

Objem dotací z Programu obnovy venkova kraje Vysočina v roce 2009 činil 77 804 000 Kč, v Pardubickém kraji bylo uvolněno na tyto dotace 54 577 000 Kč. Kraj Vysočina vyplatil v roce 2009 o 23 miliónů vyšší objem dotací než Pardubický kraj. Přepočtení objemu poskytovaných dotací v komparovaných krajích na 1 km² však přinesl téměř stejné hodnoty pro oba kraje. Kraj Vysočina při své větší rozloze musí uvolňovat na tyto účely více finančních prostředků, aby pokryl potřeby celého svého území a zohlednil velikostní kategorie obcí.

Zobecněním výsledků analýzy Programu obnovy venkova Vysočiny lze dojít k tomuto závěru. V období 2004 – 2009 bylo zrealizováno nejvíce projektů typu místní komunikace. Obce mohou podat pouze jednu žádost do tohoto programu, a proto se zaměřují na své prioritní oblasti, které nejvíce potřebují danou finanční pomoc.

Využitím výsledků SWOT analýzy místních komunikací je možné stanovit následující doporučení. Snahou obcí by mělo být využít konkrétní příležitosti a tím zlepšit stav místních komunikací. Jednou z možností je financování projektů na opravu místních komunikací i z jiných zdrojů, například z fondů Evropské unie nebo ze Státního fondu dopravní infrastruktury. V této souvislosti je třeba uvést, že případné získání dotací z fondů EU je pro malé obce vysoce odborně i časově náročné. Další příležitostí je vyřešení majetkových záležitostí. Jestliže pozemky pod místní komunikací vlastní soukromá osoba, pak obec nezíská finanční prostředky z dotačních programů na opravu této části místní komunikace a musí opravy pokrýt z vlastních zdrojů.

Současně se obce musí snažit eliminovat faktory, které by mohly zhoršit současný stav místních komunikací. Většina inženýrských sítí je uložena v pozemcích pod místními komunikacemi. Proto by měla být nejdříve provedena rekonstrukce inženýrských sítí a následně potom celková oprava místní komunikace. Odkládání oprav komunikací může způsobit jejich havarijní stav a následné odstranění tohoto stavu bude pro obce ještě více nákladné.

Pokud by se obce držely těchto rad, mohly by odstranit, nebo alespoň omezit problematiku místních komunikací. Finanční prostředky z Programu obnovy venkova pak mohou využít i na jiné potřebné projekty a tedy ještě více zefektivnit rozvoj venkova na Vysočině.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

KNÍŽNÍ PUBLIKACE

1. BINEK, J. a kol. *Venkovský prostor a jeho oživení*. Brno: Georgetown, 2007. 140 s. ISBN 80-251-19-5.
2. BLAŽEK, B. *Venkovy: anamnéza, diagnóza, terapie*. Brno: ERA group spol. s r. o., 2004. 184 s. ISBN 80-86517-90-X.
3. BRYCHTOVÁ, Š. *Úvod do regionalistiky*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2006. 133 s. ISBN 80-7194-872-1.
4. GINSBERG, LEON H. *Social work in rural communities – 4th Edition*. Virginia: Council on Social Work Education, 2005. 513 s. ISBN 0-87293-114-5.
5. GOODALL, B. *The Penquin dictionary of human geography*. London: Penquin Books, 1987. 509 s.
6. HUDEČKOVÁ, H. a kol. *Regionalistka, regionální rozvoj a rozvoj venkova*, Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, 2005. 193 s. ISBN 80-213-1413-3.
7. KAŠPAROVÁ, L. a kol. *Rozvoj vesnice*. Brno: Ústav územního rozvoje, 2005. 112 s.
8. KUČEROVÁ, E. a kol. *Perspektivy českého venkova*. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, 2006. 88 s. ISBN 80-213-1472-9.
9. MAIER K., ŘEZÁČ V. *Ekonomika v území – Urbanistická ekonomika a územní rozvoj*. Praha: České vysoké učení technické v Praze, 2006, 91 s. ISBN 80-01-03447-X.
10. MATES, P., WOKOUN, R. *Malá encyklopedie regionalistiky a veřejné správy*. Praha: Prospektrum, 2001. 196 s. ISBN 80-7175-100-6.
11. PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů – teorie a praxe*. Praha: GRADA Publishing, 2007. 280 s. ISBN 978-80-247-2097-5.
12. REKTOŘÍK, J., ŠELESOVSKÝ J. *Strategie rozvoje měst, obcí, regionů a jejich organizací*. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 1999. 140 s. ISBN 80-210-2126-8.
13. VITURKA, M. *Regionální ekonomie II*. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2000. 91 s. ISBN 80-210-2257-4.
14. WOKOUN, R. a kol. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. Praha: Codex Bohemia, 1998. 216 s. ISBN 80-85963-69-8.

ZÁKONY

1. Zákon číslo 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů.
2. Zákon číslo 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů.
3. Zákon číslo 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů
4. Zákon číslo 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů.
5. Zákon číslo 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů.

6. Usnesení Vlády České republiky č. 730 ze dne 11. 11. 1998. Novela Programu obnovy venkova.
7. NAŘÍZENÍ RADY (ES) Č 1698/2005 ze dne 20. září 2005, o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV).

ELEKTRONICKÉ ČLÁNKY

1. UGRA MOHA JHA, NARESH JHA. Economics of Rural Development. *International Journal of Rural studies* [online], April 2008, vol. 7, no. 1, [cit. 2009-12-11]. Dostupný z WWW: <<http://www.ives.org.uk/IJRS/>>. ISSN 1023–2001.
2. CARSTEN M., JEANNEAUX P. Two Approaches for Understanding Land-Use Conflict to Improve Rural Planning and Management. *Journal of Rural and Community Development* [online]. 2009, vol. 4, no. 1 [cit. 2010-01-03]. Dostupný na WWW: <<http://www.jrcd.ca/viewissue.php?id=8>>. ISSN 1712-8277.
3. Kraj Vysočina. Program obnovy venkova 2010. *Zpravodaj Spolku pro obnovu venkova ČR*. Prosinec 2009 [cit. 2010-01-12]. Dostupný na WWW: <<http://www.spov.org/zpravodaj-1/default.aspx>>.
4. Šulák, T. Venkovu se ukrajuje program obnovy. *Zpravodaj Spolku pro obnovu venkova ČR*[online]. Říjen 2009[cit. 2010-01-12]. Dostupný na WWW: <<http://www.spov.org/zpravodaj-1/default.aspx>>.
5. PERLÍN, R. The co-operation of rural municipalities – chance or condition of achievement . *Agricultural Economics* [online]. 2006, 6, [cit. 2010-01-29]. Dostupný z WWW: <<http://www.cazv.cz/default.asp?ch=54&typ=1&val=48796&ids=3050>>.

INTERNETOVÉ ZDROJE

1. *Škola vesnice* [online]. 2010 [cit. 2010-04-20]. Program obnovy venkova - novela. Dostupné z WWW: <<http://www.venkov.cz/venkov/program-obnovy-venkova.html>>.
2. *Spolek pro obnovu venkova* [online]. 2009-10-20 [cit. 2010-02-11]. Předseda Spolku děkuje hejtmanům za podporu POV a žádá dodržení dohody a navýšení potřebných prostředků. Dostupné z WWW: <<http://www.spov.org/aktuality/predseda-spolku-dekuje-hejtmanum-kraju-za-podporu-pov-a-nektere-z-nich-zada-o-navyseni-potrebnych-prostredku.aspx>>.
3. *Vláda České republiky* [online]. 2008-07-04 [cit. 2009-12-17]. MMR obdrželo žádosti na obnovu venkova za 17 mil. Kč. Dostupné z WWW: <<http://www.vlada.cz/scripts/detail.php?id=37770>>.
4. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* [online]. 2008-11-28 [cit. 2009-12-06]. Podpora obnovy venkova - Zásady programu pro poskytování dotací v roce 2009. Dostupné z WWW: <<http://www.mmr.cz/Regionalni-politika/Programy-Dotace/Podpora-regionalniho-rozvoje-v-roce-2009/Podpora-obnovy-venkova>>.
5. *Ministerstvo zemědělství České republiky* [online]. 2009 [cit. 2009-12-19]. Program rozvoje venkova ČR na období 2007 – 2013. Dostupné z WWW: <<http://eagri.cz/public/eagri/venkov/program-rozvoje-venkova/>>.

6. *Evropská komise* [online]. 2008-04-15 [cit. 2009-12-19]. Politika rozvoje venkova v období 2007-2013. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/agriculture/rurdev/index_cs.htm>.
7. *EUR-lex* [online]. 2005-09-20 [cit. 2009-12-19]. Nařízení Rady (ES) č 1698/2005. Dostupné z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32005R1698:CS:NOT>>.
8. KROCHOVÁ, Z. Realizace osy IV Leader v Programu rozvoje venkova ČR 2007-2013. *Zpravodaj MZe* [online]. 2009, 1, [cit. 2010-01-25]. Dostupný z WWW: <<http://denik.obce.cz/go/clanek.asp?id=6360774>>.
9. *Ministerstvo zemědělství České republiky* [online]. 2009 [cit. 2010-02-26]. Program rozvoje venkova - Osa III. Dostupné z WWW: <<http://eagri.cz/public/eagri/venkov/program-rozvoje-venkova/opatreni-osy-iii/>>.
10. *Kraj Vysočina* [online]. 2008-06-11 [cit. 2010-01-29]. O kraji Vysočina. Dostupné z WWW: <http://www.kr-vysocina.cz/vismo5/dokumenty2.asp?id_org=450008&id=4000086&p1=1205>.
11. *Informační systém o území* [online]. 2002-01-04 [cit. 2009-11-20]. Program obnovy venkova. Dostupné z WWW: <<http://www.isu.cz/pov/clanek.asp?id=1>>.
12. *Vesnice roku v Programu obnovy venkova* [online]. 2010 [cit. 2010-02-03]. Soutěž Vesnice roku. Dostupné z WWW: <<http://www.vesniceroku.cz/>>.
13. *Kraj Vysočina* [online]. 2009-12-18 [cit. 2010-03-02]. Zásady Programu obnovy venkova pro rok 2010. Dostupné z WWW: <http://www.kr-vysocina.cz/vismo5/dokumenty2.asp?id_org=450008&id=4024356&p1=33857>.
14. *Obec Řečice* [online]. 2009 [cit. 2010-03-27]. Kontakty a informace. Dostupné z WWW: <<http://www.obecrecice.cz/zakladni-informace/>>.
15. *Pardubický kraj* [online]. 2008 [cit. 2010-02-21]. Program obnovy venkova. Dostupné z WWW: <<http://www.pardubickykraj.cz/article.asp?thema=3347&previev=archiv&archivYear=2009>>.
16. *Pardubický kraj* [online]. 2009 [cit. 2010-03-12]. Výroční zprávy Pardubického kraje. Dostupné z WWW: <<http://www.pardubickykraj.cz/document.asp?thema=3491&category>>.
17. *Kraj Vysočina* [online]. 2010-03-03 [cit. 2010-03-24]. Kraj připravuje další rozdělení dotací z Programu obnovy venkova. Dostupné z WWW: <<http://www.novytydenik.cz/rservice.php?akce=tisk&cislocclanku=2010030011>>.
18. *Český statistický úřad Vysočina* [online]. 2009 [cit. 2010-04-03]. Počet obyvatel v obcích Vysočiny. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/xj/redakce.nsf/i/pocet_obyvatel_v_obcich_vysociny_>.
19. *Český statistický úřad* [online]. 2003 [cit. 2009-12-24]. Regionální národní účty - kraj Vysočina. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/csu/2003ediciplan.nsf/publ/1371-03-za_rok_2002>.

20. *Evropská komise* [online]. 2005 [cit. 2010-01-29]. Rural Development 2007 - 13. Dostupné z WWW: <<http://ec.europa.eu/agriculture/capreform/rdguidelines/presentations/axis3.pdf>>.
21. *Evropská komise* [online]. 2007-05-25 [cit. 2009-12-21]. První Programy rozvoje venkova pro období 2007-2013 odsouhlaseny: Česká republika a Švédsko. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/ceskarepublika/press/press_releases/070525_a_cs.htm>.
22. *Kraj Vysočina* [online]. 2008 [cit. 2010-01-12]. Program obnovy venkova 2009. Dostupné z WWW: <http://www.kr-vysocina.cz/vismo5/zobraz_dok.asp?id_org=450008&id_ktg=301241&archiv=0>.
23. *Kraj Vysočina* [online]. 2009 [cit. 2010-02-27]. Analytické a statistické služby kraje Vysočina. Dostupné z WWW: <<http://analytika.kr-vysocina.cz/>>.
24. *Pardubický kraj* [online]. 2008 [cit. 2010-02-28]. Zásady pro poskytování dotací z rozpočtových prostředků Pardubického kraje v rámci Programu obnovy venkova. Dostupné z WWW: <<http://www.pardubickykraj.cz/viewDocument.asp?document=14840>>.
25. VELIČKO, J. Metodika zpracování analýzy SWOT pro orgány veřejné správy venkova. *Poradenství a poradce pro každého - vlastní cesta* [online]. 2008 [cit. 2010-04-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.vlastnicesta.cz/metody/metody-management/metodika-zpracovani-analyzy-swot-pro-organy-verejne-spravy/>>.
26. *Český statistický úřad* [online]. 2003 [cit. 2010-04-14]. Velikostní skupiny obcí podle krajů. Dostupné z WWW: <[http://www.czso.cz/csu/2003edicniplan.nsf/41fed56aacfa8529c1256f5100518b03/6da2adcda4a71a92c1256cdb002f9b99/\\$FILE/013020305.pdf](http://www.czso.cz/csu/2003edicniplan.nsf/41fed56aacfa8529c1256f5100518b03/6da2adcda4a71a92c1256cdb002f9b99/$FILE/013020305.pdf)>.
27. *Kraj Vysočina* [online]. 2008-06-11 [cit. 2010-02-27]. Přednosti kraje Vysočina. Dostupné z WWW: <http://www.kr-vysocina.cz/vismo5/dokumenty2.asp?id_org=450008&id=4000088&p1=1207>.

SEZNAM TABULEK, GRAFŮ A OBRÁZKŮ

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Výše dotací po převzetí dotací krajskými úřady (v tis. Kč)	17
Tabulka 2 Výše podpory u jednotlivých dotačních titulů v roce 2009	20
Tabulka 3 Krajské POV v roce 2009	22
Tabulka 4 Rozdělení finančních prostředků z fondu EAFRD na PRV	28
Tabulka 5 Rozdělení třetí osy podle priorit a cílů	31
Tabulka 6 Stručná charakteristika kraje Vysočina v číslech	40
Tabulka 7 Stanovení výše dotace a podílu příjemce dle Zásad v roce 2009	44
Tabulka 8 Přehled podaných žádostí podle typů podporovaných projektů v roce 2009	46
Tabulka 9 Rozdělení finančních prostředků z rozpočtu kraje Vysočina dle dotačních titulů ..	50
Tabulka 10 Dotace pro obec Řečice z kraje Vysočina v letech 2004 – 2009 (v Kč)	55
Tabulka 11 Detail obce v Programu obnovy venkova Vysočiny	56
Tabulka 12 Srovnání základních informací komparovaných krajů	58
Tabulka 13 Srovnání Zásad v komparovaných krajích v roce 2009.....	59
Tabulka 14 Počty obcí, které se mohou stát žadateli podle konkrétního dotačního titulu	63
Tabulka 15 Porovnání objemu dotací v roce 2009 vzhledem k obyvatelstvu a rozloze.....	67
Tabulka 16 Prioritní oblasti pro obnovu venkova v obcích kraje Vysočina.....	69
Tabulka 17 SWOT analýza místních komunikací v kraji Vysočina.....	71

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 Výše dotace z Programu obnovy venkova v letech 1994 – 2003 (v mil. Kč)	16
Graf 2 Podíly jednotlivých os PRV na celkové finanční alokaci z EAFRD.....	28
Graf 3 Rozdělení finančních prostředků na jednotlivé priority osy 1.....	29
Graf 4 Rozdělení finančních prostředků na jednotlivé priority osy 2.....	30
Graf 5 Rozdělení finančních prostředků na jednotlivé priority osy 3.....	35
Graf 6 Počet obcí, které mohou žádat o dotace z POVV	45
Graf 7 Přehled podaných žádostí podle typů podporovaných projektů v roce 2009	47
Graf 8 Porovnání objemu dotací a vlastních zdrojů na POVV v roce 2009	48
Graf 9 Podíl dotací z POVV na celkových výdajích kraje Vysočina v roce 2009	48
Graf 10 Celkové výdaje kraje Vysočina na dotace a POV v letech 2004 – 2009 (v Kč)	51
Graf 11 Celkový přehled – zařídění projektů do POVV v letech 2004 – 2009.....	52
Graf 12 Náklady projektů a dotace kraje Vysočina v letech 2004 – 2009 (v Kč)	52

Graf 13 Celkový objem dotací v obci Řečice v letech 2004 – 2009	55
Graf 14 Rozdělení schválených dotací POV podle dotačních titulů v roce 2009.....	64
Graf 15 Podané žádosti a uspokojené žádosti v POV v Pardubickém kraji	65
Graf 16 Počet obcí, které obdržely dotaci z POV v letech 2004 – 2009 dle krajů	66
Graf 17 Objem dotací na POV v komparovaných krajích v jednotlivých letech (v tis. Kč)	67

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Nositel titulu Vesnice roku 2009 – obec Tučín.....	25
Obrázek 2 Mapa a znak kraje Vysočina	39
Obrázek 3 Rozdělení dotací z POVV podle okresů v roce 2009	49
Obrázek 4 Letecký snímek obce Řečice	54

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

ČSÚ	Český statistický úřad
DSO	Dobrovolné svazky obcí
EU	Evropská unie
EUROSTAT	Evropský statistický úřad
EAFRD	European Agricultural Fund for Rural Development
JRCD	The Journal of Rural and Community Development
MAS	Místní akční skupiny
MMR ČR	Ministerstvo místního rozvoje ČR
MPOV	Místní program obnovy venkova
NUTS	Nomenklatura územních statistických jednotek
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OZE	Obnovitelné zdroje energie
POV	Program obnovy venkova
POVV	Program obnovy venkova Vysočiny
PRV	Program rozvoje venkova
RUD	Rozpočtové určení daní

PŘÍLOHY

Příloha č. 1

Podíl dotací z POVV na celkových výdajích kraje Vysočina (v Kč)

	2004	2005	2006	2007	2008
Celkové výdaje krajského rozpočtu	6 264 801 111	7 135 321 121	7 611 200 606	7 679 082 283	7 706 386 483
Z toho objem dotací z POVV	52 948 000	59 221 000	67 030 762	68 760 000	69 085 000
Podíl dotací z POVV na celkových výdajích	0, 85%	0, 83%	0, 88%	0, 90%	0, 90%

Zdroj: Oficiální internetové stránky kraje Vysočina, zpracování vlastní

Příloha č. 2

Přednosti kraje Vysočina⁴⁹

Obyvatelstvo:

- nejnižší kriminalita,
- střední délka života žen je druhá nejvyšší po Jihomoravském kraji, střední délka mužů třetí nejvyšší po Praze a Královéhradeckém kraji,
- průměrný věk obyvatel je pátý nejnižší po Karlovarském, Ústeckém, Libereckém a Moravskoslezském kraji,
- nízká míra kojenecké úmrtnosti,
- počet potratů pod průměrem České republiky,
- na území kraje se nachází pět nemocnic zřízených krajem (Jihlava, Třebíč, Pelhřimov, Havlíčkův Brod a Nové Město na Moravě),
- kromě nemocnic zřízených krajem jsou na Vysočině další zdravotnická zařízení, např. Nemocnice sv. Zdislavy, Mostiště, léčebny dlouhodobě nemocných, rehabilitační zařízení, psychiatrické léčebny.

⁴⁹ *Kraj Vysočina* [online]. 2008-06-11 [cit. 2010-02-27]. Přednosti kraje Vysočina. Dostupné z WWW: <http://www.kr-vysocina.cz/vismo5/dokumenty2.asp?id_org=450008&id=4000088&p1=1207>.

Dopravní infrastruktura:

- výhodná poloha v rámci České republiky i Evropy, kraj protíná dálnice D1,
- významná poloha mezi Prahou a Brnem,
- snadná dostupnost,
- hustá silniční síť mezi sídly.

Průmysl, služby, rozvoj podnikání:

- silná tradice průmyslové výroby: dřevozpracující, sklářský, strojnický, kovodělný, textilní, nábytkářský, potravinářský,
- průmyslové pozemky, obchodní příležitosti,
- velmi dynamický vývoj,
- region vyhledávaný velkými zahraničními investory.

Zemědělství:

- výjimečně příznivé podmínky pro produkci mléka, brambor, řepky,
- vysoká produkční schopnost lesních porostů.

Trh práce a zaměstnanost:

- míra nezaměstnanosti pod dlouhodobým průměrem České republiky.

Školství

- V roce 2006 se vyskytovalo v kraji 533 škol a školských zařízení (právních subjektů). Součástí těchto právních subjektů bylo 336 mateřských škol, 283 základních škol (včetně bývalých speciálních škol), 69 středních škol a 29 škol, které poskytovaly střední vzdělání s výučním listem. Dále 14 vyšších odborných škol, 19 domů dětí a mládeže a 25 základních uměleckých škol. Při školách působilo 479 oddělení školních družin a 326 školních klubů. Stravování žáků zajišťovalo 449 školních jídelen, ubytování zabezpečovalo 34 domovů mládeže a internátů. Celodenní péči zajišťovalo 15 zařízení ústavní a ochranné výchovy.
- V kraji také působily 2 vysoké školy a dalších 11 pracovišť, které poskytují terciární vzdělání v prezenční či distanční formě studia.

Zdravotnictví a sociální péče:

- dobrý zdravotní stav obyvatel,
- lidé na Vysočině patří k nejzdravějším v České republice.

Rekreace a cestovní ruch:

- pestrá nabídka turistických možností,
- přibližně 2 900 km značených turistických cest a 2 250 km cykloturistických tras,
- vhodné podmínky pro aktivní rodinnou dovolenou,
- významné sportovní akce (Zlatá lyže Nové Město na Moravě, Zlatá podkova Humpolec, plavecké závody Axis Jihlava, automobilové závody Horácká rallye, Rallye Vysočina, Autokros – Humpolec),
- velké množství kulturních památek.

Hlavní turistické cíle v kraji Vysočina:

- **Památky UNESCO:** náměstí a zámek v Telči, kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře u Žďáru nad Sázavou, bazilika sv. Prokopa a židovská čtvrť v Třebíči,
- ZOO Jihlava,
- Muzeum rekordů a kuriozit v Pelhřimově,
- Státní zámek Jaroměřice nad Rokytnou,
- Jihlavské katakomby,
- Westernové městečko Šiklův Mlýn u Zvole nad Pernštejnem.

Životní prostředí:

- čisté ovzduší - jeden z nejčistších krajů v ČR,
- na území kraje se nachází 124 chráněných území a devět přírodních parků,
- vysoká lesnatost (průměrná lesnatost kraje Vysočina dosahuje 30,1 %),
- zdravé lesy nezasážené emisemi,

Přírodní bohatství kraje:

- Chráněná krajinná oblast Žďárské vrchy,
- Chráněná krajinná oblast Stvořidla,
- Vodní nádrž Dářko,
- Údolí řeky Doubravy.

Voda:

- dostatek pitné vody (Vysočina zásobuje i jiné kraje).

**Zásady
Zastupitelstva kraje Vysočina
pro poskytování účelových dotací z rozpočtu kraje Vysočina
v rámci Programu obnovy venkova Vysočiny**

ze dne 17. 12. 2008

č. 14/08

Čl. 1

Úvodní ustanovení

Zastupitelstvo kraje Vysočina (dále jen „zastupitelstvo“) v souladu s ustanovením § 36 písm. d) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, stanoví tyto Zásady pro poskytování účelových dotací z rozpočtu kraje Vysočina v rámci Programu obnovy venkova Vysočiny (dále jen „Zásady“).

Čl. 2

Vznik, cíle a řízení Programu obnovy venkova Vysočiny

- (1) Program obnovy venkova Vysočiny (dále jen „POVV“) věcně navazuje na Program obnovy vesnice, projednaný Vládou České republiky dne 29. května 1991 a usnesení Vlády České republiky ze dne 11. listopadu 1998 č. 730, kterým byl novelizován Program obnovy venkova.
- (2) Cílem POVV je podpora obyvatel venkova a samospráv obcí za účelem realizace jejich snahy o harmonický a zdravý rozvoj společenského života a životních podmínek na venkově. Zejména se jedná o podporu:
 - a) udržení, obnovy a rozvíjení místních kulturních a společenských tradic, životního stylu, pospolitosti venkovského obyvatelstva a vědomí vlastní odpovědnosti za obnovu a rozvoj vesnic,
 - b) rozvoje hospodářství ve venkovských oblastech při využívání zejména místních hmotných zdrojů a zaměstnanosti místního obyvatelstva, tj. rozvoj zemědělského i nezemědělského podnikání,
 - c) zachování a obnovy specifického rázu venkovské zástavby na vesnicích, jejich organického sepětí s krajinou, jejich přirozené a jedinečné působivosti v místě a v krajině, obnovu kulturních památek na venkově apod.,
 - d) úprav veřejných prostorů a staveb, zlepšení občanské vybavenosti, technické infrastruktury včetně technických zařízení pro ochranu životního prostředí a dopravní vybavenosti, obnovy tradiční cestní sítě včetně rozvoje alternativní místní dopravy,
 - e) udržení, obnovy a účelného využití přirozeného produkčního potenciálu zemědělsky využívané krajiny v návaznosti na vhodnou organizaci a využití půdního fondu při zachování a rozvíjení jeho přírodní, obytné a estetické hodnoty.
- (3) Poskytování účelových dotací v rámci POVV zabezpečuje kraj Vysočina (dále jen „kraj“) od roku 2004 v rámci svého rozpočtu po projednání v Radě kraje Vysočina a schválení v zastupitelstvu. Rozhodnutí zastupitelstva o přidělení dotací proběhne nejpozději do konce dubna 2009 a bude neodkladně oznámeno obci písemnou formou. Na základě usnesení zastupitelstva uzavírá kraj se žadatelem smlouvu o poskytnutí dotace.

Čl. 3

Obecné podmínky pro poskytnutí dotace

- (1) Na poskytnutí dotace není právní nárok. Poskytnutím dotace se nezakládá ani nárok na poskytnutí další dotace z rozpočtu kraje či jiných zdrojů veřejných rozpočtů nebo státních fondů v případě, že dotovaná akce nebo projekt bude pokračovat v dalších letech. Příjemce dotace je povinen poskytnuté prostředky z rozpočtu kraje použít jen v daném rozpočtovém roce a v souladu se smlouvou mezi krajem (poskytovatelem) a příjemcem.

- (2) Dotace je přísně účelová a její čerpání je vázáno jen na financování projektu, na který byla poskytnuta. Dotace se poskytuje zálohově nejpozději do 30 dnů po podpisu smlouvy a podléhá zúčtování s krajským rozpočtem. Výše poskytnuté dotace se zaokrouhuje na celé tisíce směrem dolů.
- (3) Dotace se poskytuje do výše maximálního podílu nákladů daného roku stanoveného těmito Zásadami. Předpokládané náklady projektu uváděné v žádosti o poskytnutí dotace se upřesňují při předběžných kontrolách. Tyto zpřesněné náklady jsou následně uvedeny ve smlouvě o poskytnutí podpory. V případě nedodržení celkových nákladů projektu, které jsou uvedeny ve smlouvě o poskytnutí podpory, příjemce vrátí alikvotní část poskytnuté dotace.
Z dotovaných projektů jsou vyloučeny ty, které jsou dotovány současně z jiných dotačních programů kraje Vysočina. Rovněž se vylučuje souběh podpory s dotacemi z fondů EU.
- (4) Dotovaným projektem musí být pořízován nebo zhodnocován výlučně majetek obce. V majetku obce musí být i související pozemky (např. pozemky pod místními komunikacemi, pod chodníky apod.).
- (5) Obec nebo její místní část⁵⁰(sídlo), ve které má být projekt realizován, musí mít zpracovány urbanistickou studii nebo územní plán (stačí v konceptu) nebo místní program obnovy venkova (vesnice). Realizované projekty obcí musí být v souladu s touto dokumentací.
- (6) Podíl žadatele může být tvořen dodávkou vlastního materiálu a dobrovolnou bezplatnou prací občanů maximálně z 50 %. Finanční hodnota takového podílu obce se prokazuje znaleckým posudkem, který žadatel předloží při vyúčtování projektu. Náklady na pořízení znaleckého posudku mohou být zahrnuty do celkových nákladů projektu. V rámci mzdových nákladů je možné uplatnit pouze výdaje plynoucí z dohod o provedení práce a dohod o pracovní činnosti.
- (7) Použití dotace podléhá kontrole orgánů kraje v souladu se zákonem o finanční kontrole⁵¹. V případě, že příjemce nepoužije dotaci k účelu, na který mu byla poskytnuta, a v souladu se smlouvou o poskytnutí podpory, vystavuje se sankcím podle zákona o rozpočtových pravidlech⁵².
- (8) Projekt musí být zahájen a dokončen v tom kalendářním roce, ve kterém byla dotace přidělena.
- (9) V případě, že obec byla v průběhu roku 2009 postižena povodněmi nebo jinou živelní pohromou, může požádat o změnu účelu použití dotace přidělené v souladu s těmito Zásadami, a to na rekonstrukci nebo opravu majetku obce poškozeného živelní nebo jinou pohromou, popř. na pořízení nového majetku plnícího tutéž funkci, kterou plnil majetek pohromou zničený (jde zejména o mosty, místní komunikace, veřejná prostranství, obecní stavby a zařízení včetně staveb a zařízení preventivní infrastruktury). Obec předloží do tří měsíců od živelní události žádost o poskytnutí podpory na předepsaném formuláři dle Přílohy č. 1 těchto Zásad doplněnou o stručný popis a datum výskytu živelní nebo jiné pohromy a věcný popis dopadů živelní nebo jiné pohromy na obecní majetek. V případě povodní bude součástí žádosti i stanovisko příslušného povodňového orgánu obce s rozšířenou působností. Žádosti přijímá přímo Krajský úřad kraje Vysočina, odbor regionálního rozvoje, Žižkova 57, 587 33 Jihlava. O změně účelu použití dotace bude rozhodnuto v souladu se zákonem č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů. Postup při čerpání dotace se řídí těmito Zásadami.

⁵⁰ § 27 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů

⁵¹ Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů

⁵² Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

Čl. 4

Typy podporovaných projektů

(1) V rámci těchto Zásad jsou podporovány tyto typy projektů:

1. radnice
2. mateřské a základní školy
3. tělovýchovná zařízení
4. kulturní zařízení
5. zdravotnická zařízení
6. zařízení sociální péče
7. obytné budovy
8. hasičské zbrojnice vč. hasičské techniky a zásahových kompletů
9. požární nádrže a obecní rybníky
10. sakrální stavby
11. hřbitovy
12. čekárny na zastávkách hromadné dopravy
13. drobná architektura
14. místní rozhlas (případně další komunikační prostředky)
15. úpravy veřejných prostranství
16. obnova a zřizování veřejné zeleně
17. místní komunikace
18. pěší stezky a chodníky
19. veřejné osvětlení
20. veřejná kanalizace vč. čistíren odpadních vod
21. veřejný vodovod vč. vodojemů a úpraven vody
22. ostatní objekty v majetku obce, u nichž poskytnutím dotace nedojde k porušení zákazu poskytování veřejné podpory podle čl. 87 a násl. Smlouvy o založení Evropského společenství.

(2) V rámci těchto Zásad bude podporována s výjimkou nákupu hasičské techniky a zásahových kompletů pouze činnost směřující ke zhodnocení, výstavbě a stavebním úpravám (rekonstrukcím či opravám) objektů uvedených v čl. 4 odst. (1) těchto Zásad.

(3) Projekt musí být tématicky nebo věcně sladěn (není možné v rámci žádosti kombinovat nesouvisející typy podporovaných projektů).

Čl. 5

Kritéria pro poskytnutí dotace

Dotaci obdrží každá obec, která předloží žádost v souladu se Zásadami. V případě převisu požadovaných podpor nad objemem alokovaných prostředků se může maximální poskytnutá dotace snížit, ne však pod garantovanou výši dle čl. 8 těchto Zásad. U obcí oceněných čestným uznáním v rámci soutěže Vesnice roku 2008 dle protokolu z jednání krajské komise bude dotace poskytnuta v požadované výši.

Čl. 6 Příjemci podpory

Obec do 1500 obyvatel.

Pro určení počtu obyvatel je rozhodující údaj dle ČSÚ k 1.1.2008.

Čl. 7 Podávání žádostí

- (1) Dotace se poskytuje na základě žádosti, kterou obec podá písemně prostřednictvím územně příslušného obecního úřadu obce s rozšířenou působností⁵³ na předepsaném formuláři, a to pro rok 2009 v termínu od **1. ledna 2009 do 31. ledna 2009**. V případě, že je žádost poslána poštou, je rozhodující datum poštovního razítka.
- (2) Jedna obec může podat pouze 1 žádost.
- (3) K žádosti obec doloží kopii dokladu o vlastnictví dotčené nemovitosti a souvisejících pozemků – výpis z katastru nemovitostí ne starší 90-ti dnů od podání žádosti a snímek pozemkové (katastrální) mapy s vyznačením pozemků a objektů, kterých se projekt týká (u snímku pozemkové mapy postačí i prostá kopie). Tento doklad se nepředkládá, pokud je předmětem žádosti pouze nákup hasičské techniky a zásahových kompletů nebo ústředny pro bezdrátový rozhlas.

Čl. 8 Stanovení výše dotace a podílu příjemce

Velikostní kategorie obce	Minimální podíl příjemce	Maximální výše dotace
do 300 obyvatel	40 % nákladů projektu v běžném roce	60 % nákladů projektu v běžném roce
od 301 do 1500 obyvatel	50 % nákladů projektu v běžném roce	50 % nákladů projektu v běžném roce

Minimální výše požadované dotace na jednu žádost: 30.000,- Kč
Maximální výše požadované dotace na jednu žádost: 150.000,- Kč
Garantovaná výše dotace na jednu žádost: 120.000,- Kč

Čl. 9 Uvolňování a účtování dotací

- (1) Dotace bude převedena na účet obce na základě kladného výsledku předběžné kontroly prováděné obcemi s rozšířenou působností na základě uzavřené Smlouvy o vzájemné spolupráci mezi obcí s rozšířenou působností a krajem. Předběžná kontrola

⁵³ Vyhláška č. 388/2002 Sb., o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností

je zaměřená na upřesnění rozsahu, charakteru a celkových nákladů projektu a na prověření skutečností rozhodných pro udělení dotace a úplnost předepsaných dokladů (obce dokládají u projektů, kde budou realizovány stavební investice, kopie příslušného povolení k realizaci stavby dle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, nebo dle zákona č. 50/1976Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), a to včetně dokladu o nabytí právní moci takového povolení; podklady k upřesnění výše celkových nákladů (smlouvy s dodavateli, faktury, objednávky, paragony, cenové nabídky apod.)). Podklady pro předběžnou kontrolu musí žadatel předložit nejpozději do 31.10. 2009.

- (2) Dotace bude převedena na účet obce nejpozději do 30 dnů po podpisu smlouvy o poskytnutí podpory.
- (3) Pokud příjemce dotace poskytnuté rozpočtové prostředky nevyčerpá v běžném roce a v souladu se smlouvou, odvede jejich zůstatek do rozpočtu kraje a o provedeném odvodu bude informovat Ekonomický odbor Krajského úřadu kraje Vysočina. Vyúčtování poskytnuté dotace bude provedeno na předepsaném formuláři, který je zveřejněn na webových stránkách kraje, vždy do 31.1. kalendářního roku následujícího po roce v němž byla dotace poskytnuta, a bude v této lhůtě předloženo úřadu příslušné obce s rozšířenou působností.
- (4) Příjemce dotace účtuje poskytnuté dotace v souladu s účtovou osnovou a postupy účtování stanovenými Ministerstvem financí ČR⁵⁴.
- (5) Příjemce dotace, kterému byla poskytnuta dotace ve výši určitého procenta (podílu) z nákladů realizovaného projektu, prokazuje v účetnictví výši celkových nákladů na dotovaný projekt.

Čl. 10

Závěrečná ustanovení

- (1) Zastupitelstvo zmocňuje Radu kraje Vysočina k vydání „Metodického pokynu pro organizační zajištění a finanční kontroly akcí a projektů dotovaných v rámci POVV v kraji Vysočina“.
- (2) Za aktualizaci těchto Zásad odpovídá Odbor regionálního rozvoje Krajského úřadu kraje Vysočina.
- (3) Tyto Zásady ruší Zásady č. 17/07 ze dne 18. 12. 2007 schválené usnesením Zastupitelstva kraje č. 0480/07/2007/ZK.
- (4) Nedílnou součástí těchto Zásad je:
příloha č. 1 - Žádost o poskytnutí dotace.
- (5) Tyto Zásady nabývají platnosti a účinnosti dnem schválení Zastupitelstvem kraje Vysočina.
- (6) Tyto Zásady byly projednány na jednání Zastupitelstva kraje Vysočina dne 17. 12. 2008 a schváleny usnesením č. 0454/07/2008/ZK.

V Jihlavě dne 17. 12. 2008

MUDr. Jiří Běhounek
hejtman kraje

⁵⁴ Vyhláška č. 505/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou územně samosprávnými celky, příspěvkovými organizacemi, státními fondy a organizačními složkami státu

Příloha č. 4

**Žádost o poskytnutí dotace
v rámci Programu obnovy venkova Vysočiny v roce 2010**

1. Obec:	2. IČO:								
3. Sídlo, ve kterém je akce realizována (mateřská obec nebo místní část):									
4. Obec s rozšířenou působností (ORP):									

5. Místní program obnovy venkova (vesnice)*	ANO	
6. Územní plán (případně zadání, koncept nebo návrh územního plánu)*	ANO	

*) v případě, že obec má tento dokument zpracován, kolonku u ANO zakřížkujte

7. Název projektu:			
8. Stručná charakteristika projektu – stručný text			
par.č.	předpokládané parametry projektu (uvést alespoň 2 parametry)	jednotka	hodnota
Např.	výměna oken	ks	8
Např.	plocha obnovené komunikace	m ²	1500
1			
2			
3			
9. Uvedte zatřídění podle typu projektu - 1 = radnice, 2 = mateřská a základní škola, 3 = tělovýchovné zařízení, 4 = kulturní zařízení, 5 = zdravotnické zařízení, 6 = zařízení sociální péče, 7 = obytná budova, 8 = hasičské zbrojnice vč. jejich vybavení, 9 = požární nádrž, 10 = sakrální stavba, 11 = hřbitov, 12 = čekárna na zastávce hromadné dopravy, 13 = drobná architektura, 14 = místní rozhlas, 15 = úpravy veřejných prostranství, 16 = obnova a zřizování veřejné zeleně, 17 = místní komunikace, 18 = pěší stezky a chodníky, 19 = veřejné osvětlení, 20 = veřejná kanalizace, 21 = veřejný vodovod, 22 = ostatní objekty v majetku obce			
10. Předpokládané datum zahájení v roce 2010 – uveďte měsíc (např. únor = 02)			
11. Předpokládané datum dokončení v roce 2010 – uveďte měsíc (např. listopad = 11)			
12. Charakter projektu - I = investiční **), N = neinvestiční ***)			
13. Předpokládané náklady projektu v r. 2010 v tis. Kč			100 %
14. Požadovaná dotace v r. 2010 v tis. Kč			%
15. Vlastní zdroje obce v r. 2010 v tis. Kč			%
16. z toho hodnota dobrovolné práce občanů a vlastního materiálu obce v tis. Kč (hodnota dle znaleckého posudku)			%

) **Příklady investičních projektů: novostavby a nová výsadba stromů a keřů; nástavby, přístavby, přestavby, vestavby, stavební úpravy vedoucí k podstatným změnám vnitřního zařízení nebo vzhledu stavby, rekonstrukce (zásahy do majetku, které mají za následek změnu jeho účelu nebo technických parametrů), modernizace (rozšíření vybavenosti nebo použitelnosti majetku) a pořízení vybavení staveb, pokud výdaje překročí částku 40 tis. Kč v běžném roce. Jde o majetek, jehož pořízení je účtováno v účtové třídě 0 – Dlouhodobý majetek. **NEPOUŽÍVAT V NÁZVU PROJEKTU SLOVO „OPRAVA“ !**

***) **Příklady neinvestičních projektů:** opravy fasád a vnitřních omítek, obkladů stěn, podlah a dlažeb, výměna a opravy střešní krytiny, opravy povrchu plochých střech, kominových těles, opravy vnitřních instalací, výměna, opravy a nátěry oplechování střech, žlabů a odpadních dešťových svodů, opravy oken a dveří a jejich nátěry, výměna dveří a oken a opravy oplocení, výměna nepodstatných částí konstrukcí stavby, opravy ústředního vytápění, větracího a klimatizačního zařízení a výtahů, výměna zařizovacích předmětů (např. kuchyňských linek, van) a jiného běžného vybavení stavby, údržba a úpravy veřejné zeleně, údržba a opravy místních

komunikací a veřejného osvětlení, provádění turistického popř. dopravního značení. Jde o akce, jejichž náklady jsou běžnými výdaji. NEPOUŽÍVAT V NÁZVU PROJEKTU SLOVO „REKONSTRUKCE“ NEBO „VÝSTAVBA“ !

17. Výdaje v tis. Kč - u žadatelů, kteří mohou uplatnit odpočet DPH na vstupu, se náklady uvádějí bez DPH. Ostatní žadatelé uvádějí náklady včetně DPH. U projektů, kterým bude přiznána dotace, se výdaje (náklady) upřesní při tzv. kontrole připravenosti projektu.		Předpoklad r. 2010			
Druh nákladu					
Osobní náklady:	a) dohody konané mimo pracovní poměr				
Materiálové náklady, z toho:	a) spotřeba materiálu, kancelářské potřeby, čisticí prostředky				
	b) spotřeba energie, vody, plynu, PHM				
	c) DROBNÝ dlouhodobý hmotný majetek (do 40 tis. Kč pořizovací ceny)				
	d) ostatní				
Služby a ostatní provozní náklady, z toho:	a) opravy a udržování				
	b) DROBNÝ dlouhodobý nehmotný majetek (do 60 tis. Kč pořizovací ceny)				
	c) ostatní				
<i>NEINVESTIČNÍ VÝDAJE CELKEM</i>					
Dlouhodobý hmotný investiční majetek, z toho:	a) budovy, haly, stavby				
	b) přístroje (hardware), zařízení, dopravní prostředky				
	c) pozemky, pěstitelské celky trvalých porostů				
	d) ostatní dlouhodobý hmotný majetek				
Dlouhodobý nehmotný investiční majetek, z toho:	a) software				
	b) projektová dokumentace				
	c) ostatní dlouhodobý nehmotný majetek				
<i>INVESTIČNÍ VÝDAJE CELKEM</i>					
VÝDAJE CELKEM					

18. Obec je plátcem DPH - zakřížkujte*	ANO		NE	
Prohlašuji, že u zdanitelných plnění přijatých v souvislosti s financováním daného projektu nemá obec (město, městys) nárok na odpočet daně z přidané hodnoty z níže uvedeného důvodu:				

*Pokud jste zakřížkovali ANO, ale nemáte u zdanitelných plnění přijatých v souvislosti s financováním daného projektu nárok na odpočet daně z přidané hodnoty (v plné výši, krácený, v poměrné výši) vyplňte uvedené čestné prohlášení.

KONTAKTNÍ ÚDAJE O OBCI												
19. Adresa obecního úřadu (příp. ulice):												
20. PSČ:				21. Pošta:								
22. Číslo telefonu:						23. E-mail:						
24. Název banky:					25. Číslo účtu:							
26. Příjmení, jméno a titul starosty (starostky):												

Prohlašuji:

- že tato žádost odpovídá "Zásadám Zastupitelstva kraje Vysočina pro poskytování účelových dotací z rozpočtu kraje Vysočina v rámci Programu obnovy venkova Vysočiny",
- že obec má v roce 2010 zabezpečeny zdroje financování akce uvedené výše v řádku 15,
- že údaje uvedené v této žádosti jsou pravdivé a že souhlasím, aby vybrané údaje z této žádosti byly v souladu se zákonem č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, zveřejněny na webové stránce kraje (internetu).

Datum:

Podpis starosty a razítko obce:

Příloha č. 5

Zásady pro poskytování dotací z rozpočtových prostředků Pardubického kraje v rámci Programu obnovy venkova

Zastupitelstvo Pardubického kraje schválilo pro poskytování dotací obcím, svazkům obcí a Místním akčním skupinám z rozpočtových prostředků Pardubického kraje v rámci Programu obnovy venkova (dále jen "POV") následující zásady:

Část A - Obecná část

A 1. Vznik, obsah a řízení POV

1. POV věcně navazuje na Program obnovy vesnice, projednaný vládou České republiky dne 29. května 1991 a usnesení vlády České republiky ze dne 11. listopadu 1998 č. 730, kterým byl novelizován Program obnovy venkova.
2. POV zásadně předpokládá participaci obyvatel venkova, občanských spolků a sdružení při obnově své obce v souladu s místními tradicemi a je zaměřen na hospodářský rozvoj obcí, regionů, svazků obcí, stavební obnovu obytných a hospodářských objektů, obnovu a výstavbu občanské vybavenosti, technické infrastruktury a péči o krajinu.
3. Poskytování dotací POV zabezpečuje Pardubický kraj v rámci svého rozpočtu po projednání v Radě Pardubického kraje (dále RPK) a schválení v Zastupitelstvu Pardubického kraje (dále ZPK). Pro posouzení žádostí obcí a jejich svazků a pro zpracování návrhů na poskytnutí dotací ustavil Pardubický kraj jako svůj poradní orgán Komisi pro Program obnovy venkova.

A 2. Obecné zásady pro poskytování účelových dotací (dále jen "dotace")

A 2.1. Podmínky pro poskytnutí dotace

1. Dotaci lze poskytnout na základě písemné žádosti obce, svazku obcí a Místních akčních skupin.
2. Žadatelem může být:
 - a) obec do 2 000 obyvatel, u dotačního titulu 8 obce do 5 000 obyvatel; u dotačního titulu 9 – obec s nejvýše 500 obyvateli; obec, město pro svou místní část s nejvýše 500 obyvateli; obec, město, svazek obcí, které provozují pojízdnou prodejnu zásobující obce a jejich místní části do 500 obyvatel
 - b) obec, jejíž přihláška do Programu obnovy venkova (vesnice) byla již dříve potvrzena územně příslušným okresním úřadem nebo od 1. ledna 2003 obecním úřadem obce s rozšířenou působností
 - c) svazek obcí ¹⁾, který byl registrován v souladu se zákonem o obcích ²⁾
 - d) Místní akční skupina s právní subjektivitou zájmové sdružení právnických osob (dle zákona 40/1964 Sb., § 20, písmeno f), o.p.s. (dle zákona 248/1995 Sb.), nebo o.s. (dle zákona 83/1990 Sb.) a podmínek programu LEADER+ pro plánovací období 2007 – 2013 (dále jen MAS).
3. Na poskytnutí dotace není právní nárok. Poskytnutím dotace se nezakládá ani nárok na poskytnutí další dotace z rozpočtu kraje či jiných zdrojů státního rozpočtu, státních a evropských fondů.

¹⁾ § 49 a násl. zák. č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů

²⁾ § 51 odst. 3 zák. č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů
ve spojení s § 20i a 20j zák. č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

4. Žádosti budou posouzeny z hlediska možného poskytnutí finančních prostředků v rozporu se zásadami veřejné podpory (viz Nařízení Komise Evropských společenství č. 1998/2006 ze dne 15. 12. 2006) a bude-li shledán takový rozpor, bude žadatel vyzván k doplnění žádosti o seznam přijatých podpor „de minimis“ za uplynulé dva fiskální roky a v současném fiskálním roce.
5. Dotace je přísně účelová a její čerpání je vázáno jen na financování akce, na kterou byla poskytnuta.
6. Dotace se poskytuje do výše těmito Zásadami stanoveného maximálního podílu na nákladech běžného roku. V případě snížení předpokládané výše nákladů, ze které byla dotace vypočtena, vrátí příjemce alikvotní část z poskytnuté dotace.
7. Pokud budou poskytnuty pro dotovaný účel prostředky z fondů Evropských společenství, může být podíl dotace na nákladech stanoven odchýlně od části B těchto Zásad, výši dotace stanoví kraj tak, aby spolu s prostředky z fondů Evropských společenství a z rozpočtu kraje činila nejvýše 75 % celkových nákladů. Podávání žádosti o dotaci, věcné podmínky a základní kritéria pro poskytnutí dotace se v těchto případech řídí podle těchto Zásad. Podmínky financování z fondů Evropských společenství se řídí podle pravidel těchto institucí.
8. Příjemce dotace musí při čerpání dotace postupovat v souladu s příslušnými zákony a obecně závaznými předpisy.
9. Souběh dotací na jednu akci z více dotačních titulů podle těchto Zásad není přípustný.
10. **Žádost o dotaci obec, svazek obcí, MAS podává přímo vložením dat do internetové aplikace na webové adrese, kterou zveřejní Pardubický kraj na své webové stránce. Originál žádosti o dotaci zašle rovněž obec, svazek obcí, MAS písemně na Krajský úřad Pardubického kraje, odbor životního prostředí a zemědělství, do 30. září roku předcházejícího tomu, v němž má být dotace poskytnuta. Žádosti došlé po termínu 30. září nebudou zařazeny do vyhodnocení. Projednávána bude pouze žádost, která obsahuje všechny formální náležitosti.**
11. **Postup, lhůty a formuláře žádostí o poskytnutí dotace, popř. povinné přílohy žádostí a osnovy projektů, zveřejní Pardubický kraj na své webové stránce <http://www.pardubickykraj.cz>.**
12. Pokud Pardubický kraj stanoví odlišný termín nebo místo pro podání žádostí o dotace, než je uvedeno v bodě 10, učiní tak nejpozději 30 dnů před koncem lhůty pro podání žádosti zveřejněním tohoto termínu na své webové stránce <http://www.pardubickykraj.cz>.
13. Další požadavky a podmínky pro čerpání dotace mohou být poskytovatelem zahrnuty do smlouvy o poskytnutí dotace.
14. Pardubický kraj nehradí žadatelům náklady spojené s vypracováním a předložením žádosti o poskytnutí dotace.

A 2.2. Postup při rozhodování o poskytnutí dotací

O poskytnutí dotace z rozpočtu Pardubického kraje obci, svazku obcí, MAS rozhoduje ZPk na základě návrhu RPk, podklady pro jednání připraví Komise pro POV, která je oprávněna schválit doplňující kritéria na poskytování dotací v závislosti na výši schválených prostředků v rozpočtu kraje (viz. A 1. 3. po projednání v RPk).

A 2.3. Odpovědnost příjemce dotace

1. Příjemce dotace je povinen poskytnuté prostředky z rozpočtu kraje použít jen v daném rozpočtovém roce a k účelu, na který mu byly poskytnuty.

2. Použití dotace podléhá kontrole krajského úřadu⁴⁾, nebo jím pověřených osob. Neoprávněné použití nebo zadržení prostředků dotace je porušením rozpočtové kázně ve smyslu ustanovení § 22 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v platném znění, včetně příslušných sankcí.
3. **Pokud příjemce dotace zjistí, že poskytnuté rozpočtové prostředky nevyčerpá v běžném roce, odvede částku nebo nevyčerpaný zůstatek do krajského rozpočtu v průběhu roku, nejpozději do 31. prosince příslušného roku, současně předloží vyúčtování realizované akce a vyhodnocení akce.**
4. Do celkových nákladů nelze zahrnout poplatky za správní řízení, kolky atp., náklady na pořízení projektové dokumentace na akci u dotačního titulu 1 až 5, 8 a další neuvedené náklady, které přímo nesouvisí s realizací uvažované akce.

A 2.4. Postup při účtování dotace

1. Příjemce dotace postupuje při účtování podle:
 - Zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů;
 - Vyhlášky č. 505/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou územními samosprávnými celky, příspěvkovými organizacemi, státními fondy a organizačními složkami státu, ve znění pozdějších předpisů;
 - Českých účetních standardů pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 505/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů;
 - Vyhlášky č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů.
2. Příjemce dotace prokazuje ve svém účetnictví skutečné čerpání jak poskytnuté dotace, tak i celkových výdajů realizované akce v příslušném účetním období.

Část B - Zvláštní část

B 1. Dotace na akce programů obnovy venkova

Dotační titul 1

Výstavba, rekonstrukce, oprava, obnova a údržba venkovské zástavby a občanské vybavenosti, pořízení obecního majetku

1. radnice
2. školy
3. mateřské školy
4. tělovýchovná zařízení, hřiště
5. kulturní zařízení
6. hasičské zbrojnice
7. požární nádrže
8. sakrální stavby
9. hřbitovy
10. čekárny na zastávkách hromadné dopravy
11. drobná architektura
12. zdravotnická zařízení
13. zařízení sociální péče
14. obytné budovy
15. ostatní

⁴⁾ zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole)

V rámci tohoto dotačního titulu lze poskytnout dotaci ve výši: maximálně 50 % nákladů akce v běžném roce.

Dotační titul 2

1) Komplexní úprava veřejných prostranství

2) Zřízení, obnova a údržba veřejné zeleně

V rámci tohoto dotačního titulu lze poskytnout dotaci ve výši: maximálně 50% nákladů akce v běžném roce.

Dotační titul 3

1) Oprava, rekonstrukce a výstavba veřejného osvětlení

2) Oprava, rekonstrukce a výstavba veřejného rozhlasu

V rámci tohoto dotačního titulu lze poskytnout dotaci ve výši: maximálně 50 % nákladů akce v běžném roce.

Dotační titul 4

1) Výstavba, rekonstrukce a oprava místních komunikací, chodníků, parkovišť a odstavných ploch

2) Výstavba, rekonstrukce a oprava cyklistických a pěších stezek

V rámci tohoto dotačního titulu lze poskytnout dotaci ve výši: až 50% nákladů akce v běžném roce.

Dotační titul 5

Zřízení sběrného místa nebo dvora

Zřízení sběrného místa nebo dvora pro odkládání odpadů produkovaných fyzickými osobami, včetně nebezpečných složek komunálního odpadu shromážděvanými v souladu s právními předpisy v oblasti nakládání s odpady

V rámci tohoto dotačního titulu lze poskytnout dotaci ve výši: maximálně 50 % nákladů akce v běžném roce.

B 1.1. Podmínky a kritéria pro poskytnutí dotací podle dotačních titulů 1 až 5

1. Dotovanou akcí je pořizován a udržován výlučně majetek obce s nejvýše 2000 obyvateli.
2. Obec nebo její místní část (sídlo), ve které má být akce realizována, má zpracovaný územní plán (nebo koncept územního plánu, územní studii).
3. Pro obec nebo její místní část (sídlo), ve které má být akce realizována, byl zpracován a zastupitelstvem obce schválen program obnovy venkova, obsahující minimálně:
 - a) seznam akcí programu obnovy venkova na úseku osvětových, kulturních a společenských akcí, akcí k rozvoji hospodářství, akcí k zachování, obnově a udržování venkovské zástavby, akcí k úpravě veřejných prostranství, zkvalitnění občanské vybavenosti a technické infrastruktury a akcí k ochraně a obnově kulturní krajiny, minimálně pro zbývající časový úsek volebního období současného zastupitelstva obce (v tomto seznamu jsou zařazeny všechny akce, tedy nejen ty, na které obec žádá dotaci z krajského rozpočtu);
 - b) předpokládanou výši nákladů a úvahu o způsobu finančního zajištění a postupu realizace jednotlivých akcí programu obnovy venkova.
4. Soulad místního programu obnovy venkova zahrnujícího celou obec nebo její místní část – sídlo (dále jen program obnovy venkova) s cíli Programu obnovy venkova a Programem rozvoje Pardubického kraje.
5. Soulad akce s místním programem obnovy venkova, případně s jeho aktualizací.

6. Výsledky dosavadní realizace programu obnovy venkova.
7. **Žádost o dotaci obec podává přímo vložení dat do internetové aplikace na webovém adrese, kterou zveřejní Pardubický kraj na své webové stránce <http://www.pardubickykraj.cz>. Originál žádosti o dotaci zašle obec písemně na Krajský úřad Pardubického kraje, odbor životního prostředí a zemědělství, do 30. září roku předcházejícího tomu, v němž má být dotace poskytnuta. Žádosti došlé po termínu 30. září nebudou zařazeny do vyhodnocení. Projednávána bude pouze žádost, která obsahuje všechny formální náležitosti. K žádosti se přiloží doklad, že dotovanou akcí je pořízován a udržován výlučně majetek obce, tj. list vlastnictví (postačí výpis z dálkového přístupu do katastru nemovitostí), případně smlouva atp., kde bude prokázáno budoucí vlastnické právo obce; čestné prohlášení, že akce je v souladu s místním programem obnovy venkova obce.**
8. U dotačního titulu 1- 5 mohou být podávány v běžném roce maximálně 2 žádosti rozlišené pořadím naléhavosti.
9. Minimální výše dotace na jednu akci činí 25 tis. Kč a maximální výše dotace na všechny akce jednoho žadatele činí nejvýše 1 mil. Kč v běžném roce.
10. Je vyloučeno požadovat dotaci na akce, které jsou dotovány z jiných dotačních titulů (programů) státního rozpočtu nebo státních fondů nebo grantových programů Pardubického kraje.
11. Na realizaci akce musí být v běžném roce garantována obcí taková výše jejího podílu na financování akce, aby spolu s poskytnutou dotací bylo finančně kryto 100 % nákladů akce v tomto roce.
12. Podíl obce může být z části tvořen dodávkou vlastního materiálu a dobrovolnou prací občanů. Finanční hodnota takového podílu obce se prokazuje znaleckým posudkem.
13. Právně relevantní závazek obce o její účasti na financování akce.
14. Obec nesmí převést pořízený investiční majetek, který vznikl realizací akce s účastí dotace poskytnuté podle těchto Zásad po dobu 5 let na jiného vlastníka bez souhlasu Pk.

B 2. Dotace na podporu vzdělávání a poradenství

Dotační titul 6

Projekty obcí, svazků obcí a MAS na vzdělávání a poradenství v oblasti rozvoje a obnovy venkova

V rámci tohoto dotačního titulu lze poskytnout dotaci ve výši: maximálně 50% nákladů projektu v běžném roce.

B 2.1. Podmínky a kritéria pro poskytnutí dotace dle dotačního titulu 6

1. O dotaci v rámci dotačního titulu 6 žádá obec, svazek obcí nebo MAS.
2. Obce mají zpracovaný územní plán (nebo koncept územního plánu, územní studii).
3. Svazek obcí má zpracovanou rozvojovou strategii.
4. MAS má zpracovanou rozvojovou strategii (např. rozvojovou strategii dle podmínek programu LEADER+ apod.).
5. Soulad projektu s rozvojovou strategií svazku obcí, rozvojovou strategií MAS a s Programem rozvoje Pardubického kraje.
6. Dotaci lze poskytnout pouze na projekty zaměřené na vzdělávání a poradenství v oblasti rozvoje a obnovy venkova přesahující možnosti i potřeby obce, svazků obcí a MAS,

zpravidla regionálního, ale i celostátního významu (např. pečovatelé - poradci pro svazky obcí, MAS atp.).

7. Výsledky dosavadní realizace projektu, popř. předcházejících projektů v rámci tohoto dotačního titulu.
8. Udržitelnost projektu ve vztahu k realizaci Programu obnovy venkova.
9. Zabezpečení řízení a financování projektu.
10. Účinnost a efektivnost projektu odvozená z projektových parametrů.
11. Rizika projektu.
12. **Žádost o dotaci obec, svazek obcí, MAS podává přímo vložním dat do internetové aplikace na webové adrese, kterou zveřejní Pardubický kraj na své webové stránce <http://www.pardubickykraj.cz>. Originál žádosti o dotaci zašle obec, svazek obcí, MAS písemně na Krajský úřad Pardubického kraje, odbor životního prostředí a zemědělství, do 30. září roku předcházejícího tomu, v němž má být dotace poskytnuta. K žádosti se přiloží popis projektu a územní vymezení projektu. Žádosti došlé po termínu 30. září nebudou zařazeny do vyhodnocení. Projednávána bude pouze žádost, která obsahuje všechny formální náležitosti.**
13. Minimální výše dotace na jednu akci činí 25 tis. Kč a maximální výše dotace na všechny akce jednoho žadatele činí nejvýše 1 mil. Kč v běžném roce.
14. Na realizaci projektu musí být v běžném roce zajištěno podílové financování z rozpočtů obcí, svazků obcí, MAS a z příspěvků účastníků vzdělávacích akcí v takové výši, aby spolu s poskytnutou dotací bylo finančně kryto 100 % nákladů projektu v tomto roce.
15. Účinnost projektu bude posuzována z hlediska počtu zapojených obcí a současně z hlediska přínosu projektu ke změně situace v jednotlivých regionech.
16. Přednostně budou poskytovány dotace na projekty obcí, svazků obcí a MAS, které již prokázaly vlastními aktivitami kvalitní výsledky při obnově venkova a dále na projekty, které jsou realizovány v rámci mezinárodní spolupráce v oblasti rozvoje a obnovy venkova.

B 3. Dotace na zpracování integrovaných projektů venkovských mikroregionů, MAS

Dotační titul 7

1) Integrované projekty venkovských mikroregionů

2) Zpracování strategií pro MAS

V rámci tohoto dotačního titulu lze poskytnout dotaci ve výši: maximálně 70 % nákladů projektu v běžném roce.

B 3.1. Podmínky a kritéria pro poskytnutí dotace dle dotačního titulu 7

1. O dotaci v rámci dotačního titulu 7 žádá obec, svazek obcí nebo MAS.
2. Obce mají zpracovaný územní plán (nebo koncept územního plánu, územní studii).
3. Svazek obcí má zpracovanou rozvojovou strategii.
4. Soulad projektu s rozvojovou strategií svazku obcí a s Programem rozvoje Pardubického kraje.
5. Zpracování rozvojové strategie pro MAS v souladu s Programem rozvoje Pardubického kraje (zpracování dle podmínek programu LEADER+ apod.).
6. Účinnost, efektivnost a udržitelnost projektu, definování rizik projektu.
7. Vytváření nových pracovních příležitostí snižujících nezaměstnanost nebo dojížděku za prací a zachování těch pracovních míst, které by byly bez realizace projektu ztraceny.
8. Současné řešení více věcných problémů obnovy obcí a rozvoje mikroregionu.

9. Vyšší využití alternativních a obnovitelných místních zdrojů energie včetně využití biomasy.
10. Možnost opakování a rozšiřování výstupů projektu.
11. Zabezpečení řízení a financování projektu.
12. Dotaci lze poskytnout na realizaci projektů, propojujících obnovu občanské vybavenosti a technické infrastruktury s aktivní politikou zaměstnanosti, podporou malého a středního nezemědělského podnikání, podporou zemědělského podnikání a péčí o krajinu.
13. **Žádost o dotaci obec, svazek obcí, MAS podává přímo vložení dat do internetové aplikace na webové adrese, kterou zveřejní Pardubický kraj na své webové stránce <http://www.pardubickykraj.cz>. Originál žádosti o dotaci zašle obec, svazek obcí, MAS písemně na Krajský úřad Pardubického kraje, odbor životního prostředí a zemědělství, do 30. září roku předcházejícího tomu, v němž má být dotace poskytnuta. K žádosti se přiloží popis projektu a územní vymezení projektu. Žádosti došlé po termínu 30. září nebudou zařazeny do vyhodnocení. Projednávána bude pouze žádost, která obsahuje všechny formální náležitosti.**
14. U dotačního titulu 7 mohou být podávány v běžném roce maximálně 2 žádosti rozlišené pořadím naléhavosti.
15. Minimální výše dotace na jednu akci činí 25 tis. Kč a maximální výše dotace na všechny akce jednoho žadatele činí nejvýše 1 mil. Kč v běžném roce.
16. Na realizaci projektu musí být v běžném roce zajištěno podílové financování z rozpočtů obcí, svazků obcí, MAS v takové výši, aby spolu s poskytnutou dotací bylo finančně kryto 100 % nákladů projektu v tomto roce.
17. Výsledky dosavadní realizace projektu, popř. předcházejících projektů v rámci tohoto dotačního titulu.
18. Účinnost projektu bude posuzována z hlediska počtu zapojených obcí a současně z hlediska přínosu projektu ke změně situace v jednotlivých regionech.
19. Přednostně budou poskytovány dotace na projekty obcí, svazků obcí a MAS, které již prokázaly vlastními aktivitami kvalitní výsledky při obnově venkova a dále na projekty, které jsou realizovány v rámci mezinárodní spolupráce v oblasti rozvoje a obnovy venkova.

B 4. Dotace úroků z úvěrů

Dotační titul 8

Projekty k rozvoji infrastruktury

V rámci tohoto dotačního titulu lze poskytnout obci, MAS v běžném roce finanční dotaci nejvýše 70 % roční splátky úroků z úvěru, kterou je obec, MAS zavázána v tomto roce splatit bankovnímu ústavu, určeného na realizaci projektů:

- a) k obnově občanské vybavenosti na:
 1. radnice
 2. školy
 3. mateřské školy
 4. tělovýchovná zařízení, hřiště
 5. kulturní zařízení
 6. hasičské zbrojnice
 7. požární nádrže
 8. sakrální stavby
 9. hřbitovy
 10. zdravotnická zařízení
 11. zařízení sociální péče

12. obytné budovy
13. obchodní vybavenost a služby
- b) zabezpečujících komplexní úpravu veřejných prostranství;
- c) k obnově a zřizování zeleně, rybníků a vodotečí;
- d) k obnově, rozšíření a zřízení technické infrastruktury obcí, zejména na:
 1. vodovodní síť
 2. místní komunikace
 3. veřejné osvětlení
 4. veřejný rozhlas
 5. zřizování cyklistických stezek
 6. kanalizace a čistírny odpadních vod
 7. zařízení na likvidaci tuhého komunálního odpadu vč. skládek;
 8. zřízení sběrného místa nebo dvora
 9. plynofikaci
 10. ostatní akce ke zlepšení nebo konverzi topných systémů vč. výstavby zařízení využívajících netradičních zdrojů energie a na zateplování
- e) projekty MAS:
 1. zlepšení kvality života ve venkovských oblastech
 2. péče a ochrana krajiny a životního prostředí
 3. zachování a obnova kulturního dědictví
 4. podpora cestovního ruchu
 5. získávání dovedností
 6. propagace a informační kampaň
 7. podpora tradičních výrobků
 8. rozvoj lidských zdrojů
 9. ostatní projekty k rozvoji území

B 4.1. Podmínky a kritéria pro poskytnutí dotace dle dotačního titulu 8

1. O dotaci může požádat obec do 5000 obyvatel, MAS
2. Obec nebo její místní část, ve které má být projekt realizován, má zpracovaný územní plán (nebo koncept územního plánu, územní studii); příslušný projekt musí být s touto dokumentací v souladu.
3. MAS má zpracovanou rozvojovou strategii (např. rozvojovou strategii dle podmínek programu LEADER+ apod.).
4. V případě, že se na financování infrastrukturního projektu podílí více subjektů, může obec, MAS požádat jen o dotaci na úroky z úvěru, které hradí sama.
5. Zabezpečení řízení a financování projektu.
6. **Žádost o dotaci obec, MAS podává přímo vložním dat do internetové aplikace na webové adrese, kterou zveřejní Pardubický kraj na své webové stránce <http://www.pardubickykraj.cz>. Originál žádosti o dotaci zašle obec, MAS písemně na Krajský úřad Pardubického kraje, odbor životního prostředí a zemědělství, do 30. září roku předcházejícího tomu, v němž má být dotace poskytnuta. K žádosti se přiloží kopie úvěrové smlouvy a kopie splátkového kalendáře platného pro daný rok (úvěrovou smlouvu lze při prvním podání žádosti nahradit příslibem úvěru). Žádosti došlé po termínu 30. září nebudou zařazeny do vyhodnocení. Projednávána bude pouze žádost, která obsahuje všechny formální náležitosti.**
7. Dotovat lze i úvěr poskytnutý na nákup pozemků a objektů nezbytných pro realizaci projektu dle dotačního titulu 8.

8. U dotačního titulu 8 mohou být podávány v běžném roce maximálně 2 žádosti rozlišené pořadím naléhavosti.
9. Minimální výše dotace v běžném roce činí 25 tis. Kč, pokud budou na tentýž projekt poskytnuty dotace úroků z úvěrů opakovaně ve více letech, může jejich celková výše dosáhnout max. 1 mil. Kč.

B 5. Dotace na podporu provozu obchodů a pojízdných prodejen

Dotační titul 9

1) Dotace pro obchody

2) Dotace pro pojízdné prodejny

V rámci tohoto dotačního titulu lze poskytnout dotaci ve výši: 50% nákladů v běžném roce, maximálně ve výši 100 tisíc Kč.

1) Dotace pro obchody

- A) budova prodejny v majetku obce, provozovatelem prodejny je obec
- B) budova prodejny v majetku obce, provozovatelem prodejny je podnikající fyzická nebo právnická osoba
- C) budova prodejny je v majetku podnikající fyzické nebo právnické osoby, obec poskytuje příspěvek na provoz prodejny

2) Dotace pro pojízdné prodejny

- A) vozidlo pojízdné prodejny je v majetku obce, provozovatelem je obec
- B) vozidlo pojízdné prodejny je v majetku obce, provozovatelem je podnikající fyzická nebo právnická osoba
- C) vozidlo pojízdné prodejny je v majetku podnikající fyzické nebo právnické osoby, obec poskytuje příspěvek na provoz pojízdné prodejny
- D) nákup vozidla pojízdné prodejny

B 5.1. Podmínky a kritéria pro poskytnutí dotace na podporu provozu obchodů a pojízdných prodejen

1. Žádost podává obec s nejvýše 500 obyvateli
2. Žádost podává obec, město pro svou místní část s nejvýše 500 obyvateli
3. Žádost podává obec, město, svazek obcí, které provozují pojízdnou prodejnu, zásobující obce a jejich místní části do 500 obyvatel
4. Pro obec nebo její místní část (sídlo), ve které má být akce realizována, byl zpracován a zastupitelstvem obce schválen program obnovy venkova, obsahující minimálně:
 - a) seznam akcí programu obnovy venkova na úseku osvětových, kulturních a společenských akcí, akcí k rozvoji hospodářství, akcí k zachování, obnově a udržování venkovské zástavby, akcí k úpravě veřejných prostranství, zkvalitnění občanské vybavenosti a technické infrastruktury a akcí k ochraně a obnově kulturní krajiny, minimálně pro zbývající časový úsek volebního období současného zastupitelstva obce (v tomto seznamu jsou zařazeny všechny akce, tedy nejen ty, na které obec žádá dotaci z krajského rozpočtu);
 - b) předpokládanou výši nákladů a úvahu o způsobu finančního zajištění a postupu realizace jednotlivých akcí programu obnovy venkova.
5. Soulad místního programu obnovy venkova zahrnujícího celou obec nebo její místní část – sídlo (dále jen program obnovy venkova) s cíli Programu obnovy venkova a Programem rozvoje Pardubického kraje.
6. Soulad akce s místním programem obnovy venkova, případně s jeho aktualizací.
7. Výsledky dosavadní realizace programu obnovy venkova.

- 8. Žádost o dotaci obec, město, svazek obcí podává přímo vložním dat do internetové aplikace na webové adrese, kterou zveřejní Pardubický kraj na své webové stránce <http://www.pardubickykraj.cz>. Originál žádosti o dotaci zašle obec, město, svazek obcí písemně na Krajský úřad Pardubického kraje, odbor životního prostředí a zemědělství, od 1. ledna do 28. února roku následujícího tomu, za který je dotace žádána. K žádosti se přiloží doklady, které jsou uvedeny ve formuláři. Žádosti došlé po termínu 28. února nebudou zařazeny do vyhodnocení. Projednávána bude pouze žádost, která obsahuje všechny formální náležitosti.**
9. U dotačního titulu 9 může být podána v běžném roce maximálně 1 žádost.
10. Minimální výše dotace na jednu akci činí 5 tis. Kč a maximální výše dotace na všechny akce jednoho žadatele činí nejvýše 1 mil. Kč v běžném roce.
11. Obec nesmí převést pořízený majetek, který vznikl realizací akce s účastí dotace poskytnuté podle těchto Zásad po dobu 5 let na jiného vlastníka bez souhlasu Pk.